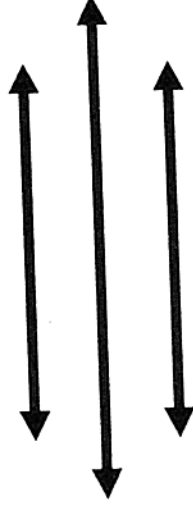

माननिय मन्त्रिज्यूबाट मिति
२०७९ श्रावण गते १३ स्विकृत

स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०७९/८०

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य मन्त्रालय

२०७९

स्वास्थ्य मन्त्रालय र अन्तर्गतका स्वास्थ्य निकायबाट आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सञ्चालन हुने एकिकृत स्वास्थ्य तथा सरसफाई र प्रादेशिक अस्पताल सुदृढिकरण कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूको पारदर्शी, मितव्ययी, प्रभावकारी र व्यवस्थित सञ्चालनको सहजीकरणका लागि यो कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन तयार गरीएको छ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका देउखुरी दाङ
फोन: ०७१-५४३००४
Email: mohp@lumbini.gov.np
Website: <https://mohp.lumbini.gov.np/>

कार्यक्रम सञ्चालनका आधारभूत मार्गदर्शन

वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा संस्था प्रमुख, लेखा प्रमुख, कार्यक्रम संयोजक लगायत कार्यक्रममा संलग्न कर्मचारी तथा निकायहरूले ध्यान दिनुपर्ने महत्वपूर्ण विषयहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:-

१. यो आधारभूत मार्गदर्शन स्वास्थ्य मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यान्वयन सहजीकरणका निमित्त तयार गरिएको छ ।
२. यो आधारभूत मार्गदर्शन र कार्यक्रम सञ्चालनसँग सम्बन्धी प्रचलित कानून वाझिएमा प्रचलित कानून अनुसार नै कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ ।
३. हरेक कार्यक्रमको तयारी तथा सञ्चालन गर्नु पूर्व यस मार्गदर्शनलाई राम्ररी अध्ययन गर्नुपर्नेछ ।
४. यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित विषयहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने जिम्मेवारी संस्था प्रमुखको हुनेछ र कार्यान्वयनमा समन्वयकारी भूमिका कार्यक्रम संयोजकको हुनेछ । संस्था प्रमुखले प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही आफूलाई प्राप्त अधिकारहरू मातहतका निकाय तथा कर्मचारीहरूबाट गराउन सक्नेछ ।
५. कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पूर्व प्रचलित कानूनको प्रावधान अनुकूल हुने गरी कार्यक्रमको उद्देश्य, कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया, कार्यक्रममा लाग्ने अनुमानित खर्च बाँडफाँड, कार्यक्रमका सहभागी तथा स्रोत व्यक्ति, सहजकर्ता विवरण, कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान र मिति आदी उल्लेख गरीएको कार्यक्रमको रूपरेखा तथा अवधारणा (Detail Program Framework and Concept) संलग्न राखी अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट टिप्पणी आदेशबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन गराउनु पर्नेछ ।
६. कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा गराउँदा बजेटको परिधिभित्र रही लुम्बिनी प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७९, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७९, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, लुम्बिनी प्रदेशको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५, प्रदेश सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी खरिद नियमावली, २०७६, अर्थ मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७५, आ व २०७९/८० को प्रदेश सरकार अर्थ तथा सहकारी मन्त्रालयको बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन २०७९, नेपाल सरकारको भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ चौथो संशोधन २०७२ र नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत मापदण्डको आधारमा बजेट बाँडफाँड गरी स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
७. कार्यक्रम सञ्चालनको अवधिमा कार्यक्रम सञ्चालनसँग सम्बन्धित कुनै ऐन, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका संशोधन भएमा संशोधन भएको प्रावधान अनुसार गर्नुपर्नेछ ।
८. यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित वार्षिक कार्यक्रमको सञ्चालन गर्दा प्रदेश सरकार, लुम्बिनी प्रदेशको सार्वजनिक खरिद ऐन, सार्वजनिक खरिद नियमावली, कार्य सञ्चालन निर्देशिका, भ्रमण खर्च नियमावली, आर्थिक ऐन, आर्थिक कार्यविधि नियमावली र खर्च सम्बन्धी अन्य निर्देशिका वा कार्यविधि स्वीकृत भएपश्चात सोहि बमोजिम खर्च बाँडफाँड गरी कार्य सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

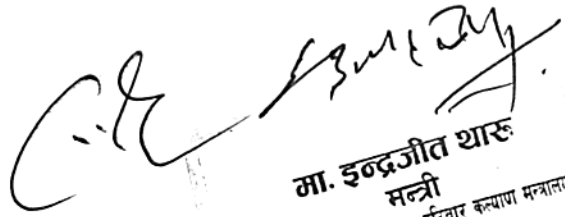

मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

फि *C.R.*

९. कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तिय प्रगति चौमासिक र वार्षिक रूपमा आफ्नो तालुक निकाय र स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई चौमासिक/वार्षिक अवधि भुक्तान भएको महिनाको ५ गते भित्र अनिवार्य रूपमा पठाउनुपर्नेछ ।
१०. कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा नतिजामूलक अवधारणा (Result Framework), स्वीकृत कार्ययोजना, समयसारिणी र स्वीकृत खरिद योजना अनुसार गर्नुपर्नेछ । कुनै संघ संस्थाबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सो कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्ने, कार्यक्रमको विधि र प्रक्रिया पूरा गर्ने र सार्वजनिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित संघ संस्थाको हुनेछ ।
११. भौतिक पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम सन्चलान गर्दा राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, नेपाल सरकारबाट स्वीकृत शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ पालना गर्नु पर्नेछ ।
१२. भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवन ऐन, २०५५ ले निर्धारण गरेको योग्यता पुगेको प्राविधिकबाट लागत अनुमान, डिजाईन, स्पेसिफिकेशन तयार गर्नु पर्नेछ ।
१३. स्वास्थ्य सामग्री, औजार उपकरण खरिद गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम योग्यता पुगेको दक्ष प्राविधिकबाट यसको स्पेसिफिकेशन तयार गर्नु पर्नेछ ।
१४. परामर्शदाताबाट भएको अध्ययन/अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यको परामर्शदातालाई अध्ययन/अनुसन्धान प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाई तोकिएको कार्यशर्त अनुसार कार्य भए नभएको सुनिश्चत गर्नु पर्नेछ ।

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बिषय सूची

कार्यक्रम सञ्चालनका आधारभूत मार्गदर्शन.....	3
बिषय सूची.....	5
स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू.....	12
१. स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न, रणनीति, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा उपचार प्रोटोकल निर्माण 12	
२. अन्तरगका कार्यालयहरूको TOR तथा कर्मचारीहरूको JOB DISCRPTION तयार.....	13
३. DIGITAL NEPAL FRAMEWORK मा आधारित कार्यक्रम: प्रदेशबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरूको एकिकृत विद्युतीय प्रतिवेदन प्रणाली स्थापना	14
४. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सासंग सम्बन्धित दस्तावेज अभिमुखीकरण एवं नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन	15
५. नीजि तथा सामुदायिक अस्पतालहरूको सञ्चालन अनुमति, नविकरण, अनुगमन आदि कार्य.....	18
६. प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी महिला जनप्रतिनिधि, अधिकारकर्मी, संचारकर्मीहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम।	20
७. प्रदेशमा भए गरेका अनुसन्धानहरूको दस्तावेजिकरण तथा विश्लेषण अनुसन्धानात्मक क्षमता अभिवृद्धिका लागि राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंगको सहकार्य	21
८. मन्त्रालय र अन्तरगतबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन तथा प्रतिवेदन.....	22
९. मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम.....	23
१०. विभिन्न दिवसहरू मनाउने	25
११. सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार गर्न पोषण खाद्य आहार वितरण कार्यक्रम	27
१२. AMR र PATIENT SAFETY सम्बन्धि कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	28
१३. विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर	29
१४. कृष्णानगर नगरपालिका कपिलवस्तुलाई कृष्णानगर सामुदायिक अस्पतालको भवन निर्माण बजेट 30	
१५. मृगौला डायलासिस गर्न पर्ने गरिव तथा असहाय विरामीका लागि इन्जेक्सन इरिथ्रोपोइटिनमा ५० प्रतिशत अनुदान.....	31
१६. प्रदेशका अस्पतालहरूको सामाजिक परीक्षण	32

क

C. J.

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१७. प्रादेशिक अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शिक्षा संचालनको सम्भाव्यता अध्ययन.....	33
१८. प्रदेशको उपयुक्त स्थानमा जेष्ठ नागरिक अस्पताल, महिला तथा बाल अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन.....	34
१९. अस्पताल सुधृढिकरण कार्यक्रम (५० बेड स्तरोन्नती भएका अस्पतालहरूको सञ्चालन समेत) 35	
२०. प्रादेशिक अस्पताल तथा मेडिकल कलेजका विशेषज्ञ जनशक्ति परिचालन कार्यक्रम.....	36
२१. राप्ती प्रादेशिक अस्पताल र प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालयको संगठन तथा व्यवस्थान सर्वेक्षण.....	37
२२. राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानसँग स्वास्थ्य सेवा विस्तारका लागि सहकार्य.....	39
२३. लालमटिया स्वास्थ्य चौकीलाई ५० सैयामा स्तरोन्नती तथा DPR निर्माण.....	40
२४. सामाजिक सेवा, ओ सि एम सि, जेरियार्टिक ईकाई आदीबाट हुने सेवा सुधृढिकरण एवं दक्षतामा आधारित सेवाको कोचिङ्ग तथा मेन्टोरिङ्ग.....	43
२५. अस्पतालमा SNCU सुधार कार्यक्रम.....	44
२६. अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको लागि PROFESSIONAL MOTIVATION (व्यवसायिक उत्प्रेणा)कार्यक्रम.....	45
२७. अस्पतालहरूमा EHR विस्तार तथा अन्तर संचालनशिलता विकास.....	46
स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू.....	48
१. विद्यालय नर्सिङ सेवा कार्यक्रम थप तथा निरन्तरता.....	48
२. स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको अर्धवार्षिक समिक्षा तथा कार्ययोजना तयारी कार्यक्रम.....	49
३. निशुल्क रक्त संचार सेवा.....	50
४. दम जन्य तथा ब्रोक्याटिस उपचार व्यवस्थापन अस्पतालहरू (स्वास्थ्य सेवा).....	51
५. प्रदेश विपन्न नागरीक स्वास्थ्य उपचार आर्थिक सहूलियत कार्यक्रम (मुटुको भल्भ फेर्ने, मृगौला प्रत्यारोपण र क्यान्सर रोग).....	52
६. दाङ्गको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना र सञ्चालन निरन्तरता.....	53
७. वंगलाचुली आयुर्वेद पूर्वाधार निर्माण, हांसिपुर.....	55
८. प्रसूति सेवाको लागि नर्सको व्यवस्थापन निरन्तरता (व्यक्ति करार).....	56
९. प्रदेशका अस्पतालहरूमा न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम.....	57

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

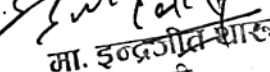
(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१०. निजी अस्पतालहरुको संचालन अनुमतिको लागि प्राविधिक अनुगमन समिति परिचालन तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	58
११. अपाङ्गता व्यवस्थापन एवं मूलप्रवाहीकरणको लागि अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनःस्थापन केन्द्रसँग सहकार्य.....	59
१२. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सुधृढीकरण (स्वास्थ्य साझेदारी)	60
१३. दुर्गम तथा अपायक क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुलाई निःशुल्क हवाई उद्धार.....	61
१४. राप्ती प्रादेशिक अस्पतालमा डाईलाईसिस सेवा स्थापना तथा सेवा विस्तार.....	63
१५. घरदैलोमा डाक्टर कार्यक्रम	65
१६. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सर्प दंश उपचार व्यवस्थापन.....	67
१७. मानव सेवा आश्रमसंग स्वस्थ सेवा सहकार्य.....	68
१८. पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षणलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार.....	69
१९. आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, र दायित्व, जनस्वास्थ्य ऐन/नियमावलीका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम.....	70
२०. पूर्ण संस्थागत प्रसूति सेवा कार्यक्रम.....	71
२१. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट प्रदान हुने जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको सहजीकरणका लागि जनशक्ती १	72
२२. प्रदेश सरकारबाट संचालित कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि एकिकृत अनुगमन निर्देशिका निर्माण.....	73
२३. आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि संक्रमण रोकथाम सम्बन्धी तालिम.....	74
२४. आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि AHMIS सम्बन्धी ROLL OUT अभिमुखिकरण.....	77
२५. आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि उपचारात्मक योग एवं पंचकर्म सेवा सम्बन्धी कार्यक्रम.....	78
२६. आयुर्वेद स्वा के र चिकित्सालयका औषधि कुटुवाहरुलाई COMPOUNDING, DISPENSING AND GOOD STORAGE PRACTICE सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम.....	80
२७. आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धित पुस्तक, शिक्षा तथा सूचना सामग्री छपाई.....	81
२८. कपिलमुनी सामुदायिक प्राकृतिक चिकित्सालयलाई पूर्वाधार सहयोग कपिलवस्तु वाणगंगा...82	
२९. परिवार नियोजन संघ दाङमा सेवा विस्तार.....	83
३०. माडी गाउँपालिकाको घोरनिटी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रमा सेवा विस्तार	84
३१. स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालहरुमा भवन निर्माण लगाएत अन्य पूँजिगत सहयोग कार्यक्रम.....	85

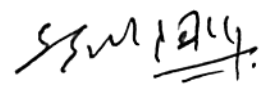

 मा. इन्द्रजीव शारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू.....	89
१. टि वि कञ्जुमेवल्स तथा रियजेण्ट किट (मलेरिया डेंगु कालाजार आदी) खरिद तथा ढुवानी.....	89
२. सरसफाईकर्मी करार.....	90
३. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका लागि प्रयोगशालाकर्मी करार.....	91
४. सुरक्षा गार्ड करार.....	92
५. प्रदेश भित्र रहेका प्रयोगशालाहरूको गुणस्तर सुनिश्चितता (QA) कार्यक्रम.....	93
६. प्रदेश भित्र रहेका प्रयोगशालाहरूमा अनसाईट कोचिङ्ग.....	94
७. वार्षिक समिक्षा.....	95
८. PCR MACHINE सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च.....	96
९. ल्याब डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरू खरिद.....	97
१०. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाहरूको रोडम्याप तथा कार्य विवरण निर्माण.....	98
११. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाहरूका प्रयोगशाला सामग्रीको नियमित मर्मत सम्भार.....	99
स्वास्थ्य कार्यालयहरू मार्फत सञ्चालन कार्यक्रमहरू.....	100
१. बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यक्रम(खाद्य तथा पोषण कार्यक्रम).....	100
२. ७० वर्ष पुगेका जेष्ठ नागरिकहरूलाई स्थानिय तहसंगको सहकार्यमा घरमै स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम.....	101
३. समुदाय स्तरमा MPDSR कार्यक्रम सञ्चालन.....	102
४. एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान (OBSTETRIC फिस्टुला तथा पाठेघर तथा स्तन क्यान्सरको स्क्रिनिङ्ग, रिड पेशरी तथा VIA जाँच).....	104
५. स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम प्रकाशन, प्रशारण तथा सञ्चालन(रेडियो, टि.भि, पत्रपत्रीका आदी).....	105
६. खोप, प.नि साधन, HMIS TOOL, ल्याव रिएजेण्ट तथा अत्यावश्यक औषधिको ढुवानी खर्च.....	106
७. समुदाय स्तरमा RRT गठन तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम.....	107
८. मुस्लिम तथा अल्पसंख्यक समुदायमा खुसहाल परिवार कार्यक्रम.....	108
९. औद्योगिक क्षेत्र तथा उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा,सिमेन्ट कारखाना आदिमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरूको स्क्रिनिङ्ग (क्षयरोग, कुष्ठरोग तथा एच आई भि).....	109
१०. जिल्ला अन्तरगतका खानेपानीको गुणस्तर जाँच तथा निगरानी कार्यक्रम.....	112
११. रणनीतिक स्थानमा रहेका वर्थीङ्ग सेन्टरहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि.....	114
१२. सिकेलसेल तथा थालसेमियाको स्क्रिनिङ्ग तथा प्रेपण कार्यक्रम.....	115

मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अस्पतालहरुबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु.....116

१. अस्पतालको नियमित रिपोर्टिङ सुदृढीकरण तथा विस्तार र वार्षिक प्रगती पुस्तिका छपाई र समिक्षा 116
  २. अस्पतालहरुमा मातृशिशु स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन.....117
  ३. आपत्कालिन अवस्थाका गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोग.....118
  ४. पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना तथा निरन्तरता 119
  ५. प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ निदान सहयोग कार्यक्रम.....120
  ६. अस्पतालहरुको सामाजिक सेवा इकाई मार्फत निःशुल्क वितरणका लागि औषधी खरिद ...121
  ७. सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सर को निशुल्क निदान तथा उपचार 122
  ८. सि.एम.इ निरन्तरता.....123
  ९. अस्पतालहरुमा ईमर्जेन्स सेवा सुदृढीकरण.....124
  १०. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा ईन्टेरेस्कोप मेसिन खरिद । 125
  ११. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा अत्याधुनिक मेसिन खरिद गरि फोहरमैला व्यवस्थापन । 126
  १२. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा नयाँ प्रसुती भवन संचालन(आवश्यक उपकरण खरिद)तथा जनशक्ती व्यवस्थापन । 127
  १३. राप्ती प्रादेशिक अस्पतालमा नयाँ भवनमा पेडियाट्रिक सेवा संचालन(आवश्यक उपकरण खरिद समेत) । 128
  १४. अस्पतालको शौचालय मर्मत सम्भार । 130
  १५. कपिलवस्तु अस्पतालमा थाईराईड मेसिन खरिद । 131
  १६. भिम अस्पतालको लागि प्लासेन्टा पिट निर्माण । 132
  १७. भिम अस्पतालको लागि एनेस्थेसिया मेसिन खरिद । 134
  १८. गुल्मी अस्पतालमा OXYGEN PLANT को लागि PIPE LINE विस्तार । 136
  १९. वर्दिया अस्पतालको तल्ला थप । 137
  २०. सिकेल सेल एनिमिया तथा थालसेमियाको निदान, उपचार (कर्नर संचालन समेत) 138
  २१. राप्ती प्रादेशिक अस्पतालको र प्युठान अस्पतालको लागि ल्याप्रेस्कोपी मेसिन खरिद.....140
  २२. लुम्बिनी र राप्ती प्रादेशिक अस्पताल को लागि OPD र GENERAL BED को सोधभर्ना.....141
  २३. अस्पतालहरुको एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम.....142
- आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सासंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु 144
१. शिक्षकहरुका लागि आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण.....144

१

C. R.

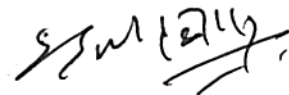
S. R.

मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२. स्वस्थ जीवन शैली तथा प्रकृति मैत्री नमुना गाउ शहर प्रवर्धन कार्यक्रम	145
३. आयुर्वेद स्वा के र चिकित्सालयमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार	146
४. विस्तारित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (गुल्मी र प्यूठान) निरन्तरता	147
५. स्वस्थकर जीवनशैली प्रवर्धनमा गृहणीहरूका लागि भान्सा सुधार कार्यक्रम	148
६. प्रयोगशाला कन्ज्युमेववल सामाग्री सहयोग	149
७. लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालय स्तरोन्नती.....	150
८. रुकुम पूर्वमा स्थानीयरूपमा उपलब्ध जडिवुटीको हर्वेरियम तयार गर्ने	151
९. रुकुम पूर्व र नवलपरासी आ स्वा के को भवन निर्माणका लागि डि पि आर तयार.....	152
१०. परम्परागत चिकित्साकर्मीको लगत संकलन.....	154
११. निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन.....	155
१२. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ्गमा आयुर्वेद औषधि उत्पादन केन्द्र संचालन (औजार उपकरण खरिदसमेत).....	156
१३. प्रा.आ.चि. विजौरीमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार निरन्तरता	157
१४. आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केन्द्रमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार कार्यक्रम.....	159
१५. लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयलाई १५ शैय्यायुक्त चिकित्सालयमा स्तरोन्नति.....	160
१६. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरीको ५० शैय्यामा स्तरोन्नति.....	161
१७. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालयबाट शल्य चिकित्सा सेवा विस्तार	162
स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू	164
१. रुरल मेडिकल रेस्पोन्डर(RMR) तालिम	164
२. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(ईम्प्लान्ट) सम्बन्धी तालिम.....	166
३. अपरेशन थेयटरमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरूका लागि अपरेशन थेयटर व्यवस्थापन सम्बन्धी ४२ दिने तालिम.....	168
४. चिकित्सकहरूलाई मिनिल्याप तालिम	170
५. चिकित्सकहरूका लागि भ्यासेक्टोमी तालिम.....	171
६. स्वास्थ्यकर्मिहरूका लागि एमएलपि (MLP)तालिम.....	173
७. आधारभुत फिजियोथेरापी सम्बन्धी तालिम.....	175
८. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड (RUSG) तालिम	177
९. एडभान्स एफ.सि.एच.भी. तालिम	179
१०. सुरक्षित गर्भपतन तालिम CAC (स्टाफ नर्स र मे.अ.)	181

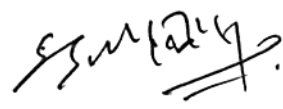

मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

११. औषधीद्वारा गरिने गर्भपतन सम्बन्धी तालिम.....	183
१२. दक्ष प्रसुतिसेवा तालिम चिकित्सक, नर्स तथा अ.न.मी.लाई (एस. वि. ए.) तालिम.....	185
१३. सर्पदंश व्यवस्थापन तालिम.....	187
१४. चिकित्सकहरूका लागि मेडिको लिगल तालिम.....	189
१५. आयुर्वेद कार्यक्रमहरूको संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि निर्देशिका तयार गरी तालिम संचालन गर्ने तथा स्वास्थ्य जिवनशैली कार्यालयका लागि म्यानुअल तयार गरी TOI तालिम.....	191
१६. CRITICAL CARE तालिम.....	193
१७. किड्नी डाइलाईसिस सम्बन्धी तालिम.....	195
१८. वायोमेडिकल बर्कसप सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (तलव, भत्ता, स्पेयर पार्टस् खरिद, स्वास्थ्य उपकरण सञ्चालन सम्बन्धी तालिम, विविध खर्च.....	197
१९. NTDs सम्बन्धी तालिम.....	200
प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ती व्यवस्थापन केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू.....	203
१. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमका लागि PORTABLE USG MACHINE खरिद.....	203
२. चार पाङ्ग्रे सवारी खरिद.....	204
३. वुटवल तामनगरमा रहेको भ्याक्सिन कोल्ड स्टोरको विधुत ट्रान्सफर्मर खरिद तथा श्री फेज लाईन जडान.....	205
४. गुल्मी, बर्दिया, प्युठान र पृथ्वीचन्द्र अस्पतालको लागि DR XRAY खरिद.....	206
५. स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला विस्तारका लागि औजार उपकरण खरिद.....	207
६. औषधि भ्याक्सिन तथा भ्याक्सिन जन्य सामाग्री साधन रिप्याकिड तथा ढुवानी.....	208
७. निशुल्क वितरणका लागि औषधी खरिद.....	209
८. औषधि परिमाण निर्धारण गोष्ठी.....	211
९. महामारी र विपतका लागि औषधी र उपकरण खरिद.....	212
१०. औषधी भण्डार मर्मत.....	213

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू

१. स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न, रणनीति, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा उपचार प्रोटोकल निर्माण

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	५ लाख	पटक	१	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी रूपमा आम प्रदेशवासिको चाहना अनुसार प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नका लागि विभिन्न दस्तावेजहरूको आवश्यकता पर्दछ। स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित आवश्यक ऐन, नियमावली, नीति, रणनीतिक योजना, मापदण्ड, कार्यविधि तथा निर्देशिका मस्यौदा तयारी गर्दा विभिन्न समयमा बैठक, अन्तरक्रिया तथा कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरि पूर्णता दिनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित आवश्यक ऐन, नियमावली, नीति, रणनीतिक योजना, मापदण्ड, कार्यविधि तथा निर्देशिका मस्यौदा तयारी गरी स्वीकृतिका लागि सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने।
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	बैठक, गोष्ठी, परामर्श, छुपाई लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमसँग सम्बन्धीत आवश्यक दस्तावेजको पहिचान गरी सूची तयार गर्ने। सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग बैठक तथा अन्तरक्रिया/गोष्ठी मार्फत मस्यौदा तयार गर्ने। अथवा प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यकता अनुसार विज्ञहरूको परामर्श सेवा मार्फत प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने प्राविधिक समितिले मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिने। तयार पारिएको अन्तिम मस्यौदा स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयमा पेश गर्ने।

१२

१२

१२

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> पेश भएको दस्तावेज स्वीकृती गरी लागु गर्ने ।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय एवं सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न, रणनीति, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा उपचार प्रोटोकल निर्माण भई स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तर तथा प्रभावकारिता आउनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> दस्तावेजहरूको सूची तयार भएको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भएको प्राविधिक समिति गठन भएको दस्तावेजको अन्तिम रूप तयार भई स्वीकृत भएको ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बैठक तथा गोष्ठी खर्च, परामर्श सेवा खर्च एवं छपाई खर्च गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामग्रीहरू	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि निर्देशिका आदी ।

२. अन्तरगतका कार्यालयहरूको TOR तथा कर्मचारीहरूको Job Discription तयार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ५ लाख	पटक	१	प्रथम

उपशीर्षकः	विवरण
कार्यक्रमको परिचयः	स्वास्थ्य मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको कार्य क्षेत्र शर्त एवं कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार गरी निकायहरूको कार्यगत दुविधा हटाउनको लागि तथा कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन चुस्त दूरुस्त पार्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
कार्यक्रमको उद्देश्यः	मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूको प्रवाह हुने सेवा प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय हुनेछ ।
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	मन्त्रालय र मातहतका निकाय तथा कर्मचारीहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १३

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	वैठक, गोष्ठी परामर्श सेवा, छपाई ।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/ विधि	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग वैठक तथा अन्तरक्रिया/गोष्ठी गरी मस्यौदा तयार गर्ने । • अथवा प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यकता अनुसार विज्ञहरूको परामर्श सेवा मार्फत प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने • प्राविधिक समितिले मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिने । • तयार पारिएको अन्तिम मस्यौदा स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयमा पेश गर्ने । • पेश भएको दस्तावेज स्वीकृती गरी लागु गर्ने ।
सहकार्य, तथा समन्वय साझेदारी	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्यक्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको उपलब्धी अपेक्षित	निकायहरूबाट सम्पादन हुने कार्यमा स्पष्टता, कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन प्रभावकारी हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	निकायहरूको कार्यशर्त तयार भएको हुनेछ । कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार भएको हुनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वैठक तथा गोष्ठी खर्च, परामर्श सेवा खर्च एवं छपाई खर्च गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामाग्रीहरू सन्दर्भ	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि निर्देशिका आदी ।

३. Digital Nepal Framework मा आधारित कार्यक्रम: प्रदेशबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरूको एकिकृत विद्युतीय प्रतिवेदन प्रणाली स्थापना

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	३० लाख	पटक	१	दोस्रो
उपशीर्षकः	विवरण			
परिचय	मन्त्रालय र मातहतबाट संचालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरू प्राथमिकताका आधारमा एकिकृत रूपमा विद्युतिय अभिलेख तथा प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि आवश्यक प्रणाली विकास गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।			
उद्देश्य	सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको एकिकृत विद्युतिय प्रतिवेदन प्रणालीको विकास गरी कार्यान्वयन गर्न ।			

१

१४

१५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय ।
खर्च क्षेत्रहरू	वैठक, गोष्ठी, विज्ञ परामर्श सेवा, एकिकृत विधुतिय प्रतिवेदन प्रणालीसँग सम्बन्धित सामग्री, सफ्टवेर खरिद, जडान, तालिम तथा अनुगमन ।
लक्षित समूह	मन्त्रालय तथा मातहतका सम्पूर्ण निकायहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • एकिकृत विधुतिय प्रतिवेदन प्रणाली संचालनका लागि अभिलेख संकलन गर्ने • सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग वैठक अन्तरक्रिया गोष्ठी संचालन गर्ने • विज्ञ परामर्श मार्फत एकिकृत विधुतिय प्रतिवेदन प्रणालीको स्थापना र संचालनको लागि विस्तृत कार्य योजना तयार गर्ने • आवश्यकता अनुसारको सफ्टवेयर विकास • आवश्यकता अनुसार हार्डवेयर खरीद गर्ने • सफ्टवेयर जडान तथा युजर म्यानुअल तथा तालिम संचालन गर्ने • प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य सकिनेछ ।
वजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	मन्त्रालय तथा मातहतका निकायबाट सम्पादन भएका कार्यहरूको एकिकृत विधुतीय प्रतिवेदन तयार हुनेछ र यसले प्रभावकारी योजना अनुगमन तथा मुल्याङ्कन एवं पृष्ठपोषणमा सहजता ल्याउनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	एकिकृत विधुतीय प्रतिवेदन प्रणालीको विकास भई संचालनमा आएको हुनेछ । सफ्टवेयर संचालन युजर म्यानुअल तयार भएको र यस सम्बन्धी तालिम भएको हुनेछ । यसको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार भएको हुनेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरू	Digital Nepal Framework, e-Health Strategy र विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि निर्देशिका आदी ।

४. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सासँग सम्बन्धित दस्तावेज अभिमुखीकरण एवं नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु ७ लाख	पटक	७	प्रथम दोस्रो

१५

मा. इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सासँग सम्बन्धित नीति, ऐन नियम, रणनीति राष्ट्रिय/ अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरू तथा यस क्षेत्रमा भएका महत्वपूर्ण उपलब्धीहरूका बारेमा यस क्षेत्रमा कार्य गर्ने कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरू समेत जानकार नभएको महशुस भएकोले उक्त दस्तावेजहरूको अभिमुखिकरणका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो । यससँग सँगै विगत केही वर्षदेखि नयाँ कार्यक्रमका रूपमा नागरिक आरोग्य कार्यक्रम संचालनमा रहेकोमा उक्त कार्यक्रमको प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि समेत यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> • आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सासँग सम्बन्धित दस्तावेजवारे कर्मचारी एवं सरोकारवालाहरू जानकार भई सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता एवं गुणस्तर कायम हुने । • प्रदेशस्तरीय नागरिक आरोग्य कार्यक्रम मार्फत स्वास्थ्य जीवनशैलीमा अभ्यास हुने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	अभिमुखिकरण, गोष्ठी, अभियान एवं व्यवस्थापकीय खर्च ।
लक्षित समूह	कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सम्बन्धी दस्तावेज संकलन गर्ने • सरोकारवाला तथा कर्मचारीहरूलाई अभिमुखिकरण गर्ने • नागरिक आरोग्य निर्देशिका २०७६ वमोजिम कार्यक्रम संचालन गर्ने • अनुगमन तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरू आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्साका बारेमा जानकार हुनेछन् टोल टोलमा नागरिक आरोग्य कार्यक्रम संचालन गर्नेछन् ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय

१६

C. P.

मा. इन्द्रजीत शारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

५. नीजि तथा सामुदायिक अस्पतालहरुको सञ्चालन अनुमति, नविकरण, अनुगमन आदि कार्य

खर्चशीर्षकनं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	५ लाख	पटक	३	प्रथम दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	यस प्रदेश भित्र रहेका निजी, गैहसरकारी, सहकारी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था/ अस्पतालहरुको नियमन गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गर्नु प्रदेश सरकारको कार्यक्षेत्र रहेको छ। यस प्रदेश भित्र सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्थापना, सञ्चालन अनुमति, नवीकरण तथा स्तरोन्नतिको अनुगमन तथा स्थलगत निरीक्षण कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	यस प्रदेश भित्रका निजी, गैहसरकारी, सहकारी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था/ अस्पतालहरुको नियमन गर्नु
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेश भित्रका निजी, गैहसरकारी, सहकारी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था/ अस्पतालहरु
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरु	वैठक, परामर्श खर्च, अनुगमन, प्रतिवेदन लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अनुगमनको सूची तयार गर्ने । • चेकलिष्ट प्रयोग गरी प्रचलित कानून बमोजिम गठित समितिहरुबाट नियमित, आवधिक स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने । • अनुगमनका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्ने । • प्रतिवेदनका आधारमा संस्था दर्ता वा नविकरण प्रक्रिया अघि बढाउने । • संस्था दर्ता वा नविकरण गर्न नसकिएको खण्डमा सम्बन्धित संस्थालाई कारण सहित पृष्ठपोषण दिने ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	यस प्रदेश भित्र रहेका स्वास्थ्य सेवा प्रदायक अस्पतालहरुको नियमन भई नागरिकहरुको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नेछन् ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरु	अनुगमन प्रतिवेदन तयार भएको हुनेछ । संस्था दर्ता तथा नविकरण भएको हुनेछ ।

१८

१८

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	संस्था दर्ता तथा नवीकरण हुन नसकेका संस्थाहरुलाई कारण सहितको पृष्ठपोषण दिइएको हुनेछ ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरु	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना सञ्चालन नवीकरण तथा स्तरोन्नति ऐन २०७५ , तथा नियमावली २०७७ तथा विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी ।

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्का तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

६. प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी महिला जनप्रतिनिधि, अधिकारकर्मी, संचारकर्मीहरुलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम।

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१० लाख रुपैयाँ मात्र	पटक	१	दोस्रो
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय	लुम्बिनी प्रदेशका स्थानीय महिला जनप्रतिनिधि, अधिकारकर्मी तथा संचारकर्मीहरुलाई प्रजनन् स्वास्थ्य र सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विद्यमान नीतिगत व्यवस्था। चालु कार्यक्रम वर्तमान अवस्थाका वारेमा अभिमूखिकरण दिई उनीहरुको माध्यमबाट प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रदेशमा जनचेतना अभिवृद्धी गर्न तथा नीतिगत पैरवी गरी मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्यमा सुधार गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।			
उद्देश्य	प्रजनन् स्वास्थ्य तथा सुरक्षित मातृत्व वारे प्रदेश तथा स्थानीय तहका प्रमुख, उप प्रमुख, जन प्रतिनिधि अधिकारकर्मी संचारकर्मीहरुलाई अभिमूखिकरण तथा पैरवी गर्ने।			
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय			
खर्च क्षेत्रहरु	वैठक, गोष्ठी तथा परामर्श लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च।			
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका महिला जनप्रतिनिधि, अधिकारकर्मी तथा संचारकर्मीहरु			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्यका सूचकहरु कमजोर भएका स्थानीय तहहरुको पहिचान गरी ती स्थानीय तहहरुको महिला जनप्रतिनिधि, अधिकारकर्मी, संचारकर्मीहरुबाट सहभागी छनौट गर्ने। कार्यक्रम संचालनको लागि प्रशिक्षक एवं विज्ञ परामर्शमार्फत १ दिने अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने। कार्यक्रम संचालन गर्दा परिवार कल्याण महाशाखाको मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य शाखाको समन्वय र प्राविधिक सहयोगमा संचालन गरि गुणस्तर कायम गर्नु पर्नेछ। 			
सहकार्य, तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरूसंग समन्वय, तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ।			
वजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।			
अपेक्षित उपलब्धी	प्रजनन् स्वास्थ्यवारे प्रदेश तथा स्थानीय तहका प्रमुख उप प्रमुख जन प्रतिनिधि अधिकारकर्मी संचारकर्मीहरुलाई अभिमूखिकरण तथा पैरवी हुनेछ।			
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय,			

३

C. R. २०

५५५५५५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन तथा फलोप वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा गर्नु पर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामाग्रीहरु	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी

७. प्रदेशमा भए गरेका अनुसन्धानहरुको दस्तावेजिकरण तथा विश्लेषण अनुसन्धानात्मक क्षमता अभिवृद्धिका लागि राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंगको सहकार्य

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	२५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्रमा देखा परेका विभिन्न समस्याहरुलाई वैज्ञानिक रूपमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी सर्वसाधारण जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन प्रदेश स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंगको सहकार्यमा स्वास्थ्य सम्बन्धी विषयमा गरिएका अध्ययन तथा अनुसन्धानहरुको अभिलेख राख्न र आवश्यकता अनुसार थप अध्ययन अनुसन्धान गर्नको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंगको सहकार्यमा प्रदेश विशेष स्वास्थ्य क्षेत्रमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धानको सुची तयार गर्ने र थप विषयमा प्राथमिकताहरुको पहिचान गरी अध्ययन अनुसन्धानका कार्यहरु गर्ने ।
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	मन्त्रालय र मातहतका निकायहरु
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरु	विज्ञ परामर्श, कार्यशाला गोष्ठी, बैठक, छुपाई र व्यवस्थापकिय खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंग कार्यगत सम्झौता गरी निम्न कार्यहरु गर्ने: <ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्रमा देखा परेका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने विभिन्न समस्याहरुको सम्बन्धमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने, गराउने । • प्रदेश विशेष भएका अध्ययन अनुसन्धानहरुको सुची तयार गर्ने र थप विषयमा प्राथमिकताहरुको पहिचान गर्न कार्यशाला गोष्ठी संचालन गर्ने ।

२१

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • अध्ययन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन लेखन लगायत विभिन्न किसिमका तालिम तथा गोष्ठी संचालन गर्ने । • प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने संस्थागत क्षमता अभिवृद्धीका कार्यहरू गर्ने
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशमा स्वास्थ्य क्षेत्रको अध्ययन अनुसन्धानका निष्कर्षका आधारमा नीतिगत तथा योजना निर्माण हुने । • प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने संस्थागत क्षमता वृद्धि हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश विशेषमा भएका स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानको सुची • कार्यशाला गोष्ठी तथा तालिम • परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू • राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिपदसंग गरिएको कार्यगत सम्झौता • प्रदेश स्तरमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धानका प्रतिवेदनहरू
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरू	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी

८. मन्त्रालय र अन्तरगतबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन तथा प्रतिवेदन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१० लाख	पटक	१	तेस्रो

उपशीर्षकः	विवरण
कार्यक्रमको परिचयः	स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा प्रवाहलाई गुणस्तर र सेवामुखी बनाउन कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन अत्यावश्यक छ। यस प्रदेशको आवश्यकतानुसार संचालित कार्यक्रमहरूको अध्ययन तथा प्रतिवेदन तयार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने हेतुले यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट आगामी दिनमा वार्षिक कार्यक्रमहरू निर्माण गर्न तथ्य तथ्याङ्कहरू प्राप्त हुनेछन् ।

३

C.R. २२

५५५५५५५५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • अध्ययन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन लेखन लगायत विभिन्न किसिमका तालिम तथा गोष्ठी संचालन गर्ने । • प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने संस्थागत क्षमता अभिवृद्धीका कार्यहरू गर्ने
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशमा स्वास्थ्य क्षेत्रको अध्ययन अनुसन्धानका निष्कर्षका आधारमा नीतिगत तथा योजना निर्माण हुने । • प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने संस्थागत क्षमता वृद्धि हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश विशेषमा भएका स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानको सुची • कार्यशाला गोष्ठी तथा तालिम • परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू • राष्ट्रिय स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषदसंग गरिएको कार्यगत सम्झौता • प्रदेश स्तरमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धानका प्रतिवेदनहरू
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरू	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी

द. मन्त्रालय र अन्तरगतबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन तथा प्रतिवेदन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१० लाख	पटक	१	तेस्रो

उपशीर्षकः	विवरण
कार्यक्रमको परिचयः	स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा प्रवाहलाई गुणस्तर र सेवामुखी बनाउन कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन अत्यावश्यक छ। यस प्रदेशको आवश्यकतानुसार संचालित कार्यक्रमहरूको अध्ययन तथा प्रतिवेदन तयार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने हेतुले यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट आगामी दिनमा वार्षिक कार्यक्रमहरू निर्माण गर्न तथ्य तथ्याङ्कहरू प्राप्त हुनेछन् ।

३

C.R. २२

५५५५५५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रमको उद्देश्यः	मन्त्रालय र अन्तरगतबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता वारे अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	मन्त्रालय र मातहतका निकायहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	विज्ञ परामर्श, स्थलगत अध्ययन, बैठक, अन्तरक्रिया/गोष्ठी छुपाई तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावकारीता अध्ययन गर्ने विषयहरूको सुचि तयार गर्ने ● आवश्यकता अनुसार तेश्रो पक्षसँग सम्झौता गरी कार्य गर्न सकिने ● बहुपक्षीय सरोकारवालाहरू सम्मिलित अन्तर्क्रिया तथा गोष्ठी ● प्राप्त मस्यौदालाई प्राविधिक समितिमा छलफल गरी अन्तिम रूप दिने ● प्रतिवेदन तयार पारी स्वीकृति गरी सार्वजनिकीकरण गर्ने।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	● आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	● संचालित केहि कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता अध्ययन प्रतिवेदन तयार हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावकारीता अध्ययन गर्ने विषयको सुचि तयार हुनेछ ● तेश्रो पक्षको छनौट ● बैठक अन्तरक्रिया गोष्ठी ● मस्यौदा तयार ● परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू ● अध्ययन प्रतिवेदन तयार तथा विस्तृतिकरण
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामाग्रीहरू	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी

९. मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	२० लाख	पटक	२	दोश्रो र तेश्रो

(Handwritten signature) २३

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उपशीर्षकः	विवरण
कार्यक्रमको परिचयः	स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धि ज्ञान र सीपको विकास गरी कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनमा प्रभावकारीता ल्याउनका लागि यो कार्यक्रम तय गरीएको छ ।
कार्यक्रमको उद्देश्यः	ज्ञान तथा सीपको विकास भई कार्यालयको कार्यसम्पादनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धी हुने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	प्रशिक्षक तथा परामर्श खर्च, लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धि प्रशासनिक तथा आर्थिक विषयहरूमा तालिम सामाग्री निर्माण गरी २ दिने कार्यक्रम सञ्चालन योजना तयार गर्ने सहभागीहरूको छनौट गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रतिवेदन तयार तथा अनुगमन र मुल्याङ्कन गर्ने
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयमा कार्यरत जनशक्तिको नवीनतम कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान तथा सीपको विकास भई कार्यालयको सेवा प्रभावकारीता अभिवृद्धी हुनेछ
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> तालिम सामाग्री तयार भएको उपयुक्त सहभागीहरू छनौट भएको तालिम संचालन भएको तालिम प्राप्त कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको अनुगमन र मुल्याङ्कन भएको
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामाग्रीहरू	विषयसँग सम्बन्धित संघ तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरिएका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि, निर्देशिका आदी

५

C.R.

५/१२/१५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१०. विभिन्न दिवसहरू मनाउने

खर्चशीर्षकनं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रमसञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	५ लाख	पटक	५	पहिलो, दोश्रो, तेस्रो
उपशीर्षक:	विवरण			
कार्यक्रमको परिचय:	हरेक वर्ष विभिन्न नाराहरूको साथ स्वास्थ्य लगाएत विभिन्न राष्ट्रिय दिवसहरू जस्तै: स्वास्थ्य सेवा दिवस, नेपाल नर्सिग दिवस, विश्व हात धुने दिवस, योग दिवस, चिकित्सा दिवस आदि मनाउने गरिन्छ। यस्ता दिवसको अवसरमा मन्त्रालय मातहतमा विभिन्न किसिमका कार्यक्रमहरूको माध्यमबाट समुदायका मानिसहरूको चेतना स्तरमा अभिवृद्धि हुने गर्दछ र उनीहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धि धारणा एवं व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन भई उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको उपयोग गर्न समेत अभिप्रेरित गर्ने हुँदा यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।			
कार्यक्रमको उद्देश्य:	स्थानीय तहदेखि नै जनमानसमा स्वास्थ्य सम्बन्धि धारणा एवं व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने			
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेशवासी			
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय			
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	कार्यशाला गोष्ठी, बैठक, छुपाई र अन्य व्यवस्थापकिय खर्च।			
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवालाहरूसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने। स्वास्थ्य शिक्षा सामग्री वितरण गर्ने, राष्ट्रिय दिवसको मुख्य नारा अनुसारको क्रियाकलापहरू गर्ने, दिवस अन्तर्गत अन्तरक्रिया वा छलफल, अन्तर विद्यालय विद्यार्थी हाजिर जवाफ प्रतियोगिता, वादविवाद कार्यक्रम तथा न्याली कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने। 			
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ। 			
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> समुदायमा स्वास्थ्य सम्बन्धि विषयहरूको बारेमा जानकारी भइ ज्ञानको स्तर अभिवृद्धि हुनुको साथै स्वस्थ व्यवहार प्रवर्द्धन तथा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको उपयोगमा अभिवृद्धि हुने। 			

३

३

२५

३

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामग्रीहरू	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य प्रवर्धन पुस्तिका, स्वास्थ्य सम्बन्धि प्राविधिक विषयवस्तुहरू www.nheicc.gov.np आवश्यकता

(Handwritten mark)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

११. सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार गर्न पोषण खाद्य आहार वितरण कार्यक्रम

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ करोड	पटक	१	प्रथम, दोश्रो र तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	नेपाल जानसाङ्घिकी तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०१६ (NDHS 2016) अनुसार ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू मध्ये ३६ प्रतिशत पुङ्का छन् भने ५३ प्रतिशतमा रक्त अल्पता छ यसरी नै १७ प्रतिशत प्रजनन उमेरका महिलाहरू अति दुव्ला तथा ४१ प्रतिशत महिलाहरूमा रक्त अल्पता भएको तथ्याङ्कले देखाउँछ । त्यसैले महिला तथा बालबालिकाको पोषण सुधारका लागि विशेष कार्यक्रम सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार गर्न पोषण खाद्य आहार वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्यः	सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार गर्न ।
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्थानीय तह तथा पोषण क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
खर्च क्षेत्र	पोपिलो खाद्य वस्तु खरिद, ढुवानी, वितरण तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशका सम्पूर्ण सुत्केरी तथा नवजात शिशु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार गर्न "सुत्केरी पोषण खाद्य आहार तथा वितरण कार्यविधि" निर्माण गरी सोही अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	सम्पूर्ण सुत्केरी तथा नवजात शिशुको पोषण सुधार भई प्रदेशको पोषण सूचकमा सुधार हुने, मातृ एवं पेरिनेटल मृत्युमा कमि आउने ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरिनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

Handwritten signatures and initials.

२७

Handwritten signature.

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१२. AMR र Patient Safety सम्बन्धि कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	पटक	१	प्रथम दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रतिजैविक प्रतिरोध गम्भीर जनस्वास्थ्य समस्या तथा चिकित्साविज्ञानको प्रमुख चुनौतिको रूपमा देखिएकोछ। मानवस्वास्थ्य, कृषी तथा औद्योगिक क्षेत्रमा प्रतिजैविक औषधि तथा औषधीजन्य सामग्रीको अनुचित र अवैज्ञानिक प्रयोगको कारण यो समस्या झनै विकराल बन्दै गएको छ। लुम्बिनी प्रदेशमा प्रतिजैविक प्रतिरोध समस्याको समयमा नै पहिचान, रोकथाम, तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक रहेकोले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ। प्रतिजैविक प्रतिरोध समस्यालाई न्यूनीकरण गर्न सकेमा विरामी सुरक्षाका (Patient safety) कार्यहरू थप सबल र सुदृढ गराउने उद्देश्य का साथ यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	प्रतिजैविक प्रतिरोध र Patient Safety कार्ययोजना निर्माण गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	विज्ञपरामर्श, कार्यशाला गोष्ठी, बैठक, छपाई र व्यवस्थापकियखर्च।
लक्षित समुह:	स्वास्थ्य सेवा प्रदाय र सेवाग्राही
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • प्रति जैविक प्रतिरोध तथा विरामी सुरक्षा (AMR तथा Patient Safety) कार्यक्रमको रणनीति र रणनीतिक कार्य योजना तर्जुमा तथा सरोकारवालाहरूसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने र रणनीतिक कार्यदिशा तथा कार्यान्वयन कार्यक्रम तय गर्ने, • सरोकारवाला तथा विज्ञहरूसँग छलफल, परामर्श तथा पृष्ठपोषण प्राप्त गर्दै कार्य योजनाको मस्यौदा परिमार्जन तथा अन्तिम मस्यौदा सहित अनुगमन तथा मुल्याङ्कन योजनाको मस्यौदा तयार गर्ने • अन्तिम मस्यौदा तयार पारी स्वीकृति का लागि पेश गर्ने, • प्रादेशिक अस्पतालहरूलाई स्वीकृति AMR तथा Patient Safety कार्ययोजनाको बारेमा अभिमूखिकरण गराई कार्यान्वयन गर्ने।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	• आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्यक्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरू संगसमन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी गर्न सकिनेछ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	• प्रादेशिक अस्पतालहरूमा विरामीहरूको मृत्यु र रुग्णतालाई न्यूनीकरण गर्नको लागि AMR तथा Patient Safety कार्यक्रमको कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन हुनेछ ।

(Handwritten signature)

२८

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • विज्ञ नियुक्ति तथा मस्यौदा निर्माण • मस्यौदा तयारी प्राविधिक समिति गठन • परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू • प्रतिजैविक प्रतिरोध र Patient Safety कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन भएको ।
----------------------------------	--

१३. विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. २० लाख	पटक	३	प्रथम र दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	धेरैजसो ग्रामीण समुदायका मानिसहरू स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा लिन वञ्चित छन् । त्यस्ता क्षेत्र, र समुदायमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याउन टड्कारो आवश्यकता रहेको हुँदा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछि परेका समुदायको बसोवास भएको स्थानहरूमा शल्यक्रीया सहितको निःशुल्क विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरी स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> • दुर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्र, स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नपुगेका आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछि परेका वर्ग तथा समुदायमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाको पहुँच वृद्धि गर्ने । • स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बाहिर रहेका समुदायका नागरीकहरूको विभिन्न रोगहरूको पहिचान, निदान, उपचार तथा प्रेषण गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	औषधि, अन्य उपचार सामग्री खरिद, प्रचार प्रसार, ढुवानीका लागि गाडी भाडा लगाएत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च ।
लक्षित समुह:	प्रदेशवासी
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता र औचित्यका आधारमा दुर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्रमा शल्यक्रीया सहितको विशेषज्ञ निःशुल्क शिविर संचालन गरिने । • शिविर सञ्चालनको लागि चाहिने विशेषज्ञ चिकित्सक सहितको मानवश्रोत, चिकित्सकीय उपकरण तथा भौतिक स्रोतको व्यवस्था गर्ने । • स्थानीय तहहरूसँग समेत सहकार्य गरी शिविर सञ्चालन गरीने विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाहरूका वारेमा जानकारी स्थानीय संचार माध्यम तथा साधन श्रोतको उपयोग गरी प्रचारप्रसार गर्ने । • विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर आवश्यकता र औचित्यको आधारमा विभिन्न संघ संस्थाहरू, मेडिकल कलेजहरूसँग समन्वय तथा साझेदारीमा सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

२९

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धीः	• स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अपुग भएका नागरीकहरूको विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन तथा समिक्षा	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ ।

१४. कृष्णानगर नगरपालिका कपिलवस्तुलाई कृष्णानगर सामुदायिक अस्पतालको भवन निर्माण बजेट

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३१११२	रु.१ करोड ५० लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	भारतसँग सिमाना जोडिएको कृष्णानगर नगरपालिका कपिलवस्तु जिल्लाको वडि जनघनत्व भएको नगरपालिका हो । सबै नागरिकहरूको पहुँचमा पुग्ने गरी प्रभावकारी रूपमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने निती अनुरूप गुणस्तरिय उपचारात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रभाव गर्नका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागत साझेदारी हुने गरी कृष्णानगर नगरपालिका कपिलवस्तुलाई कृष्णानगर सामुदायिक अस्पतालको भवन निर्माण र सेवा विस्तारका लागि यो कार्यक्रम व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	स्थानीय तहमा सामुदायिक अस्पतालको स्थापना गरी सेवा विस्तार
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय/कृष्णानगर नगर पालिका
खर्च क्षेत्र	भौतिक पुर्वाधार, औजार उपकरण, मर्मत संभार
लक्षित समुह	कृष्णानगर नगरपालिकाका जन समुदाय तथा सीमा आउ जाउ गर्ने अन्य नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली वमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहबाट कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा खर्च गर्नु पर्नेछ ।

३०

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी	कपिलवस्तुको कृष्णनगर नगरपालिकावासीलाई चिकित्सकीय स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुच स्थापीत हुने छ
अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • कृष्णनगर नगरपालिकासंग गरिएको सम्झौता • मन्त्रालयबाट भएको अनुगमनको प्रतिवेदन • भवन निर्माण प्रतिवेदन
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामग्रीहरू	नेपाल स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास मापदण्ड २०७४

१५. मृगौला डायलासिस गर्न पर्ने गरिव तथा असहाय विरामीका लागि इन्जेक्सन इरिश्रोपोइटिनमा ५० प्रतिशत अनुदान

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२९३	रु. १० लाख	जना	१०००	प्रथम, दोस्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	नेपालमा दिन प्रतिदिन मृगौला सम्बन्धी समस्याहरू बढिरहेको छ । मृगौला फेल भएको अवस्थामा मृगौला प्रत्यारोपण सर्वसाधारणको पहुँच भन्दा टाढा रहेकोले त्यस्ता विपन्न समुदायका विरामीहरूलाई सरकारी अस्पतालहरूमा मृगौला डाइलासिस गर्दा आवश्यक पर्ने इरिश्रोपोइटिन इन्जेक्सन खरिदमा ५० प्रतिशत सहयता दिने व्यवस्थाका लागि यो कार्यक्रम राखिएको छ ।
उद्देश्य:	विपन्न नागरिकहरूलाई मृगौला डाइलासिस गर्दा आवश्यक पर्ने इरिश्रोपोइटिन इन्जेक्सन खरिदमा ५० प्रतिशत आर्थिक सहयोग पुऱ्याउन ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> • इरिश्रोपोइटिन इन्जेक्सन खरिदमा ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित अस्पताललाई उपलब्ध गराउने । • कार्यक्रमसँग सम्बन्धित रजिष्टर र फर्म छपाई ।
लक्षित समूह	मृगौला सम्बन्धी रोगीहरूको उपचार गर्ने सरकारी अस्पतालहरूबाट सेवा लिने सेवा ग्राही

कि C.H

३१

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> नागरिकलाई मृगौला डायलासिस औपधिमा सहायता कार्यक्रम प्रदान गर्नका लागि सरकारी अस्पतालहरूमा मृगौला डाइलासिस गर्दा आवश्यक पर्ने इरेथ्रोपोएटिन इन्जेक्सनको खरिदमा ५० प्रतिशत रकम मन्त्रालय मार्फत अस्पतालहरूमा शोधभर्ना उपलब्ध गराउने । सम्बन्धित अस्पतालहरूले विरामीलाई ५० प्रतिशत रकम छुट दिएको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।

१६. प्रदेशका अस्पतालहरूको सामाजिक परीक्षण

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१५ लाख	पटक	१	दोश्रो र तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा प्रवाहलाई थप जवाफदेहि पारदर्शी र सेवा शुल्क जन भावना अनुरूप बनाउन अत्यावश्यक छ। यस प्रदेशको मातहतमा रहेका प्रादेशिक अस्पतालहरूको सेवाको बारेमा आम जनमानसको राय सल्लाह सुझाव अनुसार समय सापेक्ष र जनभावना अनुरूप सेवा प्रवाह गरी थप पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	प्रादेशिक अस्पतालबाट प्रवाह हुने सेवाहरूको सामाजिक परीक्षण गर्ने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेश मातहतका सरकारी अस्पतालहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	विज्ञ परामर्श सेवा खरिदका लागि तयारी, बोलपत्र आह्वान तथा सम्झौता, स्थलगत अध्ययन, छलफल एवं प्रस्तुती, प्रतिवेदन
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञ संस्था (तेस्रो पक्ष) छनौटका लागि कार्यक्षेत्र शर्त तयारी र सम्झौता गर्ने । नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरिएको स्वास्थ्य क्षेत्रका लागि सामाजिक परीक्षण कार्यसंचालन निर्देशिका २०७०, प्रथम संशोधन २०७३ अनुसार संचालन गर्ने ।

३२

Handwritten signature

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • अनुगमन एवं प्रतिवेदन तयारी तथा सार्वजनिकीकरण गर्ने ।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • प्रादेशिक अस्पतालबाट प्रवाह हुने सेवाहरू प्रति विश्वास बढ्ने
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू • अध्ययन प्रतिवेदन
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरू	संवास्थ्य क्षेत्रका लागि सामाजिक परीक्षण कार्यसञ्चालन निर्देशिका २०७०, प्रथम संशोधन २०७३

१७. प्रादेशिक अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शिक्षा संचालनको सम्भाव्यता अध्ययन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	स्वास्थ्य क्षेत्रको सक्षम प्रणाली बनाउन जनशक्तिको समुचित वृत्ति विकास अत्यावश्यक छ। यस प्रदेशको आवश्यकतानुसार विभिन्न विधाका उच्च जनशक्ति प्रादेशिक अस्पताल भित्रै उत्पादन गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य प्रदान गर्ने हेतु यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	प्रादेशिक अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शिक्षा सञ्चालनको सम्भाव्यता अध्ययन
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रादेशिक अस्पतालहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय

३३

३३

३३

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रमका खर्चक्षेत्रहरू	विज्ञ परामर्श, कार्यशाला गोष्ठी, बैठकभत्ता, छुपाई र व्यवस्थापकियखर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • विज्ञहरूको परामर्श सेवा मार्फत प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने • मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिन प्राविधिक समिति गठन गर्ने। • सरोकारवालाहरूसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने। • अन्तिम मस्यौदा तयार पारी स्वीकृतिका लागि पेशगर्ने
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	प्रादेशिक अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शिक्षा सञ्चालनको संभाव्यता अध्ययन तयार भई आगामी दिनमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन हुन सघाउ पुर्‍याउनेछ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	प्रादेशिक अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य विज्ञानमा स्नातकोत्तर शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि संभाव्यता अध्ययन तयार हुने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।

१८. प्रदेशको उपयुक्त स्थानमा जेष्ठ नागरिक अस्पताल, महिला तथा बाल अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	आम नागरिकलाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि सरकारी स्तरमा अस्पतालको स्थापना गरी जेष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिकाका विशिष्टकृत स्वास्थ्य सेवा सरल, सहज, व्यवस्थित तथा प्रभावकारी रूपमा प्रदान गर्नको लागि उपयुक्त स्थानको छनौट तथा अस्पताल स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन गर्नको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	जेष्ठ नागरिक अस्पताल, महिला तथा बाल अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेश भित्र बसोवास गर्ने आम नागरिक

३४

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	विज्ञ परामर्श, कार्यशाला गोष्ठी, बैठक भत्ता, छपाई र व्यवस्थापकिय खर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> जेष्ठ नागरिक अस्पताल, महिला तथा बाल अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययनको लागि विज्ञहरूको परामर्श सेवा खरिद गर्ने अथवा बहुपक्षीय सरोकारवालाहरू सम्मिलित समिति गठन गरी सो मार्फत अस्पताल स्थापना सम्बन्धी वृस्तृत अध्ययन गर्ने । अध्ययनको प्रतिवेदन माथि सरोकारवालाहरूसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने। प्रतिवेदन तयार पारी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशमा जेष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिका अस्पतालको लागि उपयुक्त स्थान छनौट भएको हुनेछ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञ नियुक्ति वा सम्भाव्यता अध्ययन समिति गठन परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरू अध्ययन प्रतिवेदन
वजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सन्दर्भ सामग्रीहरू	नेपाल स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास मापदण्ड २०७४

१९. अस्पताल सुधृढीकरण कार्यक्रम (५० बेड स्तरोन्नती भएका अस्पतालहरूको सञ्चालन समेत)

खर्च शीर्षक नः	वजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.३ करोड रुपैया मात्र	अस्पताल	१४	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
----------	-------

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

३५

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय:	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा सवै नागरिकहरुको पहुचमा पुग्ने गरी प्रभावकारी रूपमा सेवा उपलब्ध गराउने निती अनुरूप गुणस्तरिय उपचारात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रभाव गर्नका लागि अस्पतालबाट प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा लाई समायानुकूल विकास र विस्तार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालहरुको सेवामा गुणस्तर अभिवृद्धि हुनेछ। अस्पतालको सेवा विस्तार गर्ने।
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक पूर्वाधार, औजार उपकरण, मर्मत संभार, अस्पताल जन्य फोहोर व्यवस्थापन।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका सवै अस्पतालहरु।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालमा सेवा विस्तारका लागि आवश्यक औजार उपकरण, भौतिक पूर्वाधार मर्मत संभारका लागि अस्पतालहरुबाट माग संकलन गर्ने। न्युनतम सेवा मापदण्ड मुल्याङ्कन वाट पहिचान गरिएका Gap का आधारमा कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालहरुमा स्वास्थ्य सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

२०. प्रादेशिक अस्पताल तथा मेडिकल कलेजका विशेषज्ञ जनशक्ति परिचालन कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.४० लाख मात्र	अस्पताल	४	दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	प्रादेशिक अस्पताल बाहेक अन्य अस्पतालहरुमा विशेषज्ञ चिकित्सकहरु न्यून संख्यामा भएकोले प्रादेशिक अस्पताल तथा मेडिकल कलेजमा रहेका विशेषज्ञ चिकित्सकहरुलाई निश्चित प्रोत्साहन भत्ता

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) ३६

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	लगाएतको सुविधा प्रदान गरी सबै अस्पतालहरूमा विशेषज्ञ चिकित्सा सेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्यः	प्रदेश मातहतका सबै अस्पतालहरूमा विशेषज्ञ चिकित्सा सेवाको पहुँच वढाउने ।
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	प्रदेशवाट स्वीकृत विशेषज्ञ चिकित्सक परिचालन निर्देशिका २०७८ ले तोकेको खर्च क्षेत्र
लक्षित समुह	प्रदेश वासी
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	प्रदेशवाट स्वीकृत विशेषज्ञ चिकित्सक परिचालन निर्देशिका २०७८ अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड र खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयवाट अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

२१. राप्ती प्रादेशिक अस्पताल र प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालयको संगठन तथा व्यवस्थान सर्वेक्षण

खर्चशीर्षकनं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रमसञ्चालनगर्नुपर्नेअवधि
२२५२२	रु ५ लाख मात्र	पटक	२	दोश्रो
उपशीर्षकः	विवरण			
कार्यक्रमको परिचयः	हाल राप्ती प्रादेशिक अस्पताल १०० बेडमा सञ्चालित भएको र २०० बेड क्षमता सञ्चालन स्वीकृत भैसकेको सो २०० बेड क्षमताको अस्पताल सञ्चालन गर्न हाल मौज्जात कर्मचारी दरवन्दीमा परिवर्तन गर्नु पर्ने भएको तथा यसरी नै प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय दाङ विजौरी २५ बेडमा सञ्चालित भएको र विरामीको चापलाई ध्यान दिई यस चिकित्सालयलाई पनि ५० बेडमा सञ्चालन गर्न हाल मौज्जात दरवन्दीमा परिवर्तन गर्न पर्ने भएकोले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।			
कार्यक्रमको उद्देश्यः	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल र प्रादेशिक चिकित्सालय विजौरी दाङको हालको कर्मचारी दरवन्दी संरचनामा परिवर्तन गरी सो अनुसार कार्यान्वयन गरी सेवालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न			

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

३७

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेशवासी
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	विज्ञ परामर्श, कार्यशाला गोष्ठी, बैठकभत्ता, छपाई र व्यवस्थापकिय खर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित कानून बमोजिम विज्ञहरूको परामर्श सेवामार्फत प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने • स्थलगत अध्ययन • छलफल एवं प्रस्तुतीकरण • प्रदेश सरकार समक्ष पेश • अन्तिम मस्यौदा तयार पारी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	• आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी गर्न सकिनेछ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	• राप्ती प्रादेशिक अस्पताल र प्रादेशिक चिकित्सालयमा पर्याप्त जनशक्तीको व्यवस्था भई सेवा प्रभावकारी रूपमा संचालन भई जनताले सहज स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नेछन्।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने छ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२२. रासी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानसँग स्वास्थ्य सेवा विस्तारका लागि सहकार्य

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ करोड	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	तीनै तहको सरकारको बीच स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा समन्वय एवं सहकार्य हुन आवश्यक छ । यसैलाई मध्य नजर गरी यस प्रदेशमा रहेको एकमात्र स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानसँग स्वास्थ्य सेवा विस्तारका लागि चिकित्सकीय उपकरण खरिद गरी निदान सेवामा सहकार्य गर्ने हेतुले आपसी सम्झौता गरी सो सहकार्य गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्यः	रासी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानसँग स्वास्थ्य सेवामा विस्तार गर्न चिकित्सकीय औजार उपकरणको उपलब्धता मार्फत निदान कार्यमा सहकार्य भई प्रदेश वासीको थप गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढ्ने
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्र	सम्झौता बमोजिम
लक्षित समुह	प्रदेशवासि
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • सहकार्य क्षेत्र पहिचान गर्न समन्वय बैठक गरी सम्झौता गर्ने • सम्झौता कार्यान्वयन गरी सेवा सञ्चालन गर्ने
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	रासी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानसँग सहकार्य भई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढ्ने
अनुगमन मूल्याङ्कन	तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten mark)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२३. लालमटिया स्वास्थ्य चौकीलाई ५० सैयामा स्तरोन्नती तथा DPRनिर्माण

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१ करोड ५० लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	यस प्रदेशको राजधानीमा रहेको लालमटिया क्षेत्र वढी जनघनत्व भएको र प्रदेश स्वास्थ्य नीतिको स्वास्थ्य संस्थाको स्तरोन्नति गरी हाल संचालनमा रहेको सेवामा थप विशिष्टकृत सेवा थप गर्दै आम जनसमुदायलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्य रहेको हुँदा लालमटिया स्वास्थ्य चौकीलाई ५० सैयामा स्तरोन्नती गरी अस्पतालको संरचना निर्माण र सेवा विस्तारका लागि यो कार्यक्रम व्यवस्था गरीएको छ ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	स्थानीय तह अन्तरगत रहेको स्वास्थ्य संस्थाको स्तरोन्नती गरी सेवा विस्तारको माध्यमबाट स्थायी राजधानीमा आवश्यक विशिष्टकृत सेवा प्रवाह गर्न यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेशवासी
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	परामर्श, भौतिक संरचना निर्माण, स्वास्थ्य सेवा संचालन तथा उपकरण खरिद ।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित कानुन बमोजिम कार्यक्षेत्र शर्त निर्माण गरी विज्ञहरूको परामर्श सेवा मार्फत स्थलगत अध्ययन तथा प्रारम्भिक प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने • छलफल एवं प्रस्तुतीकरण अन्तिम प्रतिवेदन तयार गर्ने • सेवा विस्तारको लागि पुर्वाधार निर्माण, औजार उपकरण तथा जनशक्ति व्यवस्थापन • औजार उपकरण जडान तथा विकास गरी स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकतानुसार विभिन्न मन्त्रालय, संघ संस्था र सम्बन्धित स्थानिय तह समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।

३

C.R.

४०

डा. इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	लालमटिया स्वास्थ्य चौकिको स्तरोन्नति भई ५० शैयाको अस्पताल निर्माण भई सेवा विस्तार हुने
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरु	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२४. सामाजिक सेवा, ओ सि एम सि, जेरियार्टिक ईकाई आदीवाट हुने सेवा सुदृढिकरण एवं दक्षतामा आधारित सेवाको कोचिङ्ग तथा मेन्टोरिङ्ग

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	७ लाख रुपैयाँ मात्र	पटक	१	दोस्रो

परिचय	लम्बिनी प्रदेश मातहतका अस्पतालहरुमा सञ्चालन भईरहेको कार्यक्रम सामाजिक सेवा, ओ.सि.एम.सि., जेरियार्टिक इकाइमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई सम्बन्धित सेवाको सुदृढिकरण एवमं सीप र दक्षता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	सामाजिक सेवा, ओ सि एम सी र जेरियार्टिक इकाइमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई सेवा सुदृढिकरण गर्न कोचिङ्ग तथा मेन्टोरिङ्ग गर्ने ।
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
खर्च क्षेत्रहरु	प्रशिक्षक तथा इकाइमा कार्यरत कर्मचारी परिचालन तथा कोचिङ्ग तथा मेन्टोरिङ्ग खर्च ।
लक्षित समूह	इकाइमा कार्यरत कर्मचारीहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अनसाईट कोचिग तथा मेंटोरिग सम्बन्धी संक्षिप्त सन्दर्भ सामाग्री तथा Skill Assessment चेकलिस्ट तयार गर्ने । • तालिम प्राप्त अनसाईट कोचिग तथा मेंटोरिग कार्यदल गठन गर्ने । • पूर्व परिक्षा पश्चात कोचिङ्ग तथा मेंटोरिङ्गको विषय तय गरी अस्पतालमा अनसाईट कोचिग तथा मेंटोरिग गर्ने ।
वजेट बाँडफाड	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालाकर्मिहरुको क्षमताको विकास भई गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयवाट अनुगमन तथा मुल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन तथा फलोअप वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा गर्नु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२५. अस्पतालमा SNCU सुधार कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.४० लाख	अस्पताल	६	तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	प्रदेश मातहतका अस्पतालहरूमा आवश्यकता अनुसार नवजात शिशुको स्याहार तथा उपचारका लागि विशेष नवजातशिशु केयर युनिट स्थापना गर्ने नीति बमोजिम नभएका स्थानमा स्थापना गर्ने र भएका स्थानमा सुदृढिकरणका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्यः	अस्पतालहरूमा नवजात शिशुहरूको तत्कार विशेष स्याहार तथा उपचार सेवा सञ्चालन गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	वर्दिया, कपिलवस्तु, भिम, गुल्मी, रोल्पा, प्युठान र पृथ्वीचन्द्र अस्पताल
खर्च क्षेत्र	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा SNCU कक्ष निर्माण तथा मर्मत संभार
लक्षित समुह	नवजात शिशुहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • जनशक्तिको लगत तयार गर्ने • प्रचलित नियमानुसार उपकरण खरिद गर्ने • उपकरण दाखिला जडान र जनशक्ति व्यवस्थापन गरी सेवा सञ्चालन गर्ने • SNCU कक्ष निर्माण तथा मर्मत संभार गर्ने
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पताल नवजात शिशु उपचार सेवा सञ्चालन भई बालमृत्युदरमा कमी हुने
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२६. अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको लागि Professional Motivation
(व्यवसायिक उत्प्रेरणा) कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	५ लाख	पटक	१	दोस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय	प्रादेशिक अस्पतालहरूमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको कार्य दक्षता अभिवृद्धि गर्दै सुदृढ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको नेतृत्व क्षमता वृद्धि गरी आफ्नो तथा कार्यरत संस्थाप्रति जन विश्वास बढाउने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको कार्य दक्षता अभिवृद्धि भई सेवामा लगाव वृद्धि हुने ।
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय ।
खर्च क्षेत्रहरू	प्रशिक्षक खर्च, प्रतिवेदन दै.भ्र.भ, यातायात लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च ।
लक्षित समूह	अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सञ्चालनका लागि मोडुल निर्माण तथा जनशक्ति विवरण तयार गर्ने तयार भएको मोडुलका आधारमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी गर्न सकिनेछ ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीहरूको व्यावसायिक उत्प्रेरण हुनेछन ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा मुल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन तथा फलोप वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा गर्नु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२७. अस्पतालहरूमा EHR विस्तार तथा अन्तर संचालनशिलता विकास

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१ करोड ५० लाख	पटक	१	दोश्रो र तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	प्रदेशभित्रका अस्पतालहरूमा क्रमिक रूपमा ईलेक्ट्रोनिक मेडिकल रिपोर्टिङ सिस्टम लागू गर्ने भन्ने प्रदेश स्वास्थ्य नीति २०७७ मा उल्लेख छ। सोही अनुरूप हाल प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरू गुल्मी, बर्दिया, राप्ती प्रादेशिक, लुम्बिनी प्रादेशिक र कपिलवस्तु अस्पतालमा आ-आफ्नै किसिमको EHR प्रणाली जडान भएकोमा यस आ. व. मा एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणाली सबै अस्पतालमा लागू गर्ने, अस्पतालहरू बीच अन्तर संचार शिलता (Interoperability) प्रणालीको विकास गरी अस्पताल बीचको सूचना आदान प्रदान भई मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट एउटै Dashboard मार्फत हेर्न मिल्ने इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रिपोर्टिङ प्रणाली लागू गर्न साथै जनताले मोबाइल एपबाट अस्पताल अनुसार प्रदान हुने सेवा समेत जानकारी पाउन यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका सबै अस्पतालहरूमा EMR तथा EHR स्थापना गर्ने । • यसको (Interoperability) अन्तर संचार शिलता सहितको एकिकृत सूचना प्रणाली निर्माण गरी छुट्टै Server को व्यवस्था गर्ने । • यसबाट प्राप्त सूचनाहरूको Dashboard निर्माण गर्ने एवं मन्त्रालय तथा मातहतका प्रादेशिक निकायबाट समेत Online अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्ने । • अस्पतालले दिने सेवाको सम्बन्धमा पब्लिकलाई जानकारी गराउने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेश अन्तर्गतका अस्पताल
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय
कार्यक्रमका क्षेत्रहरू	खर्च विज्ञ परामर्श सेवा, इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड सँग सम्बन्धित सामग्री, सफ्टवेर खरिद, जडान, सहजिकरण तथा अनुगमन ।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्राविधिक कार्यलाई सहज बनाउन मन्त्रालयमा १ जना IT officer को व्यवस्थाका लागि करारमा जनशक्ति भर्ना गर्ने ।

(Signature)

(Signature)
४६

(Signature)
मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • विज्ञ परामर्श मार्फत इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड प्रणालीको स्थापना र संचालनको लागि विस्तृत कार्यशर्त र योजना (एकिकृत सफ्टवेयर डिजाइन, सामग्री खरिद, आवश्यक तालिम, अन्तर-संचार शिलता लगाएत) तयार गर्ने । • आवश्यक सफ्टवेयर तथा हार्डवेयरका लागि सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार खरिद प्रक्रिया अघि बढाउने । • आवधिक समिक्षा तथा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर वृद्धि • तथ्यांकको गुणस्तरीयता, विश्वसनियता कायम भई अनुगमन, मूल्यांकन तथा पृष्ठपोषणको प्रणाली सवलिकरण • अन्तर विभागिय समन्वय • सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो सेवा
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरू	<ul style="list-style-type: none"> • EHR को सफ्टवेयर तयार भएको • अस्पतालहरूमा EHR संचालन भएको
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामग्रीहरू	<p>प्रदेश स्वास्थ्य नीति २०७७</p> <p>Digital Nepal Framework</p> <p>e-Health Strategy</p>

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू

१. विद्यालय नर्सिङ सेवा कार्यक्रम थप तथा निरन्तरता

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३६ लाख	जना	८	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	विद्यालय तहबाटै बालबालिकाहरूलाई सन्तुलित र पोषिलो खानेकुरा खाने तथा स्वस्थ्य जीवनशैली अपनाउन प्रेरित गर्दै समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण प्रवर्द्धन, किशोर किशोरीको प्रजनन, स्वास्थ्य तथा महिनावारी व्यवस्थापनको आवश्यकताको महशुस गर्दै विद्यालय तहमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याई विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य सुधार ल्याउन यो कार्यक्रमको निरन्तरता गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूलाई स्वास्थ्य जीवनशैली अपनाउन प्रेरित गर्ने । विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरीहरूको महिनावारी स्वास्थ्यलाई व्यवस्थित गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।
खर्च क्षेत्र	तलव र भत्ता ।
लक्षित समूह	विद्यालयमा अध्ययनरत छात्र छात्राहरू ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> गत वर्ष देखि कार्यरत विद्यालय नर्सलाई सम्बन्धित विद्यालयको सिफारिसमा निरन्तरता दिने । सेवा करारमा कार्यरत विद्यालय नर्सहरूलाई सहायक पाँचौ तहको शुरु तलव स्केल अनुसारको तलव नियमानुसार उपलब्ध गराउने । यस निर्देशनालयले तयार पारेको कार्यविवरण अनुसार विद्यालय नर्सले कार्य गर्नु पर्ने छ । सम्बन्धित विद्यालयले विद्यालय नर्सको हाजिरी प्रमाणित गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र सोको आधारमा सम्बन्धित कर्मचारीको पारिश्रमिक बैंक खाता मार्फत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । कार्यरत नर्स मध्ये कसैले करार सम्झौता निरन्तरता नगरेमा नयाँ करार सेवाको लागि निर्देशनालयले प्रक्रिया अगाडि बढाई सेवा निरन्तरता दिइनेछ ।
बजेट बाँडफाँड:	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूको पोषण सुधार तथा स्वस्थ्य जीवनशैली अपनाउन सहयोग हुनेछ ।

(Signature)

(Signature) ४८

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालयमा अध्यनरत किशोरीहरुको महिनावारीका कारणले गर्दा विद्यालयमा हुने अनुपस्थित दर कमि हुनेछ ।
प्रगति अनुगमन र समीक्षा	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२. स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको अर्धवार्षिक समीक्षा तथा कार्ययोजना तयारी कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	विगत तथा यस आ व को अर्धवार्षिक अवधिसम्म संचालन भएका कार्यक्रमहरुको छलफल, जिल्लातह देखि स्थानीय तह सम्म लक्षित गरे अनुसारको प्रगतीको अवस्था, सुधार गर्नु पर्ने अवस्था, खास सवाल पहिचान, गरी आगामी आ व मा के कस्ता कार्यक्रमहरुको आवश्यकता पर्दछन् सोका लागि योजना बनाउन यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	विगत तथा यस आ व का कार्यक्रमबाट सिकाई गर्दै आगामी आ व का लागि कार्यक्रम योजना तयार गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको आवश्यकता परेको हो ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	समीक्षा कार्यक्रम, प्रशिक्षक तथा सहभागी दै भ्र भ तथा यातायात खर्च
लक्षित समूह	स्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख वा योजनासँग संलग्न जनशक्ती
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रदान गरिएका कार्यक्रमको हालसम्मको प्रगति तथा संचालन गर्दा आइपरेका समस्या र समाधानका उपायका वारेमा तोकिएको ढाँचामा प्रस्तुती । विगतको कार्यक्रमबाटको सिकाई र आगामी कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि योजना तयारीका वारेमा छलफल ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

४९

[Handwritten signature]
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	आगामी कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, बजेट खर्च र प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३. निशुल्क रक्त संचार सेवा

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३ करोड	पटक	३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	प्रदेशमा रहेका सरकारी अस्पतालबाट शल्यक्रिया, मातृस्वास्थ्य सेवा, सडक दुर्घटना, रगत तथा रगत जन्य रोगहरु तथा सामुदायिक डाइलासिस केन्द्रहरुबाट मृगौला आदिको उपचार व्यवस्थापनको लागि अत्यावश्यक रगत तथा रक्त तत्वहरु सर्वसुलभ, सुरक्षित र निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराई रगतको अभावबाट हुन सक्ने अकाल मृत्युबाट बचाउनाको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	प्रदेशमा बसोवास गर्ने सबै नागरिकलाई सर्वसुलभ तरीकाले चाहिएको समयमा आवश्यक परिमाणमा गुणस्तरीय र सुरक्षित रगत तथा रक्त तत्वहरु उपलब्ध गराउने
कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रदेशमा रहेका सबै सरकारी अस्पतालहरु, प्रतिष्ठानहरु र रक्त संचार केन्द्रहरु, सामुदायिक डाइलासिस केन्द्रहरु ।
खर्च क्षेत्रहरु	नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त रक्तसंचार सेवा प्रदायक संस्थाले तोकेबमोजिमको विल भरपाई
लक्षित समूह	रक्तसंचार सेवा लिने सेवाग्राहीहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	<ul style="list-style-type: none"> रक्त संचार सेवा प्रदान गर्ने संस्था (Bood Bank, Nepal Red Cross Society), अस्पताल, सामुदायिक डाइलासिस केन्द्रहरु तथा प्रतिष्ठानहरुको सूची तयार गर्ने । रक्त संचार सेवा उपलब्ध गराउने संघ संस्था तथा अस्पतालहरुले निःशुल्क रक्तसंचार सेवा उपलब्ध गराउन सम्झौता गर्ने ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

५०

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत शर्मा
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशबाट स्वीकृत कार्यविधि "निशुल्क रक्त संचार निर्देशिका २०७८ संशोधन समेत" बमोजिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । • रक्तसंचार सेवा बापतको सेवाग्राहीको विवरण अध्यावधिक गरी त्रैमासिक रूपमा निर्देशनालयबाट उपलब्ध गराईएको खाकामा स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्ने छ । • रक्त संचार सेवा प्रदान गर्ने संघ संस्था तथा अस्पतालबाट प्रतिवेदन प्राप्त भएको १५ दिन भित्र स्वास्थ्य निर्देशनालयले सम्झौता अनुसारको सोधभर्ना दिनुपर्ने छ ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	सबै नागरिकलाई सर्वसुलभ तरिकाले चाहिएको समयमा आवश्यक परिमाणमा गुणस्तरीय र सुरक्षित रगत तथा रक्त तत्वहरू उपलब्ध हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

४. दम जन्य तथा ब्रोंकाइटिस उपचार व्यवस्थापन अस्पतालहरू (स्वास्थ्य सेवा)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेशमा विद्यमान विभिन्न नसर्ने रोगहरूको बढ्दो प्रकोपबाट प्रदेश वासीलाई पर्ने व्यक्तीगत व्ययभार कम गर्नका लागि उपचारमा आर्थिक सहूलियत प्रदान गर्न दीर्घ श्वासप्रश्वास रोगहरू (Chronic Respiratory Diseases) (जस्तै COPD, Asthma, Occupational Lungs Diseases, Pulmonary Hypertension) को विरामीहरूलाई प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भए अनुसार रु. ५०,०००।- अक्षरूपी रु. पचास हजार सम्मको निःशुल्क उपचार व्यवस्थापनको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	दमजन्य तथा ब्रोंकाइटिस उपचारमा विरामीको व्यक्तीगत व्ययभारलाई कम गर्न आर्थिक सहूलियत प्रदान गर्ने ।
कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय

रु

C.R. ५१

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तरगतका सरकारी अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्रहरु	विरामीको उपचारमा लाग्ने खर्चको सोधभर्ना, कार्यक्रमको अभिमुखिकरण, अनुगमन, समिक्षा तथा छुपाई
लक्षित समूह	दीर्घ श्वासप्रश्वास रोगीहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सरकारी अस्पतालहरुको सुची तयार गर्ने । विपन्न नागरीकको लागि "दम तथा ब्रोन्काइटिस रोग उपचार आर्थिक सहूलियत निर्देशिका, २०७६ (प्रथम संशोधन २०७८)" अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। प्रत्येक तीन महिनामा विरामीको उपचार खर्चको शोध भर्ना सम्बन्धित अस्पताल विकाश समिती लाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दम जन्य तथा ब्रोन्काइटिसका विरामीहरुको उपचारमा हुने व्यक्तिगत व्ययभार कम भई सेवामा नागरीकको पहुँचमा वृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५. प्रदेश विपन्न नागरीक स्वास्थ्य उपचार आर्थिक सहूलियत कार्यक्रम (मुटुको भल्भ फेर्ने, मृगौला प्रत्यारोपण र क्यान्सर रोग)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ४ करोड	जना	२००	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	नेपालमा हाल नसर्ने रोगहरुका विरामीहरु वृद्धि हुदै गएको र सो रोगको उपचारमा लाग्ने खर्च महंगो भएकोले असहाय र विपन्न नागरीकहरुले पैसाकै अभावमा उपचारबाट वन्चित हुन नपरोस भनि नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउदै आईरहेको रकमले मुटुको भल्भ फेर्ने, मृगौला प्रत्यारोपण र क्यान्सर रोगको उपचार धान्न नसकेकोले प्रदेश सरकारबाट असहाय तथा विपन्न नागरीकहरुलाई उपचारमा थप सहूलियतका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको हो।

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
राप्ती अस्पताल

५२

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> यस प्रदेशका असहाय र विपन्न नागरीकहरू रकम अभावको कारणले मृगौला प्रत्यारोपण र क्यान्सर रोगको उपचार वाट वन्चित हुन नपरोस्।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय।
खर्च क्षेत्र	औपधि उपचार खर्च सोधभर्ना।
लक्षित समूह	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी प्रदेशका मुटुको भल्भ फेर्ने, मृगौला प्रत्यारोपण र क्यान्सर रोगको उपचार गर्नुपर्ने असहाय र विपन्न नागरीक।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशबाट स्वीकृत कार्यविधि "प्रदेश स्वास्थ्य उपचार विशेष सुविधा निर्देशिका २०७८ संशोधन समेत" अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
बजेट बाँडफाड:	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> असहाय र विपन्न नागरीकहरूले आर्थिक अभावको कारणले मृगौला प्रत्यारोपण गर्न वन्चित हुने छैनन्।
प्रगति अनुगमन र समीक्षा	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

६. दाङको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना र सञ्चालन निरन्तरता

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३० लाख	पटक	१	दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	दाङ तथा सल्यान जिल्लाको सिमानामा पर्ने ववई गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको हापुरे विकट तथा वढी जनघनत्व भएको र स्वास्थ्य सेवा वाट वन्चित रहेका जनसमुदायलाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागत साझेदारी हुने गरी दाङको ववई गाउँपालिकाको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको संरचना निर्माण र सेवा विस्तारका लागि यो कार्यक्रम व्यवस्था गरीएको छ।

(Handwritten signature) ५३

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उद्देश्यः	स्थानीय तहमा स्वास्थ्य सस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन गरी जनसमुदाय लाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक संरचना निर्माण, जनशक्ती व्यवस्थापन, स्वास्थ्य सेवा तथा उपकरण खरिद ।
लक्षित समूह	दाङ जिल्लाको पश्चिम दुर्गम क्षेत्रका जनता
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	<ul style="list-style-type: none"> • दाङको ववई गाउँपालिकाको हापुरेमा स्थापना भएको हापुरे प्राथमिक अस्पताल संचालनको लागि सम्झौता बमोजिमको स्वास्थ्य सेवा विस्तारमा हुने खर्च • सेवा विस्तारको लागि पुर्वाधार निर्माण, औजार उपकरण । • सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम तथा बजेट खर्चको प्रतिवेदन नियमित रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दाङ जिल्लाको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्था स्थापना भई स्वास्थ्य सेवा सुचारु हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

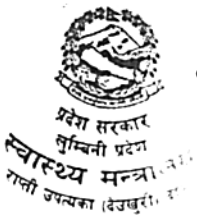
(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

७. बंगलाचुली आयुर्वेद पूर्वाधार निर्माण, हांसिपुर

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३० लाख	पटक	१	दोस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	बंगलाचुली गाँउपालिका स्थित बंगलाचुली आयुर्वेद औषधालयको आधारभुत पूर्वाधार विकास गरी प्रभावकारी आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	बंगलाचुली आयुर्वेद औषधालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरी आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक संरचना निर्माण, स्वास्थ्य सेवा तथा उपकरण खरिद ।
लक्षित समूह	बंगलाचुली गाउपालिकाका जनता
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> बंगलाचुली गाँउपालिकाले तयार गरेको प्रस्तावका आधारमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र गाँउपालिकाको सम्झौता तथा सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्नेछ । सम्बन्धित पालिकाको २० प्रतिशत लागत साझेदारी सुनिश्चितता सहितको प्रस्तावना स्वीकृत गर्ने । प्राप्त प्रस्तावका आधारमा पालिकालाई प्रक्रिया अघि वढाउन लगाई कार्य सम्पन्न पश्चात पेश भएको प्राविधिक मुल्याङ्कन तथा अनुगमन प्रतिवेदनको आधारमा पालिकालाई भुक्तानी दिने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	बंगलाचुली आयुर्वेद औषधालयमा भवन निर्माण भई आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी रूपमा संचालन हुनेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

५५

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

८. प्रसूति सेवाको लागि नर्सको व्यवस्थापन निरन्तरता (व्यक्ति करार)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४९३	रु. ३६	जना	८	प्रथम
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय:	प्रसूति सेवाको चाप बढि भएका अस्पतालहरूमा नर्सिङ्ग जनशक्तिको अभावले प्रसूति सेवा प्रदान गर्न असर पर्ने भएकोले गुणस्तरीय प्रसूति सेवा प्रदान गर्नको लागि अस्पतालहरूमा नर्स करारमा नियुक्ती गरी प्रसूति सेवा सञ्चालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ			
उद्देश्य	गुणस्तरीय प्रसूति सेवा प्रदान गर्नको लागि स्टाफ नर्स लाई करारमा नियुक्ति गरी २४ सै घण्टा प्रसूति सेवा सुचारु रूपले सञ्चालन गर्ने ।			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय			
खर्च क्षेत्र	तलव भत्ता ।			
लक्षित समूह	गर्भवति तथा प्रसूति सेवा प्रदान गर्ने स्टाफ नर्स ।			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> प्रसूति सेवा सञ्चालनको लागि पृथिव चन्द्र अस्पताल २ जना, बर्दिया अस्पताल २ जना, गुल्मी २ जना र रोल्पा २ जना अस्पतालमा गर्भवती तथा प्रसूति सेवा संचालनका लागि अस्पतालको सिफारिसमा स्टाफ नर्स करार निरन्तरता तथा नियुक्त गर्ने । सेवा करारमा नियुक्ति पाएका नर्सहरूलाई सहायक पाँचौ तहको शुरु तलव स्केल अनुसारको तलव नियमानुसार उपलब्ध गराउने । करार सेवामा नियुक्त भएको नर्सको सम्बन्धीत अस्पतालले हाजिरी प्रमाणित गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र सोको आधारमा बैंक खाता मार्फत पारिश्रमिक उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । कार्यरत नर्स मध्ये कसैले करार सम्झौता निरन्तरता नगरेमा नयाँ करार सेवाको लागि निर्देशनालयले प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्नेछ । 			
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।			

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

५६

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीव शर्मा
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालमा गुणस्तरीय प्रसुति सेवा २४ सै घण्टा सञ्चालन हुनेछ ।
अनुगमन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९. प्रदेशका अस्पतालहरूमा न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.१५ लाख मात्र	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेश अन्तर्गतको अस्पतालहरूका चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी तथा अन्य सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा अस्पतालहरूको अवस्थाको वारेमा स्व-मुल्यांकन, अनुगमन तथा समिक्षा गरी अस्पतालको तहअनुसारको न्यूनतम सेवा मापदण्ड मुल्याङ्कन गर्ने र सुधार गर्नु पर्ने कार्ययोजना समेत तयार गरी अस्पतालहरूको सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	प्रादेशिक अस्पतालहरूले प्रदान गर्ने सेवाको गुणस्तरमा सुधार गर्न अर्पनाउनु पर्ने न्यूनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Service Standard) सुनिश्चित गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	अस्पतालको MSS को समिक्षा, तथा फलोअप ।
लक्षित समुह:	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> MSS संचालन गर्ने अस्पतालहरूको कार्यक्रम संचालन कार्य योजना तयार गर्ने । बनाईएको योजना अनुसार MSS फलोअप गरी समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेश अन्तर्गतको अस्पतालहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्ड लागु भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] ५७

[Handwritten signature]

डा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१०. निजी अस्पतालहरूको संचालन अनुमतिको लागि प्राविधिक अनुगमन समिति
परिचालन तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ९ लाख मात्र	पटक	३	पहिलो, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	हाल प्रदेशवाट नै निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सञ्चालनका लागि प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना, सञ्चालन, नविकरण तथा स्तरोन्नती ऐन २०७५ र प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना, सञ्चालन, नविकरण तथा स्तरोन्नती नियमावली २०७७ अनुसार अनुमती र नविकरण कार्यहरू नियमित रूपमा भैरहेको छ। ऐन र नियमावलीको मापदण्ड अनुसार अनुमती र नविकरण गर्नका लागि प्राविधिक अनुगमन समिति परिचालन तथा अस्पतालहरूको अनुमती, नविकरण सम्बन्धी अभिलेख अध्यावधिक तथा व्यवस्थापन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूको संचालन अनुमती, नविकरण र स्तरोन्नतिमा सहजिकरणका लागि प्राविधिक अनुगमन समिति परिचालन तथा अस्पतालहरूको अनुमति नविकरण सम्बन्धी अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य निर्देशनालय।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन, दै.भ्र.भ तथा यातायात खर्च ।
लक्षित समुह:	निजी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाहरू।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालहरूको अनुमति तथा नविकरणको अभिलेख व्यवस्थापका लागि कम्प्युटर सम्बन्धी ज्ञान भएको पाँचौं तहको स्वास्थ्य प्राविधिक जनशक्ती प्रचलित नियमानुसार सेवा करारमा लिने । संचालन अनुमति, नविकरण र स्तरोन्नतीका लागि दर्ता भएका संस्थाहरूको प्राविधिक समितिले अनुगमन गर्ने। अनुगमन पश्चात अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्ने, पेश भएको प्रतिवेदनको आधारमा आवश्यक प्रक्रिया अगाडि वढाउने।
बजेट बाँडफाँड:	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

५८

(Handwritten signature)

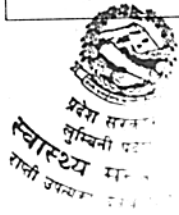
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी:	• स्वास्थ्य संस्थाहरूको संचालन नविरण र स्तरोन्नतिमा सहजिकरणका लागि प्राविधिक अनुगमन समिति परिचालन भई समयमै प्रक्रिया अगाडि बढ्नेछ।
अनुगमन तथा समिक्षा	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा समिक्षा हुनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यप्रगतीको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

११. अपाङ्गता व्यवस्थापन एवं मूलप्रवाहीकरणको लागि अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनःस्थापन केन्द्रसँग सहकार्य

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १५ लाख	पटक	१	दोस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	यस प्रदेशमा रहेका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको समयमा नै पहिचान, उपचार (जटिल प्रकृतिका शल्यक्रिया समेत) र पुनःस्थापना गरी अपाङ्गता व्यवस्थापन एवं मूलप्रवाहीकरण गर्न गराउनका लागि अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनःस्थापन केन्द्रसँग सहकार्य गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको समयमा नै पहिचान गरी उपचार र पुनःस्थापन मार्फत जीवन यापनमा सहजता प्रदान गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	स्क्रिनिंग क्याम्प, सेवा विस्तार तथा सेवा प्रवाह र पुनःस्थापना खर्च
लक्षित समूह	प्रादेश भित्रका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनःस्थापना केन्द्र (HRDC Nepal) सँग स्क्रिनिंग क्याम्प, सेवा विस्तार तथा सेवा प्रवाह र पुनःस्थापना सम्बन्धी प्रस्ताव माग गर्ने। • प्रस्ताव उपर छलफल गरि स्वीकृत गर्ने • अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनःस्थापना केन्द्र (HRDC Nepal) सँग सम्झौता गरी कार्यहरू संचालन गर्न लगाउने • कार्य प्रगतिको आधारमा भुक्तानी गर्ने

११

५९

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अपाङ्ग भएका बालबालिकाहरुको अविलम्ब पहिचान भई उपचार र पुनःस्थापना सेवा प्रदान हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यप्रगतीको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सुधृढीकरण (स्वास्थ्य साझेदारी)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२५३१२	रु. २ करोड	पटक	३	प्रथम, दोश्रो र तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेश भित्र बसोबास गर्ने आम समुदायलाई प्रदान गरीने स्वास्थ्य सेवाको संवेदनशीलतालाई ध्यानमा राखी प्रदेश भित्रका स्थानीय तहका अस्पताल, प्रा. स्वा. के. र स्वास्थ्य चौकीहरुमा स्थानीय तहको लागत सहभागितामा ती संस्थाहरुको भौतिक संरचना तथा चिकित्सकीय औजार उपकरणको उचित मर्मत संभार एवं स्याहार तथा संरक्षण गरी स्वास्थ्य सेवालार्ई गुणस्तरीय र प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने तथा सम्बन्धित सरकारी निकायबाट अनुमती प्राप्त गैर नाफामुलक स्वास्थ्य संस्थाहरुको हकमा लागत साझेदारीमा पूर्वाधार निर्माण तथा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको लागि यो कार्यक्रम राखिएको छ ।
उद्देश्य:	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशबाट स्वीकृत कार्यविधि "प्रदेश स्वास्थ्य साझेदारी कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७८" ले तोके बमोजिमका क्षेत्रहरु तथा स्थलगत अनुगमन
लक्षित समूह	प्रदेश भित्र रहेका स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था तथा सम्बन्धित सरकारी निकायबाट अनुमति प्राप्त गैरनाफामुलक स्वास्थ्य संस्थाहरु ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] ६०

[Handwritten signature]

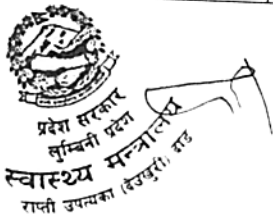
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशबाट स्वीकृत कार्यविधि "प्रदेश स्वास्थ्य साझेदारी कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७८" अनुसार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • बहुक्षेत्रीय समन्वयमा वृद्धि हुने • लागत सहभागिता को सिद्धान्त अनुरूप अपनत्व बोध हुने • संस्थाहरुको भौतिक संरचनाको निर्माण तथा मर्मत संभार हुने र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह भई रुग्णता र मृत्युदरमा कमि आउने
अनुगमन र समिक्षा	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यप्रगतीको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

१३. दुर्गम तथा अपायक क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुलाई निःशुल्क हवाई उद्धार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	पटक	३	प्रथम, दोस्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	कुनै पनि गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाले अस्पतालसम्म पुग्न नसकी ज्यान गुमाउन नपरोस भनी उनीहरुलाई आवश्यक परेको खण्डमा तुरुन्त अस्पतालमा निःशुल्क हवाई प्रेषण गर्नका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य:	दुर्गम तथा अपायक क्षेत्रका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको समयमै जटिलता व्यवस्थाका लागि सुविधा सम्पन्न नजिकैको सरकारी अस्पतालमा प्रेषण गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	• हवाई भाडा भुक्तानी खर्च
लक्षित समूह	तोकिएका दुर्गम क्षेत्रका गर्भवति तथा सुत्केरी महिला
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • गर्भवती र सुत्केरी अवस्थामा ज्यान जोखिममा परेका महिलाहरुलाई हवाई उद्धार गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि-२०७९, बमोजिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। • सम्बन्धित अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाले गर्भवति महिला तथा सुत्केरीको अवस्था ज्यादै नाजुक भएको, तत्कालै C/S नगरेमा जीउ ज्यान खतरामा पर्न सक्ने र उक्त

C.R. ६१

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<p>संस्थामा C/S तथा अन्य सम्बन्धित जटिलताको व्यवस्थापन हुन नसक्ने भएको खण्डमा नजिकको सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा थप उपचारका लागि तत्काल प्रेषण गर्नुपर्ने भएमा मात्र हवाई उद्धारका लागि पहल गर्नुपर्ने हुन्छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रेषणका लागि अस्पताल प्रमुख तथा स्थानीय तहको स्वास्थ्य संस्थाको हकमा स्वास्थ्य संस्था प्रमुखले वा सम्बन्धित पालिकाको स्वास्थ्य शाखा प्रमुखले गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाको जटिलता व्यवस्थापनका लागि स्वास्थ्य निर्देशनालयलाई हवाई उद्धारको आवश्यकताको पूर्व जानकारी गराउने । • गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाको उपचारमा संलग्न अस्पतालको प्रमुख वा सम्बन्धित पालिकाको स्वास्थ्य शाखा प्रमुखले हवाई सेवा संचालन गरेको संस्थासँग हवाई सेवा व्यावस्थापनको लागि सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको समन्वयमा स्वीकृत दर रेटमा सम्झौता गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयलाई जानकारी गराई विरामीलाई उपचारको लागि सम्बन्धित अस्पतालमा पठाई भुक्तानीका लागि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउने । • सम्बन्धित अस्पताल प्रमुख तथा स्वास्थ्य संस्था प्रमुखले जटिलता व्यवस्थापनका लागि प्रेषण गरेको विरामी पुर्जा, हवाई सेवा संचालन गर्ने संस्थाको विल, सम्बन्धित अस्पताल/ स्वास्थ्य संस्थाको भुक्तानी सिफारिस पत्र सहित हवाई सेवा उपलब्ध गराएको १५ दिन भित्र भुक्तानीको लागि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्ने छ ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दुर्गम तथा अपाएक क्षेत्रका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको सहज जटिलता व्यवस्थापन भई मृत्युदरमा कमी हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	विपन्न नागरिक हरुलाई मृगौला डाइलासिसमा पहुँच पुग्नेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।

६२

मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
------------	---

१४. राप्ती प्रादेशिक अस्पतालमा डायलाईसिस सेवा स्थापना तथा सेवा विस्तार

खर्च शीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.२ करोड ५० लाख	वटा	१२	प्रथम

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	मृगौला फेल भएका विपन्न विरामीहरुलाई निः शुल्क डायलाईसिस सेवा प्रदान गर्न यस प्रदेशको राप्ती प्रादेशिक अस्पतालमा डायलाईसिस सेवा विस्तार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्यः	विपन्न मृगौला रोगीहरुलाई निः शुल्क डायलाईसिस सेवा प्रदान गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुल्सिपुर
खर्च क्षेत्र	डायलाईसिस सेवा विस्तारका लागि आवश्यक औजार उपकरण र जनशक्ति व्यवस्थापन
लक्षित समुह	डायलाईसिस गर्नुपर्ने मृगौलाका विरामीहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> डायलाईसिस सेवा संचालनका लागि अस्पताल विकास समितिको समन्वयमा आवश्यक कक्ष निर्माण गर्ने । आवश्यक औजार उपकरणका लागि सूचि तयार गर्ने प्राविधिक लागत अनुमान तयार गर्ने र सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम खरिद कार्य गर्ने । डायलाईसिस संचालनका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थाका लागि मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृती लिई प्रचलित नियमानुसार करारमा भर्ना गर्ने ।
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालमा डायलाईसिस सेवा विस्तार भई विपन्न मृगौला रोगीहरुले निःशुल्क डायलाईसिस सेवा प्राप्त गर्नेछन् ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

६३

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१५. घरदैलोमा डाक्टर कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३० लाख	पटक	६	प्रथम, दोस्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	दुर्गम क्षेत्रका जनतालाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन चिकित्सक सहितको टोली खटाई विरामीको चाँप बढि भएको तर स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नभएको समुदायमा रहेको स्वास्थ्य संस्था मार्फत घरदैलोका विरामीलाई चिकित्सक सहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो । सम्बन्धित स्थानीय तहको समन्वय एवं सहकार्यमा निर्धारित तालिका अनुसार वा स्वास्थ्य शिविरको रूपमा संचालन गर्न सकिने छ ।
उद्देश्य:	दुर्गम क्षेत्रमा रहेका विरामीको घरदैलोमा चिकित्सक सेवा उपलब्ध गराउने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> निदान तथा उपचारका लागि आवश्यक औषधी, उपकरण र रिएजेन्ट खरिद दै भ्र भ, यातायात, इन्धन तथा खाजा खर्च
लक्षित समूह	चिकित्सकीय सेवाको पहुँचबाट वञ्चित दुर्गम क्षेत्रका नागरिकहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> चिकित्सकीय सेवाको पहुँचबाट वञ्चित दुर्गम क्षेत्रहरूको पहिचान गरी सूचि तयार गर्ने । सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक चिकित्सक सहितको टोलीहरूको छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन कार्य योजना बनाउने । निदान तथा उपचारका लागि आवश्यक औषधी, उपकरण र रिएजेन्टको व्यवस्था गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन कार्य योजना अनुसार चिकित्सक सहितको टोली पहिचान गरीएको स्वास्थ्य संस्था मार्फत घरदैलोमा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दुर्गम क्षेत्रमा रहेका विरामीको घरदैलोमा चिकित्सक सेवा उपलब्ध हुनेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१६. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सर्प दंश उपचार व्यवस्थापन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	पटक	३	प्रथम, दोस्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	तराईका केही स्थानीय तहहरूमा सर्पदंशबाट समयमै उपचार नपाई हरेक वर्ष मानिसहरूले ज्यान गुमाइरहेका हुन्छन् । सो समस्याबाट उन्मुक्तिका लागि स्थानीय तहहरूमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सर्पदंश उपचार इकाई स्थापना गर्न आवश्यक भएकोले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	सर्पदंशबाट बढी प्रभावित स्थानीय तहको स्वास्थ्य संस्थामा सर्पदंश उपचार इकाई स्थापना गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	सर्पदंश उपचारका लागि आवश्यक औषधी, उपकरण खरिद
लक्षित समूह	सर्पदंश उपचारको पहुँचबाट वञ्चित क्षेत्रका नागरिकहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • सर्पदंशबाट प्रभावित स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूको छनौट गर्ने । • ती केन्द्रहरूबाट सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक पर्ने औषधी उपकरणको माग गरी लागत अनुमान तयार गर्ने । • माग गरीएका आवश्यक औषधी, उपकरण तथा सामग्रीहरूको प्रचलित ऐन तथा नियम बमोजिम खरिद गर्ने र वितरण गर्ने • सेवा संचालन भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	सर्पदंश प्रभावित क्षेत्रका जनताहरूमा समयमै सर्पदंश उपचार सेवा उपलब्ध हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

स्वास्थ्य

६७

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१७. मानव सेवा आश्रमसंग स्वस्थ्य सेवा सहकार्य

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १५ लाख	पटक	१	दोस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	समुदायमा सहारा विहिन मानिसहरुको हेरचाहका लागि स्थापना भएका मानव सेवा आश्रमका नागरिकहरुलाई सहज र निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	मानव सेवा आश्रमसंगको सहकार्यमा सहारा विहिन मानिसहरुलाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	मानव सेवा आश्रमसंग सम्बन्धित संस्थाहरूसँग स्वस्थ्य सेवा सहकार्यका लागि तयार गरीएका कार्यक्षेत्र तथा शर्तहरुका आधारमा सम्झौता एवं स्वीकृत कार्यशर्त अनुसार गरी खर्च क्षेत्र निर्धारण गर्ने
लक्षित समूह	मानव सेवा आश्रममा बसेका सहारा विहिन नागरिकहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> मानव सेवा आश्रमसंग सम्बन्धित संस्थाहरुमा स्वास्थ्य सेवाको सहकार्य गर्न प्रस्ताव आवाहन गरी कार्यक्षेत्र तथा शर्तहरु तय गर्ने । स्वीकृत कार्यक्षेत्र तथा शर्तनामा अनुसार सम्झौता गर्ने । अनुगमन र पृष्ठपोषण दिने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	मानव सेवा आश्रममा रहेका सहारा विहिन नागरिकहरुलाई सहज र निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	कार्यप्रगतिको आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३

६८

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१८. पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षणलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ६० लाख	पटक	१२	दोस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	क्यान्सरका नयाँ विरामीहरूको संख्या पछिल्ला वर्षहरूमा बढ्दै गएको छ । क्यान्सरको रोगीहरू मध्ये पनि सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सर रोगीहरूको समयमा पहिचान हुन नसकी महिलाहरूको मृत्यु दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको छ । क्यान्सर निकै घातकपूर्ण रोग भएता पनि समयमै रोगको पहिचान भए उपचार संभव छ । त्यसैले सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरको निःशुल्क स्क्रिनिङ गरी सम्भावित रोगको निदान तथा उपचारका लागि सम्बन्धित अस्पतालहरूमा प्रेषण गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	महिलामा हुने पाठेघरको मुखको क्यान्सरको समयमै पहिचान भएमा उपचार सम्भव भएको कारणले उक्त रोगको समयमै निदान गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	VIA परीक्षण रिजेन्ट, चिकित्सक तथा स्वास्थ्य कर्मी परिचालन गर्न
लक्षित समूह	आम महिला
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयहरू तथा स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी स्थानीय तहहरू छनौट गर्ने । छनौट गरिएका स्थानीय तहहरूको सहकार्यमा पाठेघरको मुखको क्यान्सर स्क्रिनिंग शिविर संचालन योजना तयार गर्ने । स्थानीय तहका लक्षित महिलाहरूलाई शिविर संचालनका मिति र स्थानको जानकारीका लागि प्रचार प्रसार गर्ने, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका परिचालन गर्ने । दक्ष चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरू परिचालन गरी शिविर संचालन गर्ने । VIA Positive आएका महिलाहरूको निदान तथा उपचारका लागि पाएक पर्ने सुविधा भएका अस्पतालमा प्रेषण गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।

६९

६९

६९
 डा. इन्द्रजीत थापा
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनशुद्धता तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी	महिलाहरूले पाठेघरको मुखको क्यान्सरको शुरु अवस्थामा नै थाहा पाई समय मै उपचार पाउनेछन् ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१९. आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, र दायित्व, जनस्वास्थ्य ऐन/नियमावलीका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३० लाख	पटक	३	प्रथम, दोश्रो र तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा र दायित्व जनस्वास्थ्य ऐन तथा नियमावलीका सम्बन्धमा सबै स्थानीय तहहरूको वुझाईमा एकरूपता भई जनताले प्रभावकारी रूपमा स्वास्थ्य सेवा लिन पाउन भन्न उद्देश्यले स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई सो ऐन तथा नियमवाली लगायत स्वास्थ्यका क्षेत्रका नीतिगत व्यवस्थाका सम्बन्धमा अभिमुखिकरण गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई आधारभुत स्वास्थ्य तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा लगायत जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित नीति नियमका वारेमा अभिमुखिकरण गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	दै भ्र भ तथा कार्यक्रम संचालन खर्च
लक्षित समूह	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरू

७०

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • विज्ञ परामर्श मार्फत सहजकर्ताहरूको सूची तयार गर्ने • आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, र दायित्व, जनस्वास्थ्य ऐन/नियमावली सम्बन्धी प्रस्तुतीकरण तथा सन्दर्भ सामाग्री तयार गर्ने • प्रदेशका सवै जिल्लालाई समेटिने र पायक पर्ने ३ स्थान छनौट गरि १ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका बारेमा जानकारी भई सोही अनुसारको योजनाहरू निर्माण गरी जनताको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२०. पूर्ण संस्थागत प्रसूति सेवा कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	पटक	२	पहिला र दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	मातृ तथा नवशिशु स्याहार कार्यक्रम अन्तरगत हरेक गर्भवती महिलाहरूको नियमित स्वास्थ्य जाँच र प्रसूति स्वास्थ्य संस्थाहरूमा नै हुन सकेमा मातृ तथा नव शिशुमा हुने जटिलता लगाएतको व्यवस्थापन सहज भै आमा र बच्चाको मृत्युमा कमि हुने हुँदा हरेक गर्भवती महिलाको प्रसूति स्वास्थ्य संस्थामा भएको सुनिश्चित गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	हरेक गर्भवती महिलाहरूको प्रसूती, स्वास्थ्य संस्थामा भएको सुनिश्चित गरी पूर्ण संस्थागत प्रसूती जिल्ला घोषणा गर्न ।

७१

२०७३/०५/१५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	फाराम फर्मेट छपाई, दै भ्र भ तथा कार्यक्रम संचालन खर्च
लक्षित समूह	गर्भवति महिलाहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	• पूर्ण संस्थागत प्रसुति सेवा कार्यक्रम निर्देशिका बमोजिम कार्यक्रम संचालन गरीनेछ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	पूर्ण संस्थागत प्रसुती भएको सुनिश्चित हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

२१. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट प्रदान हुने जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको सहजीकरणका लागि जनशक्ती १

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ४ लाख	जना	१	पहिलो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट संचालन हुने जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरु जस्तै: MDR TB, HIV, Leprosy, Malaria, Dengu, Kalazar लगायतका रोगका विरामीहरुको उपचार तथा व्यवस्थापनका लागि स्वास्थ्य कार्यालय रुपन्देही, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति केन्द्र, प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला तथा स्वास्थ्य निर्देशनालयसँग नियमित प्रतिवेदन तथा समन्वय गर्नका लागि १ जना हेल्थ एसिस्टेन्ट आवश्यकता परेकोले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] ७२

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीति थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनशक्ती तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उद्देश्य:	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट संचालन हुने जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	जनशक्ति व्यवस्थापन खर्च
लक्षित समूह	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट संचालित जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूमा प्रतिवेदन र समन्वयमा समस्या भएका कार्यक्रमहरूको सूची तयार गर्ने । • ती कार्यक्रमहरूको नियमित प्रतिवेदन तथा समन्वयका लागि १ जना हेल्थ असिस्टेन्ट करारमा भर्ना गर्ने • उक्त जनशक्तीलाई कार्यक्रमका वारेमा अभिमुखिकरण गर्ने • लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालसँग समन्वय गरी कर्मचारी खटाउने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालबाट संचालित जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरू प्रभावकारी भई MDR क्षयरोग, कुष्ठरोग, औलो, कालाजार, लगाएतका विरामीहरूले सहज तथा प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नेछन् ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२२. प्रदेश सरकारबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि एकिकृत अनुगमन निर्देशिका निर्माण

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३ लाख	पटक	१	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण

फ

७३

१२/१२/१५

गा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय:	प्रदेश सरकारबाट संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी तथा उद्देश्य अनुरूप संचालन भए नभएको एकिन गर्न मातहतका निकायहरूबाट संचालित कार्यक्रमहरूको एकिकृत अनुगमन गरी पृष्ठपोषण दिन जरुरी भएकोले उक्त एकिकृत अनुगमन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन एकिकृत अनुगमन निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्न गराउन यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	एकिकृत अनुगमन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी प्रभावकारी बनाउन निर्देशिका तयार गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	वैठक, गोष्ठी अन्तरक्रिया, परामर्श, छुपाई तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च ।
लक्षित समूह	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मातहतका निकायहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रदेश सरकारबाट संचालित कार्यक्रमहरूको सूची तयार गर्ने र हरेक कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य, लक्ष्य तथा अपेक्षित प्रतिफल सहितको लगफ्रेम तयार गर्ने ● सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग वैठक तथा अन्तरक्रिया वा गोष्ठी गरी मस्यौदा तयार गर्ने । ● अथवा प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यकता अनुसार विज्ञहरूको परामर्श सेवा मार्फत प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ● प्राविधिक समितिले मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिने । ● तयार पारिएको अन्तिम मस्यौदा स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयमा पेश गर्ने । ● पेश भएको निर्देशिका स्वीकृती गराई लागु गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेश सरकारबाट संचालित कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२३. आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरूका लागि संक्रमण रोकथाम सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं.	बजेट	एकाइ	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
-----------------	------	------	--------	-----------------------------------

Handwritten signatures and initials, including a large signature and the initials 'C.R.' with a date '७४'.

Handwritten signature and name: **मा. इन्द्रजीत शार्क**
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२२५१२	४ लाख	समुह	१ व्याच	पहिलो
-------	-------	------	---------	-------

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दा सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीलाई संक्रमणको खतरा दिनानुदिन बढ्दै आएको छ । गत वर्ष देखि विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड १९ रोगका कारण विश्वले चरम स्वास्थ्य समस्या झेलिरहेको छ । संक्रमण रोगहरूको रोकथाम तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्न सबै तहका कर्मचारीहरूमा संक्रमण रोकथाम तथा स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनको ज्ञान र सिप हुन आवश्यक छ त्यसैले आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई यो तालिमको आयोजना गरिएको हो ।
उद्देश्य	सङ्क्रमण रोकथाम तथा न्यूनीकरण गर्न कर्मचारीको क्षमता वृद्धि हुने
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	आयुर्वेद चिकित्सक तथा आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरू
सहभागी छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> • सेवामा संलग्न आयुर्वेद चिकित्सक तथा आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरू • तालिम नलिएका आयुर्वेद चिकित्सक तथा आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरू
प्रशिक्षक छनौटको आधार	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित विषयमा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम लिएको हुनु पर्ने । • सम्बन्धीत विषयमा विज्ञता हासिल गरेको
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम कार्यान्वयन कार्ययोजना निर्माण • प्रशिक्षार्थीहरूको निर्धारण तथा छनौट • तालिम सामग्रीहरूको वन्दोवस्ती • तालिम संचालन, अनुगमन तथा प्रतिवेदन
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिमको अवधि तथा सहभागी संख्या	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम अवधि: ३ दिन • सहभागी संख्या: २० देखि २५ जना
अपेक्षित उपलब्धी	संक्रमण रोकथाम एवम फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास भई गुणस्तरीय सेवा प्रदान हुनेछ
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] ७५

[Handwritten signature]
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारीताका लागि स्वास्थ्य निर्देशनालयले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्न सक्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
--	--

C-92

११/०७/१९

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्गठन तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२४. आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरूका लागि AHMIS सम्बन्धी Roll out अभिमुखीकरण

खर्चशीर्षकनं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	४ लाख	पटक	१	पहिलो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमको प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यान्वयन गरी गुणस्तरीय आयुर्वेद सेवा प्रणालीको अनुगमन एवं मुल्याङ्कनका लागि तथ्याङ्क व्यवस्थापन अपरीहार्य छ। यस प्रदेशमा समेत DHIS2 System मा आधारित AHMIS लागु भैसकेको छ तसर्थ सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रदेश भरिका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था समेटिन नसकेको हुनाले आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमको तथ्याङ्कका व्यवस्थापनमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गर्न यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	प्रदेश भित्रका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई AHMIS सम्बन्धी अभिमुखीकरण गराई सबै किसिमका आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरूको शत प्रतिशत तथ्याङ्क प्रविष्टिकरण गर्नु
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेशका सबै किसिमका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	वैठक भत्ता, विज्ञ परामर्श खर्च, दैनिक भ्रमण तथा यातायात भत्ता लगायतका व्यवस्थापकीय खर्च।
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	यस प्रदेशका विभिन्न तहका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको सूचीकरण गर्ने। AHMIS प्रणालीमा सूचना प्रविष्टिकरण गर्ने व्यक्तीहरूको सूचीकरण गर्ने। आयुर्वेद स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा तथ्याङ्क प्रविष्टिकरण गर्ने करिब ६० जनालाई आयुर्वेद विभाग तथा स्वास्थ्य निर्देशनालयको समन्वयमा ३ दिने अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने (२ व्याच समुह)।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरूसंग समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी गर्न सकिनेछ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	सबै किसिमका आयुर्वेद सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरूको अनलाई तथ्याङ्क प्रविष्टिकरण AHMIS प्रणालीमा भई प्रभाकारी अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्न सघाउ पुर्याउनेछ।

₹

C.R.

७७

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरु	सवै स्वास्थ्य संस्थाबाट Online AHMIS प्रणालीमा तथ्याङ्क प्रविष्टिकरण भएको हुने।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सामग्रीहरु	AHMIS User training Manual दैनिक भ्रमण खर्च नियमावली

२५. आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि उपचारात्मक योग एवं पंचकर्म सेवा सम्बन्धी कार्यक्रम

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

शिर्षकः	विवरण
परिचयः	आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई उपचारात्मक योग एवं पंचकर्म सेवा सम्बन्धी अभिमुखिकरण गराई पञ्चकर्म सेवा प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरीएको हो।
उद्देश्यः	उपचारात्मक योग तथा पंचकर्म सेवा दिन सक्षम जनशक्ति विकास गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	प्रशिक्षक तथा सहभागीहरुको दै भ्र भ, यातायात खर्च, ईन्धन, छपाई तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृयाः	<ul style="list-style-type: none"> अभिमुखिकरण संचालन कार्ययोजना प्रशिक्षकहरुको सुची तयार तालिम सामग्रीहरुको निर्माण तालिम संचालन तथा प्रतिवेदन
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका

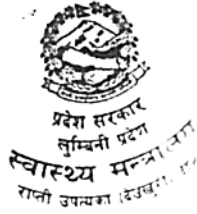
५

७८

५/११/२०१५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धि:	आयुर्वेद चिकित्सक तथास्वास्थ्यकर्मीहरूमा योग एवं पंचकर्म सेवा सम्बन्धी सिपको विकास हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२६. आयुर्वेद स्वा के र चिकित्सालयका औपधि कुटुवाहरुलाई compounding, dispensing and good storage practice सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	४ लाख	पटक	१	दोश्रो
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय:	गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरी विरामी सुरक्षालाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न आयुर्वेद सम्बन्धी औपधीहरुको गुणस्तर कायम गर्न उचित तरिकाले कम्पाउन्डिङ, वितरण तथा भण्डारण गर्न जरुरी छ। जसका लागि आयुर्वेद स्वास्थ्यमा कार्यरत औपधी कुटुवा जनशक्तिलाई सो सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।			
उद्देश्य:	औपधि कुटुवा जनशक्तिको Good Clinical Practice सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।			
खर्च क्षेत्र	प्रशिक्षार्थीहरुको, दै भ्र भ यातायत खर्च, प्रशिक्षक भत्ता, सेवा परामर्श, अन्य व्यवस्थापकीय खर्च			
लक्षित समूह	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत औपधि कुटुवा जनशक्ति			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना तयार गर्ने । • सहभागी छनौट गर्ने । • तालिमका लागि सहभागीलाई कम्तिमा ७ दिन पहिले पत्र वा र फोन वा दुवै मार्फत जानकारी गराउने र सहभागिताको लागि सुनिश्चितता । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम संचालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य संस्थामा गइ सकेपछी तालिममा सिकेको सिप र ज्ञान अनिवार्य रूपमा प्रस्तुतीकरण गर्ने र सो को अनुगमन निर्देशनालय तथा मन्त्रालयले गर्ने । 			
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।			
अपेक्षित उपलब्धी	औपधिको तथा कच्चा पदार्थको भण्डारण ज्ञान सीप बहुमिश्रित एकल / बहु औपधिको सम्मिश्रण, औपधि सेवनकाल, अनुपान र सहपान सम्बन्धी ज्ञान सीप			
अनुगमन मुल्याङ्कन	र	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।		

५

५०

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
------------	--

२७. आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धित पुस्तक, शिक्षा तथा सूचना सामाग्री छुपाई

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	२ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवामा संचालित विभिन्न कार्यक्रमहरूको वारेमा आम जनमानसमा जानकारी दिन र असल अभ्यासहरूको दस्तावेजिकरण गरी जन समुदायहरूलाई सो को अभ्यास तथा मार्गदर्शनमा सहयोग गराउने उद्देश्यले वार्षिक पुस्तिका तथा सूचना सामग्री छुपाई गर्नको लागि यो कार्यक्रम को व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य:	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धित पुस्तक, शिक्षा तथा सूचना सामाग्री उपलब्ध भई सेवा प्रवाह मा सहजता हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय।
खर्च क्षेत्र	विज्ञ परामर्श, बैठक तथा गोष्ठी, छुपाई खर्च
लक्षित समूह	सम्बन्धित निकाय तथा सरोकारवालहरू।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञहरू सम्मिलित बैठकबाट आयुर्वेद स्वास्थ्य शिक्षासँग सम्बन्धित पुस्तक, क्यालेन्डर, बाल प्रिन्ट, टेबल स्ट्याण्ड, फ्लिप चार्ट लगायत मस्यौदा तयारी छुपाई गर्नुपर्ने आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धित पुस्तक, आयुर्वेद स्वास्थ्य शिक्षा तथा सूचना सामाग्रीहरू सूचीकरण छुपाई गर्ने कार्यका लागि लागत अनुमान, कोटेशन संकलन तथा दर-रेट निर्धारण छुपाई तथा प्राप्ति र प्रयोग
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेशमा भएका आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको दस्तावेज तयार हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।

Handwritten signature and initials.

Handwritten signature.

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
------------	--

२८. कपिलमुनी सामुदायिक प्राकृतिक चिकित्सालयलाई पूर्वाधार सहयोग कपिलवस्तु
वाणगंगा

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ५लाख	संस्था	१	दोस्रो

शिर्षक:	विवरण
परिचय:	प्राकृतिक चिकित्सा पद्धतिमा आधारित सेवा प्रवाह गर्ने संस्थाको सेवा प्रवाहमा जनताको पहुँच अभिवृद्धि गरी गुणस्तर कायम गर्न पूर्वाधारको आवश्यक हुने हुदा वाणगंगा न पा वडा नं ०९ मा स्थापना भई हाल सञ्चालनमा आएको कपिलमुनी सामुदायिक प्राकृतिक चिकित्सालयको सेवालालाई सुदृढिकरण र सवलिकरण वनाउन यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरीएको हो ।
उद्देश्य:	कपिलमुनी प्राकृतिक चिकित्सालयमा पूर्वाधार सहयोग हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक पूर्वाधार निर्माण, औजार उपकरण
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित संस्थाको मागको आधारमा सम्झौता गर्ने सम्झौता वमोजिम कार्य भए नभएको अनुगमन गरी नियमानुसार भुक्तानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धि:	प्राकृतिक चिकित्साको माध्यमद्वारा विरामीहरूले स्वास्थ्य लाभ गर्नेछन् ।

Handwritten signature/initials.

Handwritten signature/initials with the number ८२.

Handwritten signature/initials.
मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्गरोह तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२९. परिवार नियोजन संघ दाङमा सेवा विस्तार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. २० लाख	पटक	१	तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	दाङ जिल्लामा परिवार नियोजन सेवालार्इ प्रभावकारी र गुणस्तरीय रुपमा संचालन गर्न त्यंहा स्थित परिवार नियोजन संघले प्रदान गरिरहेको हालको सेवालार्इ थप विस्तार गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	परिवार नियोजन संघ दाङले प्रदान गर्ने सेवालार्इ प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न सेवा विस्तार गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	सम्झौता अनुसार
लक्षित समूह	परिवार नियोजन सेवा ग्राहीहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित संस्थाबाट प्रस्ताव माग गर्ने । निर्देशनालयबाट स्वीकृत प्रस्ताव वमोजिम सम्झौता गर्ने सम्झौता वमोजिम कार्य भए नभएको अनुगमन गरी नियमानुसार भुक्तानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	परिवार नियोजन सेवा सहज र प्रभावकारिरुपमा प्राप्त हुनेछ ।

(Handwritten signature) ८३

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मुल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३०. माडी गाउँपालिकाको घोरनिटी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रमा सेवा विस्तार

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	पटक	१	तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	दुर्गम तथा विपन्न वस्ती रोल्पा जिल्लाको माडी गाँउपालिका घोरनिटी स्थित आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रबाट दिइने स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउन त्यस संस्थाको पूर्वाधार तथा औजार उपकरणको व्यवस्थाका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	दुर्गम तथा विपन्न वस्तीमा रहेका जनतालाई प्रभावकारी एवं गुणस्तरीय आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक पूर्वाधार निर्माण, औजार उपकरण
लक्षित समूह	माडी गाँउपालिका घोरनिटी स्थित आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> ● माडी गाँउपालिकाले तयार गरेको प्रस्ताव, लागत अनुमान, ड्रइङ डिजाइनका आधारमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्थानीय तह बीच सम्झौता गर्ने । ● सम्बन्धित स्थानीय तहको २० प्रतिशत लागत साझेदारी सुनिश्चितता सहितको प्रस्तावना स्वीकृत गर्ने । ● प्राप्त प्रस्तावका आधारमा पालिकालाई प्रक्रिया अघि बढाउन लगाई भवन निर्माण पश्चात पेश भएको प्राविधिक मुल्याङ्कन तथा अनुगमन प्रतिवेदनको आधारमा पालिकालाई भुक्तानी दिने ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	माडि स्थित घोरनिटी आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रबाट प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान भई तँ
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३१. स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालहरुमा भवन निर्माण लगाएत अन्य पूँजिगत सहयोग कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३ करोड २५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	गढवा ३ गोवरडिहा आयुर्वेद औपघालय भवन निर्माण,सिस्ने ८ स्यालापाखा स्वास्थ्य एकाई भवन निर्माण,पुथाउत्तर्गंगा ११ दम्चन स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण,लुंग्री ६ स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण,रेसुंगा १२ उर्लेनी आधारभूत स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण, लुम्बिनी सांस्कृतिक नपा १३ सुकरौली शहरी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण,सैनामैना ६ दुधराक्ष वर्थिंग सेन्टर भवन निर्माण,वाणगंगा १ कपिलवस्तु डायलासीस सेन्टर,सितगंगा ९ राँगाकाटे स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण,विजयनगर ३ जगदीशपुर सर्पदंश उपचारकेन्द्र निर्माण,शान्तिनगर २ वाघमारे स्वास्थ्य चौकी,ठाकुरवावा ५ वनकट्टी आधारभूत स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण,तुल्सीपुर १२ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण,राजापुर ३ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण,घोराही १० प्राकृतिक चिकित्सालय वेल्नेश हस्पिटल, कोहलपुर २ प्रेमनगर योग एवं प्राकृतिक स्वास्थ्य समाज नेपाल उपचार कक्ष निर्माण,योगा भवन तुल्सीपुर चिसापानी अस्पताल नवलपरासी पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग गरी ती स्वास्थ्य

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, कला, युवा तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	संस्थावाट प्रदान हुने स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी एवं गुणस्तरीय बनाउन यो सहयोग कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरुको पूर्वाधार विकासमा सहयोग गरी स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी बनाउन
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	पूर्वाधार निर्माण, स्थलगत अनुगमन
लक्षित समूह	स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित स्थानीय तहले तयार गरेको प्रस्ताव, लागत अनुमान, ड्रइङ डिजाइनका आधारमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्थानीय तह बीच सम्झौता गर्ने । • सम्बन्धित स्थानीय तहको २० प्रतिशत लागत साझेदारी सुनिश्चितता सहितको प्रस्तावना स्वीकृत गर्ने । • प्राप्त प्रस्तावका आधारमा पालिकालार्ई प्रक्रिया अघि बढाउन लगाई भवन निर्माण पश्चात पेश भएको प्राविधिक मुल्याङ्कन तथा अनुगमन प्रतिवेदनको आधारमा पालिकालार्ई भुक्तानी दिने ।

(Handwritten mark)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	क्र स	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	परिमाण	बजेट रु लाखमा
	1	गढवा ३ गोवरडिहा आयुर्वेद औषधालय भवन निर्माण	1	50
	2	सिस्ने ८ स्यालापाखा स्वास्थ्य एकाई भवन निर्माण	1	25
	3	पुथाउत्तर्गन्गा ११ दम्चन स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण	1	25
	4	लुंग्री ६ स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण	1	25
	5	रेसुंगा १२ उर्लेनी आधारभूत स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण	1	25
	6	लुम्बिनी सांस्कृतिक नपा १३ सुकरौली शहरी स्वास्थ्य चौकी भवन	1	10
	7	सैनामैना ६ दुधराक्ष वर्थिग सेन्टर भवन निर्माण	1	15
	8	वाणगंगा १ कपिलवस्तु डायलासीस सेन्टर	1	15
	9	सितगंगा ९ राँगाकाटे स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	1	10
	10	विजयनगर ३ जगदीशपुर सर्पदंश उपचारकेन्द्र निर्माण	1	15
	11	शान्तिनगर २ वाघमारे स्वास्थ्य चौकी	1	10
	12	ठाकुरवावा ५ वनकट्टी आधारभूत स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण	1	15
	13	तुल्सीपुर १२ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	1	15
	14	राजापुर ३ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	1	15
	15	घोराही १० प्राकृतिक चिकित्सालय वेलनेश हस्पिटल	1	15
	16	कोहलपुर २ प्रेमनगर योग एवं प्राकृतिक स्वास्थ्य समाज नेपाल उपचार कक्ष निर्माण	1	15
	17	योगा भवन तुल्सीपुर	1	20
	18	चिसापानी अस्पताल नवलपरासी पूर्वाधार निर्माण	1	5
		जम्मा		325

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

८७

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी	स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	कार्यप्रगति को आधारमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन, मूल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू

१. टि वि कन्जुमेबल्स तथा रियजेन्ट किट (मलेरिया डेंगु कालाजार आदी) खरिद तथा ढुवानी

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु. २० लाख	पटक	२	प्रथम, दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रयोगशालासँग सम्बन्धित स्वाव, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेबल सामग्री उपयुक्त समय तथा तोकिएको स्थानमा उपलब्ध गराउनका लागि यस शीर्षक अन्तर्गत बजेटको व्यवस्था गरीएकोछ ।
उद्देश्य:	प्रयोगशाला सँग सम्बन्धित स्वाव, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेबल सामग्रीहरूको निरन्तर आपूर्ति तथा व्यवस्थापन गर्न ।
खर्च क्षेत्र	गाडी भाडा, कन्जुमेबल सामग्री खरिद, ईन्धन तथा व्यवस्थापकीय खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोगशालासँग सम्बन्धित (टि.वी, मलेरिया, एच.आई.भि आदि) सामग्रीहरूको स्वास्थ्य कार्यालय तथा प्रयोगशालाहरूका लागि आवश्यक सामग्रीको सूची तयार गरी कार्ययोजना तयार गर्ने । कार्ययोजना अनुसार सामग्री खरिद तथा ढुवानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालासँग सम्बन्धित स्वाव, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेबल सामग्रीहरूको निरन्तर आपूर्ति तथा व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) ५९

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२. सरसफाईकर्मि करार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु. २ लाख ३४ हजार	जना	१	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड १९ निदान तथा अन्य जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको गुणस्तर जाँचका लागि प्रदेश स्तरमा स्थापना भएको प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक सरसफाईकर्मिको व्यवस्थापनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	• प्रयोगशाला सेवालार्ई २४ सै घण्टा सञ्चालन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	• प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	तलव भत्ता
लक्षित समूह	सरसफाईकर्मि
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	• सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ वमोजमि कार्य गर्ने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालार्ई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

३. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका लागि प्रयोगशालाकर्मी करार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु.१९ लाख २० हजार	जना	४	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड १९ निदान तथा अन्य जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको गुणस्तर जाँचका लागि लागि प्रदेश स्तरमा स्थापना भएको प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक प्रयोगशालासँग सम्बन्धित जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	तलव भत्ता
लक्षित समूह	दक्ष प्रयोगशालाकर्मीहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> गत वर्षदेखि कार्यरत मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट १, ल्याब टेक्नेसियन १ र ल्याब सहायक २ जनालाई निरन्तरता दिने । कार्यरत नभएको अवस्थामा सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार सेवा करारमा लिने । करार सम्झौता भंग भई पद खाली भएमा पुनः नियुक्ति प्रक्रिया प्रचलित कानून बमोजिम गर्नु पर्ने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

४. सुरक्षा गार्ड करार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु. ९ लाख	सँख्या	३	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड १९ निदान तथा अन्य जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको गुणस्तर जाँचका लागि लागि प्रदेश स्तरमा स्थापना भएको प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक सुरक्षा गार्डको व्यवस्थाका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोगशाला सेवालार्ई २४ सै घण्टा सञ्चालन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	तलव भत्ता
लक्षित समूह	सुरक्षा गार्ड
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ बमोजिम कार्य गर्ने । ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालार्ई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

५. प्रदेश भित्र रहेका प्रयोगशालाहरुको गुणस्तर सुनिश्चितता (QA) कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. २० लाख	पटक	१०	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला तथा मातहतको प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई प्रयोगशालाहरुको गुणस्तर सुनिश्चिता कायम राख्ने वारे ज्ञान सीप क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	प्रयोगशालाकर्मिहरुको गुणस्तर सुनिश्चिता सम्बन्धि क्षमताको विकास गर्ने ।
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला ।
खर्च क्षेत्रहरु	प्रशिक्षक तथा प्रयोगशालाकर्मि परिचालन तथा तालिम संचालन खर्च, इन्धन तथा यातायात खर्च ।
लक्षित समूह	प्रयोगशालाकर्मिहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तर सुनिश्चिता सम्बन्धि तालिम आवश्यकता पहिचान गरी कार्ययोजना तयार गर्ने । कार्ययोजना अनुसार बजेट बाँडफाँड गरि स्विकृत गराई तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालाकर्मिहरुको क्षमताको विकास भई गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा मुल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

६. प्रदेश भित्र रहेका प्रयोगशालाहरुमा अनसाइट कोचिङ्ग

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.६ लाख ९६ हजार	पटक	१२	प्रथम, दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	सूचिकृत प्रयोगशालाहरुमा संचालित प्रयोगशालाहरुको प्रभावकारी सेवा संचालनका लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्न सम्बन्धित साइटमै विज्ञ प्रयोगशालाकर्मी गई अनसाइट कोचिङ्ग गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	प्रयोगशालाबाट संचालित सेवालाई गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी बनाउन विज्ञ प्रयोगशाला कर्मीद्वारा समय समयमा प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	दै भ्र भ. यातायात, इन्धन खर्च तथा खाजा खर्च समेत
लक्षित समूह	प्रयोगशाला कर्मीहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • सूचिकृत प्रयोगशालाहरुको सूची तयार गर्ने । • अनसाइट भिजिट योजना तयार गर्ने । • सम्बन्धित साइटमै गई प्रयोगशालाकर्मीहरुलाई प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 सचिवी
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

७. वार्षिक समिक्षा

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेश भित्रका सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रयोगशालाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न, संचालित कार्यक्रम तथा सेवाका सम्बन्धमा वार्षिक रूपमा समिक्षा गरि सुधार गर्नु पर्ने विषयहरूका समयमै पहिचान गरी प्रभावकारी रूपमा सेवा संचालन गर्न यस कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	प्रयोगशालाबाट प्रदान गरिने सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन वार्षिक रूपमा समिक्षा गोष्ठी संचालन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	दैनिक भ्रम तथा यातायात खर्च, इन्धन खर्च, कार्यक्रम संचालन सामग्री, खाजा खर्च आदी
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका सरकारी अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा आयुर्वेद केन्द्रका प्रयोगशालाकर्मी
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश भित्रका अस्पतालहरूमा रहेका प्रयोगशालाबाट प्रदान गरिएका सेवाहरूको प्रगति तथा संचालन गर्दा आइपरेका समस्या र समाधानका उपायका बारेमा तोकिएको ढाँचामा प्रस्तुती सम्बन्धित संस्थाका प्रयोगशाला इन्चार्जले गर्ने । • विगतको कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरूको सिकाई र आगामी क्रियाकलाप संचालन गर्नका लागि योजना तयारीका बारेमा छलफल ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signatures)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

८. PCR Machine सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ लाख ५० हजार	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	PCR Machine संचालनका लागि विधुतिय प्रणाली जडान गरिएकोमा उक्त प्रणालीको नविकरण तथा मर्मत सम्भारका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	PCR Machine सफ्टवेयर संचालन हुने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	सफ्टवेयर नविकरण तथा मर्मत सम्भार खर्च ।
लक्षित समूह	सफ्टवेयर निर्माण गर्ने फर्म ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	मेसिन जडान गर्ने समयमा गरिएको शर्तनामा अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थांरु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

९. ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरू खरिद

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख ४ हजार	वटा	१२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा नियमित परिक्षण तथा गुणस्तर जाँचका लागि आवश्यक पर्ने ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरूको उपलब्धताका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	प्रयोगशालामा आवश्यक पर्ने ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरूको उपलब्धता गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	• प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, महामारी जन्य रोगको निदान सम्बन्धी किट, लगायत अन्य सामग्रीहरूको खरिद
लक्षित समूह	प्रदेशवासी
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	• सम्बन्धित प्राविधिकहरूको सहयोगमा आवश्यक ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरूको सूचि तयार गरि लागत अनुमान गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ बमोजिम खरिद गर्ने ।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालामा आवश्यक पर्ने ल्याव डायग्नोस्टिक, औजार उपकरण, किट लगायत अन्य सामग्रीहरूको उपलब्धता हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

१०. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाहरुको रोडम्याप तथा कार्य विवरण निर्माण

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रयोगशालाहरुबाट गुणस्तरीय सेवा प्रभाव हुने व्यवस्था मिलाउन अत्यावश्यक पूर्वाधार, जनशक्ति, औजार उपकरण तथा समय सापेक्ष क्षमता विकास एवं वृत्ति विकासका साथै स्रोत व्यवस्थापनका लागि प्रक्षेपणयुक्त कार्य विवरण सहितको प्रदेश स्तरीय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला सम्बन्धि ५ बर्षिय रोडम्याप बनाउन यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाको रोड म्याप तयार भई प्रयोगशालाहरुबाट गुणस्तरीय सेवा प्रभाव हुने छ ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	• प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	वैठक तथा परामर्श खर्च छपाई दै भ्र भ यातायत खर्च लगायत अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समूह	प्रदेश भित्र रहेका प्रयोगशालाहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसँग वैठक तथा अन्तरक्रिया गरी मस्यौदा तयार गर्ने • प्राविधिक समितिले मस्यौदालाई अन्तिम रुप दिने । • अथवा विज्ञ परामर्शद्वारा मस्यौदा तयारी गर्ने । • तयार पारिएको अन्तिम मस्यौदालाई स्वीकृतका लागि मन्त्रालय पठाउने। • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ बमोजमि कार्य गर्ने।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	तयारी रोड म्यापका आधारमा समयानुकुल प्रयोगशाला सेवा क्षेत्रको विकास विस्तार सदुपयोगका साथै कार्य विवरण तयार हुनेछ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५

५

९८

मा. इन्द्रजीत शारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

११. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाहरुका प्रयोगशाला सामाग्रीको नियमित मर्मत सम्भार

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ८ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	२४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सम्बन्धि गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा प्रयोगमा रहेका औजार तथा उपकरणहरुको नियमित सम्भार गर्नका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य:	२४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सम्बन्धि गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	• प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	औजार तथा उपकरणहरु खरिद, मर्मत सम्भार ज्याला खर्च।
लक्षित समूह	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • औजार तथा उपकरणहरु खरिद तथा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने सामाग्रीहरुको सूचि तयार गरी लागत अनुमान गर्ने। • लागत अनुमानका आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजमि कार्य गर्ने।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालार्ई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(Handwritten signatures)

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत शर्मा
 सहायी
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

स्वास्थ्य कार्यालयहरु मार्फत सञ्चालन कार्यक्रमहरु

१. बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यक्रम(खाद्य तथा पोषण कार्यक्रम)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १२ लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	नेपाल जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण, २०१६ अनुसार ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु मध्य ३६% पुङ्का छन भने ५३% मा रक्त-अल्पता छ। त्यसै गरी प्रजनन उमेर समुहका महिलाहरुमध्ये १७ % अति दुबलो तथा ४१% मा रक्त अल्पता रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ । वच्चा गर्भमा रहेको दिन देखी उसको उमेर २ वर्ष नपुग्ने बेला सम्मको अवधि जसलाई सुनौला १००० दिन भनिन्छ, सो समय आमा र वच्चाको स्वास्थ्य राम्रो बनाउनको लागि पोषणको महत्वपूर्ण भुमिका रहन्छ। त्यस्तै गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा महिलाले साविकको भन्दा बढी पोषण युक्त खाना खानु पर्दछ । तसर्थ खाद्य तथा पोषणको दिगो विकास लक्ष्य प्राप्ती र सरकारका अन्य प्रादेशिक तथा राष्ट्रिय स्तरमा गरीबि तथा न्यून पोषणलाई तोड्ने काममा समेत सहायक हुने अपेक्षा गरी यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	बहुपक्षीय पोषण सुधार कार्यक्रम संचालन हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरु
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्यकर्मी तथा प्रशिक्षक परिचालन, बैठक तथा गोष्ठि संचालन खर्च, तालिम व्यवस्थापन खर्च,
लक्षित समूह	गर्भवति हुँदा देखि १००० दिनसम्मका महिला तथा बालबालिकाहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह तथा कार्यक्रमसंग सम्बन्धित गैर सरकारी संघ सस्थाहरूसंग समन्वय गरी बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यहरुको सूची तयार गर्ने सूचीमा पोषण सम्बन्धी व्यवहार परिवर्तनका सन्देश प्रशारण, हजार दिनका आमाहरूसँग अन्तरक्रिया, स्तनपान, पूरक खाना तथा परामर्शका लागि आमा समूहको परिचालन जस्ता विषय वस्तुहरु समेट्ने तयार गरिएका पोषण सुधार कार्यहरुको सूचीका आधारमा कार्यहरुको प्राथमिकिकरण गरी कार्ययोजना तयार गर्ने। कार्ययोजना अनुरूप मातृ शिशु तथा बाल्यकालिन बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

१

C. R. १००

मा. इन्द्रजीत थापा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहमा पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितीको बैठकमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।
बजेट वाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	सुनौला १००० दिनका महिलाहरू तथा वच्चाहरूको पोषण अवस्थामा सुधार हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	लक्षित जनसंख्याको सुची अभिमुखिकरण तथा सन्देश प्रशारणको कार्य योजना
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

२. ७० वर्ष पुगेका जेष्ठ नागरिकहरूलाई स्थानिय तहसंगको सहकार्यमा घरमै स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३ करोड	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	जेष्ठ नागरीकहरूको विभिन्न कारणले अस्पतालमा गई स्वास्थ्य सेवा लिन कठिनाई हुने हुँदा उँहाहरूलाई स्वस्थ रहन मद्दत गर्ने र उँहाहरूको मनोबल बढाउनका लागि प्रदेश सरकारले ७० वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरीकहरूलाई स्वास्थ्यकर्मीहरू घरघरमा गएर आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	प्रदेश भित्र वसोवास गर्ने ७० वर्ष पुगेका सबै जेष्ठ नागरीकहरूलाई घरमै स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्थानीय तहसँग सम्वन्धय गरी स्वास्थ्य कार्यालयहरूले सञ्चालन गर्ने ।
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्यकर्मी परिचालन, औपधि तथा सामाग्री व्यवस्थापन
लक्षित समुह:	प्रदेशभित्र वसोवास गर्ने ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरीकहरू ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] १०१

[Handwritten signature]
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहसँग समन्वय गरी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी “७० वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरीकहरुको घरमै स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी निर्देशिका (संशोधित) २०७८” बमोजिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । सेवाग्राहीहरुलाई सेवा दिएको पहिचान खुल्ने फोटो तथा सम्बन्धित सेवा ग्राही वा निजको परिवारको सदस्यको मोबाइल नं. सहितको कागजात पेश गर्ने । मासिक रुपमा सेवा दिएको संख्या तोकिएको ढाँचामा प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेशका ७० वर्षमाथिका जेष्ठ नागरिकहरुले आफ्नो घरमै आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाभ पाउने
अनुगमन मुल्याङ्कन	सेवाग्राहिको सुचि तथा कार्यक्रमको कार्य योजना स्वास्थ्यकर्मी परिचालनको योजना
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्यक्रमको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

३. समुदाय स्तरमा MPDSR कार्यक्रम सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु ४० लाख रुपैया मात्र	जिल्ला	४	पहिलो, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	दिगो विकास लक्ष्य २०३० सम्ममा नेपालले हाल २३९ मा रहेको मातृ मृत्यु दर (प्रति लाख) लाई ७० मा ,नवजात शिशु मृत्यु लाई १२ र बालमृत्युलाई २० मा झार्ने लक्ष्य राखेको छ। हाल नेपालमा वर्षेनि १ हजार ५ सय भन्दा बढि आमाहरुले गर्भवती भएकै कारणले मृत्यु हुन परेको अवस्थामा विश्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार प्रत्येक मृत्युलाई गणना गर्ने (Count Every Death) रणनीति अनुसार सबै मातृ मृत्यु सुचित गर्ने, अध्ययन गर्ने त्यस्तै प्रकृतिका कारणले थप मृत्यु हुन नदिन कार्यक्रम संचालनको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य:	सबै मातृ मृत्युको पहिचान तथा सुचितिकरण गर्ने समिक्षा गर्ने र समिक्षाबाट प्राप्त सुझाव बमोजिम मातृ स्वास्थ्यको गुणस्तर सुधारको लागि कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।

(Handwritten signature) १०२

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी, नवलपरासी पश्चिम, रोल्पा र कपिलवस्तु ।
खर्च क्षेत्र	कार्यक्रम अभिमुखिकरण तथा समिक्षा खर्च, दै.भ्र.भ, यातायात खर्च।
लक्षित समूह	सम्बन्धित जिल्लाका सरोकारवालाहरु।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम संचालन गर्नुभन्दा पहिले स्वास्थ्य मन्त्रालयको अनुमती लिएर मात्र संचालन गर्नुपर्नेछ । जिल्लाका सरोकारवालाहरु, सम्पूर्ण स्थानीय तहका मेयर/अध्यक्ष र उपमेयरहरु/उपाध्यक्ष, कार्यकरी अधिकृतहरु र अन्य सरोकारवाला हरू संग १ दिनको अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने । स्थानिय तहका स्वास्थ्य संयोजक सहसंयोजक तथ्याङ्क अधिकृत/सहायक वा डाटा ईन्ट्री गर्ने व्यक्ति र नर्सिङ कर्मचारीहरु, अस्पतालका MPDSR संग सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई पहिलो चरणमा २ दिनको तालिम संचालन स्थानीय तहका सबै वडाका अध्यक्ष, सामाजिक विकास साखा संयोजक,स्वास्थ्य संस्थाका व्यवस्थापन समिती अध्यक्ष, महिला तथा बालबालिका शाखा प्रतिनिधि,शिक्षक सामजिक अभियान्ता लगायतका सरोकारवालाहरुलाई १ दिनको अभिमुखिकरण पालिका भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुका स्वास्थ्यकर्मीहरु काम बाधा नपर्ने गरी र बजेटको परिधि भित्र रही २ दिनको तालिम संचालन गर्ने सबै स्थानिय तहका महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका लाई पनि १ दिनको अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	MPDSR कार्यक्रम मार्फत मातृ मृत्युको पहिचान गर्ने, सुचितिकरण गर्ने समिक्षा गर्ने र समिक्षाबाट प्राप्त सिझाव वमोजिम मातृ तथा पेरिनेटल स्वास्थ्यको गुणस्तर वढाई मातृ तथा पेरिनेटल मृत्यु कम गराउने।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	अभिमुखिकरण तथा समिक्षा योजना
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

४. एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान (Obstetric फिस्टुला तथा पाठेघर तथा स्तन क्यान्सरको स्क्रिनिङ, रिड पेशरी तथा VIA जाँच)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ६० लाख	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	पाठेघर खस्ने, फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर महिलाहरूमा हुने प्रमुख प्रजनन् स्वास्थ्य समस्याहरू हुन् । समयमै यस्ता समस्याहरू पत्ता लगाउन सकेमा रोगको सुरुवाती समयकै अवस्थामा उपचार तथा व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ र प्रजनन् रुग्णता घटाइ महिलाहरूको प्रजनन् स्वास्थ्य स्तर उकास्न यी समस्याहरूको परीक्षणका लागि एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान मार्फत गर्न बजेट विनियोजन गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> महिलाहरूलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर तथा स्तन क्यान्सर हुनु अगाडिनै क्यान्सर हुन सक्ने अवस्थाको पहिचान गरी उपचार गर्ने र क्यान्सर हुनबाट बचाउने पाठेघर खस्ने तथा फिस्टुला समस्या भएका महिलाहरूलाई सुरुवाती चरणमै पहिचान गरी समयमै व्यवस्थापन गर्ने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरू ।
खर्च क्षेत्र	औपधि, रिजेन्ट, परिक्षण सामग्री, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन खर्च ।
लक्षित समूह	आम महिलाहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह संगको समन्वयमा पाठेघर खस्ने तथा अब्स्टेट्रिक फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सरको जोखिम भएका महिलाहरू वढि भएको, सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका समुदाय एकित गरी कार्ययोजना बनाई स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्ने छनौट गरीएको स्थानमा एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान सञ्चालन गर्नु भन्दा एक हप्ता अगाडि प्रचार प्रसार गर्ने महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका परिचालन गर्ने पाठेघरको मुखको स्क्रिनिङ तथा कायोथेरापी तालिम प्राप्त चिकित्सक/नर्स र रिडपेसरी राख्न एवम् परामर्श दिन सक्ने प्राविधिक टोली मार्फत सेवा प्रदान गर्ने शिविरबाट सेवा लिएका सेवाग्राहीलाई नेपाल सरकारबाट हुने पाठेघरको निःशुल्क शल्यक्रियाका लागि सेवा सञ्चालन भइरहेका सम्बन्धित पायक पर्ने अस्पतालहरूमा प्रेषण गर्ने स्क्रिनिङ गर्दा VIA positive विरामीहरूलाई नजिकको कायोथेरापी सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्थामा रिफर गर्ने ।

908

मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • अक्टेट्रिक फिस्टुलाका विरामी लाई निःशुल्क शल्यक्रियाको लागि तोकेको अस्पतालमा प्रेषण गर्ने • जनस्वास्थ्य अभियान कार्यक्रमको अवधि २ दिनको हुनेछ।
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	पाठेघर खस्ने समस्या, फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षण सम्बन्धी जनस्वास्थ्य अभियान सञ्चालन भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	सेवाग्राहि एकिन भएको कार्य योजना तालिम प्राप्त चिकित्सक/नर्स र रिडपेसरी राख्न एवम् परामर्श दिन सक्ने प्राविधिक टोली परिचालनको योजना प्रेषित भएका विरामीहरूको सुचि
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५. स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम प्रकाशन, प्रशारण तथा सञ्चालन(रेडियो, टि.भि, पत्रपत्रीका आदी)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १२ लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	समाजमा रहेका नकारात्मक अवधारणाहरू हटाई नागरीकलाई स्वस्थ रहन आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान, सीप र चेतनालाई अभिवृद्धि गर्न, उपयुक्त र स्वस्थकर व्यवहार अपनाउन लक्षित वर्गहरूको ज्ञान, धारणा तथा व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन गरी स्वस्थ जीवन यापन गर्ने वानीको विकास गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	<ul style="list-style-type: none"> • समुदायका नागरीकहरूको सर्ने तथा नसर्ने रोगकोहरूको कारण, जोखिमका तत्वहरू र रोग लाग्नबाट बच्ने उपायहरूका वारेमा ज्ञान शिप धारणामा तथा व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनु • महिला तथा बाल स्वास्थ्य, प्रजनन स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित प्रकाशन तथा प्रशारण
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यालयहरू ।

904

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

खर्च क्षेत्र	फलेक्स निर्माण, पम्पलेट /पोष्टर /त्रोसर छपाइ, स्थानिय पत्रपत्रिका, एफ एम, होडिड बोर्ड टेलिभिजन,आम संचार माध्यमवाट सन्देश प्रकाशन र प्रशारण
लक्षितसमूह :	आम समुदाय
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लामा देखिएका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याको सुचि तयार गरी कार्य योजना अनुसार प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने मानिसहरुको आवत जावत हुने स्थानमा होर्डिङ बोर्ड राख्ने पत्रपत्रिकामा सन्देश प्रकाशन गर्दा स्पष्ट तथा सम्भव भएसम्म रङ्गिन छपाई गर्ने छपाई, टेलिभिजन तथा एफ एम रेडियोको माध्यमवाट दिईने सन्देश स्थानिय भाषामा सवैले बुझ्नेगरी प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	आम समुदायका नागरीकहरुको सने तथा नसने रोगकोहरुको कारण,जोखिमका तत्वहरु र रोग लाग्नवाट बच्ने उपायहरुका बारेमा ज्ञान शिप धारणामा तथा व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन हुनेछ
अनुगमन र मुल्याङ्कन	प्रकाशन तथा प्रसारण भएका स्वास्थ्य समस्याहरुको सुचि
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. खोप, प.नि साधन, HMIS Tool, ल्याव रिएजेन्ट तथा अत्यावश्यक औषधिको ढुवानी खर्च

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	२४ लाख	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो,तेस्रो
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरु वाट स्थानिय तह सम्म खोप, प.नि साधन, HMIS Tool अत्यावश्यक औषधि लगायतका सामग्रीको ढुवानी का लागि बजेटको व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।			
उद्देश्य:	खोप, पनि साधन., HMIS Tool तथा अत्यावश्यक औषधिको समयमै ढुवानी गर्न।			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरु ।			

१०६

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनशिक्षा तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

खर्च क्षेत्र	दुवानी बापतको खर्च, फ्युल,
लक्षित समूह	सम्बन्धित जिल्लाका स्थानिय तहहरू।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	स्वास्थ्य कार्यालयहरूले वार्षिक दुवानी योजना बनाउने। सस्तो र किफायति विधिद्वारा दुवानी गर्ने।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	समयमै स्वास्थ्य कार्यालयबाट स्थानीय तहसम्म खोप, प.नि साधन, HMIS Tool तथा अत्यावश्यक औषधिको समयमै दुवानी हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	सामग्री दुवानीको योजना दृथानिय तहहरूको दाखिला प्रतिवेदन
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ।

७. समुदाय स्तरमा RRT गठन तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ६० लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो.

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न महामारीहरूको समयमा नै पहिचान गरी सो को प्रतिकार्य र व्यवस्थापनका साथै नियन्त्रण गरी महामारी फैलिनबाट रोक्न समुदायस्तरमा द्रुत प्रतिकार्य टोली परिचालन गर्नका लागि यो कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको हो।
उद्देश्य:	• RRT गठन अभिमुखिकरण तथा परिचालन हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरू
खर्च क्षेत्र	वैठक तथा गोष्ठी, प्रशिक्षण, टोली परिचालन तथा व्यवस्थापन
लक्षित समूह :	स्थानिय तह
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य निर्देशनालयको समन्वयमा कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ। • स्थानीय तह तथा समुदायस्तरमा RRT गठन गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा जानकारी गराउने।

909

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> समुदायस्तरमा RRT अभिमुखिकरण संचालन गर्ने । सम्भावित महामारी तथा प्रकोप जन्य रोगको नियमित निगरानी प्रणाली स्थापना गर्ने सम्भावित महामारीको जोखिम कम गर्न आवश्यकता अनुसार प्रतिकार्यका लागि स्थानीय तहको RRT परिचालन गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	RRT गठन तथा परिचालन
अनुगमन मुल्याङ्कन	र वैठक तथा गोष्ठि संख्या RRT गठन संख्या
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

८. मुस्लिम तथा अल्पसंख्यक समुदायमा खुसहाल परिवार कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१२ लाख रुपैया मात्र	जिल्ला	४	पहिलो दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	नेपालमा विभिन्न समयमा भएको स्वास्थ्य सर्वेक्षणले पिछडिएको समुदायका महिला र बालबालिको पोषण तथा स्वास्थ्य स्थिती नाजुक रहेको तथ्याङ्क पाइन्छ । ती समुदायका महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य स्थितीमा सुधार ल्याउन उचित परिवार योजना आवश्यक रहेको देखिन्छ । त्यसैले त्यस्ता समुदायको पहिचान गरी परिवार नियोजन प्रयोगदरमा वृद्धि गरी ती समुदायको महिला र बालबालिकाको स्वास्थ्य स्थितीमा सुधार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> पिछडिएको समुदायमा परिवार नियोजन प्रयोगदरमा वृद्धि गरि महिला र बालबालिकाको स्वास्थ्य स्थितीमा सुधार ल्याउने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	नवलपरासी, रुपन्देही, कपिलवस्तु र बाँके स्वास्थ्य कार्यालयहरु ।
खर्च क्षेत्र	अभिमुखिकरण खर्च ।
लक्षित समूह	पिछडिएको समुदाय

१०८

१०८

मा. इस्लामत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लाका पिछडिएको तथा परिवार नियोजन प्रयोगदर कम भएको समुदायको पहिचान गर्ने । ती समुदायको अगुवा, स्थानीय जनप्रतिनीधि तथा म. स्वा. से. लगायतका सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया गर्ने र परिवार नियोजन प्रयोगदरमा कमि हुनका कारण पत्ता लगाई समाधानका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने । समुदायमा परिवार नियोजन प्रयोगदरमा वृद्धि गर्न स्थानीय भाषामा तयार गरिएका IEC सामाग्रीको प्रयोगवाट ती समुदायको अगुवालाई परिचालन गरी लक्षित सेवाग्राहीहरूलाई अभिमुखिकरण गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	पिछडिएका समुदायको महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य स्थितीमा सुधार हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	अभिमुखिकरणको योजनाको सुचि स्थानीय भाषामा तयार गरिएका IEC सामाग्रीहरूको सुचि
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९. औद्योगिक क्षेत्र तथा उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा,सिमेन्ट कारखाना आदिमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरूको स्क्रिनिङ्ग (क्षयरोग, कुष्ठरोग तथा एच आई भि)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१८ लाख	जिल्ला	६	पहिलो, दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	जनस्थयका प्रमुख समस्याको रुपमा रहेका क्षयरोग,एच.आई.भि र कुष्ठरोगीहरूको संक्रिय खोजपडतालको माध्यम वाट अपायक क्षेत्र उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा आदिमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरूको स्क्रिनिङ्ग गरि निदान गरिएका विरामीहरूलाई उपचारको दायरामा ल्याई जनस्वास्थ्य समस्या न्युनिकरण गर्नको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> अपायक क्षेत्र, उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा आदिमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरूमा क्षयरोगि कुष्ठरोगी तथा एच आइ भि स्क्रिनिङ्ग गर्ने ।

१

१०९

१०९

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यालयहरू ।
खर्च क्षेत्र	दै.भ्र.भ. यातायात खर्च तथा इन्धन खर्च
लक्षित समूह	नवलपरासि, रुपन्देही, कपिलवस्तु, दाङ, बर्दिया र बाँके जिल्लाका अपायक क्षेत्र उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा आदिमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्ला भित्र रहेका अपायक क्षेत्र तथा उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टाहरूको पहिचान गरी सूचि तयार गर्ने । • सूचिको आधारमा सम्बन्धित उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टा संग समन्वय प्रयोगशाला सामाग्री सहितको दक्ष्य प्रयोगशालाकर्मि र कुष्ठरोग स्क्रिनीङ्को लागि चिकित्सक वा CLT तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मिवाट गरी १ दिने स्क्रिनीङ कार्यक्रम संचालन गर्ने । • स्क्रिनीङवाट भेटिएका विरामीहरूको उपचारका लागि सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रेषण गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	समुदायमा सुसुस्त रूपमा रहेका क्षयरोग,एच.आई.भि र कुष्ठरोगी पत्ता लगाई समयमै उपचार हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	उद्योग तथा कलकारखाना, ईट्टा भट्टाहरूको पहिचान गरीएको सूचि चिकित्सक वा CLT तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मि परिचालनको कार्य योजना प्रेषण भएका विरामीको संख्या
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि, कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१०. जिल्ला अन्तरगतका खानेपानीको गुणस्तर जाँच तथा निगरानी कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	२४ लाख	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय:	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने पानीलाई सुरक्षित राख्न सकेमा मात्र मानव स्वास्थ्यमा हुने पानीजन्य रोगहरूको संक्रमणमा कमी ल्याउन सकिन्छ । मुहानदेखी उपभोक्ताको मुखसम्म निरन्तर रूपमा खानेपानीलाई प्रदुपणमुक्त राख्न गत आव देखि खानेपानी सुरक्षा योजना संचालन गरीएको छ । खानेपानी सुरक्षा योजना लागु भएका आयोजनाहरूको लेखा जोखा, अनुगमन र प्रमाणिकरण गर्न र नभएका जिल्लाहरूमा योजना लागु गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।			
उद्देश्य:	पानी जन्य रोगबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्ने			
लक्षित समुह:	प्रदेशका आम नागरीकहरू			
खर्च क्षेत्र	वैठक तथा गोष्ठी, अनुगमन, खानेपानी परीक्षणका लागि चाहिने केमिकल, औजार, उपकरण आदी			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरू			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी तथा सरसफाई समितिको वैठक संचालन गर्ने र दुपित पिउने पानीको स्रोत म्यापिड गर्ने । • पानीको गुणस्तर जाँचका लागि आवश्यक रिएजेन्ट तथा उपकरणको व्यवस्था गर्ने • म्यापिड गरिएको क्षेत्रका पानीका स्रोतमा खानेपानीको गुणस्तर जाँच गर्ने • खानेपानीको गुणस्तर जाँचको प्रतिवेदन सम्बन्धित संस्थामा पेश गर्ने । • सम्भावित जोखिमको नियमित निगरानी गर्ने । • जिल्ला भित्रका अस्पताल, आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको ६/६ महिनामा गरी वर्षमा २ पटक जाँच गरी त्यसको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्ने । 			
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।			
कार्यक्रमको प्रतिफल	सम्पूर्ण जिल्लाहरूमा खानेपानी सुरक्षा योजना संचालन भई पानीजन्य रोगहरूमा कमी हुने			
अनुगमन र मुल्याङ्कन	खानेपानी तथा सरसफाई समितिको वैठक पानीका स्रोतमा खानेपानीको गुणस्तर जाँचको तथ्याङ्क गुणस्तर जाँचका लागि आवश्यक रिएजेन्ट तथा उपकरणको खरिद			

११२

११२

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन:

कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५

C. J.

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

११. रणनीतिक स्थानमा रहेका वर्थीङ्ग सेन्टरहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१२ लाख	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रदेशका प्रत्येक जिल्लाहरुका वर्थीङ्ग सेन्टरहरु मध्य सवैभन्दा धेरै संस्थागत सुत्केरी हुने वर्थीङ्ग सेन्टरमा आवश्यक सामग्रीहरुको व्यवस्था गरी सेवालाई थप सहजताका साथ प्रभावकारी बनाउनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	वर्थीङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रभावकारी सेवा संचालन गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य कार्यालयहरु
खर्च क्षेत्र	सामग्री खरिद तथा वितरण
लक्षित समूह	वर्थीङ्ग सेन्टर
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> वर्थीङ्ग सेन्टरलाई नियमित रुपमा संचालन गर्न आवश्यक पर्ने सामग्रीहरुको माग संकलन गर्ने संकलित सामग्रीहरुको लागत अनुमान गरी खरिद गर्ने र सम्बन्धित वर्थीङ्ग सेन्टरहरुमा वितरण गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	वर्थीङ्ग सेन्टरहरुको क्षमता अभिवृद्धि हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन अनिवार्य रुपमा निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा शान्ति व्यवस्थापन विभाग, स्वास्थ्य मन्त्रालय

१२. सिकेलसेल तथा थालसेमियाको स्क्रिनिङ तथा प्रेपण कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	२ करोड १० लाख	जिल्ला	६	प्रथम, दोश्रो तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	तराईका जिल्लाहरूमा विशेष गरी थारु समुदायमा प्रमुख स्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहेको सिकेलसेल तथा थालसेमिया रोगको समयमा नै स्क्रिनिङ गरी रोग पत्ता लगाउन र आवश्यकता अनुसार प्रेपण गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> रोगको समयमा नै स्क्रिनिङ गरी रोग पत्ता लगाउन र आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित अस्पतालहरूमा प्रेपण गर्न
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	तराईका ६ जिल्लाका स्वास्थ्य कार्यालयहरू
खर्च क्षेत्र	सिकेलसेल एनेमिया तथा थालसेमिया रोगको स्क्रिनिङको लागि आवश्यक सामग्री व्यवस्थापन, जनशक्ति परिचालन, प्रचार प्रसार अनुगमन, सिकेलसेल कार्ड व्यवस्था, स्क्रिनिङ क्याम्प संचालन खर्च
लक्षित समूह	तराईका ६ जिल्लाका जोखिम समुदाय
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> जोखिम समुदाय पहिचान गर्ने र अनुमानित जनसंख्या निर्धारण गर्ने । स्क्रिनिङका लागि आवश्यक जनशक्ती तथा उपकरणको व्यवस्था गर्ने । स्क्रिनिङ क्याम्प संचालन गर्ने । सम्भावित विरामीहरूको रोगको निदान तथा उपचारका लागि सम्बन्धित अस्पतालहरूमा प्रेपण गर्ने । निदान भएका विरामीहरूको अभिलेख तयार गरी सिकेलसेल कार्ड वितरण गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	रोगको समयमा नै स्क्रिनिङ भई रोग पत्ता लाग्ने र समयमा नै उपचार प्राप्त हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> स्क्रिनिङका लागि आवश्यक जनशक्ती तथा उपकरणको व्यवस्था संचालित स्क्रिनिङ क्याम्प संख्या
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
सचिव

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अस्पतालहरुबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. अस्पतालको नियमित रिपोर्टिङ सुदृढीकरण तथा विस्तार र वार्षिक प्रगती पुस्तिका छपाई र समिक्षा

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.१८ लाख	अस्पताल	१३	प्रथम
उपशीर्षक	विवरण			
परिचयः	प्रदेश अन्तर्गतका सबै अस्पतालहरुले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा तथा सञ्चालन गर्ने स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको रेकर्डिङ, रिपोर्टिङ तथा प्रगती समिक्षा, स्वास्थ्यका सुचाङ्कहरुको तुलनात्मक अवस्था, वित्तिय, भौतिक, जनशक्ति लगायतका अन्य स्रोत साधनहरुको उपलब्धता आदिलाई समेटी वार्षिक समिक्षा गरि अस्पतालको संक्षिप्त परिचय सहित वार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा छपाईको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ।			
उद्देश्यः	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालहरुबाट प्रदान गरीने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्थाको बारेमा जानकारी, प्रगति समिक्षा र सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र पत्ता लगाई गुणस्तरिय सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउने। अस्पतालका स्वास्थ्य सम्बन्धि सुचकाङ्क सम्बन्धि लक्ष्य, प्रगती, जनशक्ति, उपकरण तथा भौतिक पुर्वाधार समेतको विवरण समेटिएको प्रतिवेदन तयार गर्ने। 			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु। 			
खर्च क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक समिक्षा तथा पुस्तिका छपाई खर्च। 			
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरु।			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालले प्रदान गर्ने सेवा लगायतका सम्पूर्ण क्षेत्रको लक्ष्य प्रगति तयार गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयको समन्वयमा १ दिनको वार्षिक समिक्षा गर्ने। समिक्षामा अस्पताल विकास समिति, स्वास्थ्य कार्यालयको प्रतिनिधी, सम्बन्धित नगर वा गाउँ पालिका स्वास्थ्य शाखाको प्रतिनिधी, अस्पतालको सम्पूर्ण विभागको विभागीय प्रमुख राखी १ दिनको समिक्षा गर्ने। समिक्षामा उजागर भएका विषयवस्तुहरु समेटि वार्षिक पुस्तिका छपाई गर्ने। 			

F

C.R. ११६

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

वजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालहरूको सेवाको अवस्था बारेमा जानकारी भई अस्पतालको गुणस्तरिय सेवामा वृद्धि हुनेछ।
अनुगमन	स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्य सम्पन्न भईसकेपछि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ।

२. अस्पतालहरूमा मातृशिशु स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन

खर्च शीर्षक नः	वजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड ४ लाख	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	अस्पतालमा जनशक्ति कम र अभावको कारणले सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, खोप, पोषण सेवा सञ्चालनमा कठिनाई नहोस् भन्ने उद्देश्यले अस्पतालमा समयमै मातृशिशु तथा संस्थागत क्लिनिक सञ्चालनको लागि जनशक्ति व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	अस्पताल बाटै नियमित रूपमा सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, गर्भपतन सेवा, खोप सेवा, पोषण सेवा सञ्चालन गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरू।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन।
सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> मातृशिशु सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरि हप्ताको ६ दिन नै सुरक्षित मातृत्व (ANC,PNC), परिवार नियोजन ,गर्भपतन सेवापोषण सेवा ,खोप सेवा ,निरन्तर सञ्चालन गरि मासिक रूपमा DHIS2 मा प्रविष्ट गर्नुपर्ने छ।
लक्षित समुह	<ul style="list-style-type: none"> प्रजनन् उमेरका महिला, पुरुष, बालबालिका, किशोर किशोरी आदी।
वजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पताल बाटै नियमित रूपमा सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, गर्भपतन सेवा, खोप सेवा, पोषण सेवा सञ्चालन हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथ मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) ११७

(Handwritten signature)
 गा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने छ।
------------	--

३. आपत्कालिन अवस्थाका गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोग

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.२४ लाख	वटा	१२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	गर्भवती वा सुत्केरी महिला तथा २८ दिन भित्रको नवजात शिशुहरू अस्पतालसम्म पुग्न नसकेर ज्यान गुमाउन नपरोस भनि उनीहरूको उपचारको लागि प्रेषण गरीएको स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोगको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरू तथा नवजात शिशुमा जटिलता आएमा समयमै व्यवस्थापनका लागि सुविधा सम्पन्न नजिकैको सरकारी अस्पतालमा प्रेषण गर्दा लाग्ने एम्बुलेन्स खर्चको व्यवस्थापन गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १२ वटा अस्पतालहरू।
खर्च क्षेत्र	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरूका(नवजात शिशु सहित) लागि प्रेषण गर्दा लाग्ने एम्बुलेन्स सेवा वापतको रकम।
लक्षित समुह	गर्भवती तथा सुत्केरी महिला(नवजात शिशु सहित)।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित अस्पतालको नर्सिङ ईन्चार्ज, वार्ड ईन्चार्ज, ड्यूटी चिकित्सक र अस्पताल प्रमुख सहितको ३ जनाको समितिको निर्णय बमोजिम नजिकको सो सेवा उपलब्ध भएको अस्पतालमा प्रेषण गर्दा एम्बुलेन्स सेवा वापतको लाग्ने खर्च रकम एम्बुलेन्सलाई भुक्तानि गर्नुपर्नेछ। एम्बुलेन्सको भाडादर जिल्ला एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ। अस्पतालले भुक्तानि गर्दा सेवाग्राहीको वा निजको संरक्षकको निवेदन, परिचय खुल्ने प्रमाणपत्र, चिकित्सकको प्रेषण पुर्जाको प्रतिलिपि। एम्बुलेन्स सेवा वापतको विल तथा भरपाई।

(Signature)

(Signature) ११८

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरूमा(नवजात शिशु सहित) जटिलता आएमा समयमै व्यवस्थापनका लागि सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा प्रेषण सहज हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गर्नेछ।
प्रतिवेदन:	हरेक चौमासिकमा प्रेषण गरीएको संख्याको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नुपर्ने छ।

४. पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना तथा निरन्तरता

खर्च शिर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख	अस्पताल	१	प्रथम, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	बालमृत्यु दर कम गर्नको लागि कुपोषित बालबालिकाहरूको उचित स्वास्थ्य उपचार तथा पोषणयुक्त आहार व्यवस्थान गर्न व्यावहारिक ज्ञान प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरूमा पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र सुदृढिकरण गरी विभिन्न प्रकारका कुपोषणको निवारणका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ।
उद्देश्य:	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाहरूको कुपोषणको उपचार तथा व्यवस्थापन गर्नु। बालबालिकाहरूको हेरचाह गर्ने अभिभावकहरूलाई पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप प्रदान गर्नु।
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल
खर्च क्षेत्र	जनशक्ति, खाध्य आहार, औषधी उपचार, मर्मत तथा संभार, शैया विस्तारको लागि चाहिने आवश्यक सामग्रीहरू को व्यवस्थापन।
लक्षित समुह	कुपोषित बालबालिकाहरू।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र सुदृढिकरण गर्न आवश्यक पर्ने, सामग्री, औषधि, उपकरण तथा खाद्यान्नको सुचि तयार गर्ने। आवश्यक जनशक्ति को व्यवस्था गर्ने। कुपोषित बालबालिकाहरूको उपचार साथै पोषणयुक्त खाद्यान्नको व्यवस्था गर्ने।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १९९

(Handwritten signature)

मा. इब्दजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> अभिभावकहरुलाई खाद्य तथा पोषण सुरक्षाका बारेमा जानकारी गराउने। नियमित मासिक रूपमा DHIS2 मा रिपोर्टिङ गर्नुपर्ने छ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालय बाट अनुगमन गरीनेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाहरुको कुपोषणको उपचार तथा व्यवस्थापन हुनेछ। बालबालिकाहरुको हेरचाह गर्ने अभिभावकहरुलाई पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीपको अभिवृद्धि हुनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने छ।

५. प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ निदान सहयोग कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.८० लाख	अस्पताल	१०	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारी रूपमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा विषयका दक्ष जनशक्ति मार्फत अस्पतालहरुले २४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा सञ्चालन गरी स्वास्थ्य सेवा लाई गुणस्तरीय प्रभावकारी सेवा सञ्चालन गर्नका लागि यो कार्यक्रमको आयोजना गरीएको हो।
उद्देश्य:	अस्पतालबाट २४ सै घण्टा सेवाग्राहीहरुलाई सस्तो, गुणस्तरिय प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा उपलब्ध गराउन।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १० वटा अस्पतालहरु। (वर्दिया, कपिलवस्तु, भिम, पृथ्विचन्द्र, पाल्पा, रामपुर, गुल्मी, अर्घाखाँची, प्युठान, रोल्पा)
खर्च क्षेत्र	२४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा सञ्चालन गर्न जनशक्तिको व्यवस्थापन।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गत बसोवास गर्ने आमनागरीक।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> २४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने। प्रयोगशालाको लागि CMLT १ जना

फ

C.H. १२०

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> रेडियो ईमेजिङको लागि रेडियोग्राफर १ जना। अस्पतालको प्रयोगशाला र X-ray सेवा २४ सै घण्टा अनिवार्य संचालन गर्नुपर्ने छ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालबाट २४ सै घण्टा सेवाग्राहीहरूलाई सस्तो, गुणस्तरिय प्रयोगशाला तथा इमेजिङ सेवा उपलब्ध हुनेछ।
अनुगमन मूल्याङ्कन तथा	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

६. अस्पतालहरूको सामाजिक सेवा इकाई मार्फत निःशुल्क वितरणका लागि औषधी खरिद

खर्च शिर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु.८०लाख रुपैया मात्र	अस्पताल	१३	प्रथम

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	अस्पतालहरूको सामाजिक सेवा ईकाइबाट दिईने निःशुल्क अत्यावश्यक औषधिहरूको वितरणलाई प्रभावकारी र गुणस्तरिय बनाउन औषधि खरिद गरि सेवाग्राही लाई निशुल्क वितरणका लागि यो कार्यक्रम को व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्यः	अस्पतालहरूबाट दिईने निशुल्क औषधि वितरण सेवालाई गुणस्तरिय तथा सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरू।
खर्च क्षेत्र	अत्यावश्यक औषधि खरिद तथा तराईका ६ जिल्लामा सिकेलसेल तथा थालसेमिया उपचारका फोलिक एसिड र हाइड्रोक्सि युरिया खरिद
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गत बसोवास गर्ने आमनागरीक।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गरि खरिद गर्ने।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
१२१

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालहरूबाट निशुल्क औषधि वितरण हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

७. सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सर को निशुल्क निदान तथा उपचार

खर्च शिर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १० लाख रुपैया मात्र	अस्पताल	२	प्रथम, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	क्यान्सरका नयाँ विरामीहरूको संख्या पछिल्ला वर्षहरूमा बढ्दै गएको छ । क्यान्सरको रोगीहरू मध्ये पनि सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सर रोगीहरूको समयमा पहिचान हुन नसकी महिलाहरूको मृत्यु दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको छ । क्यान्सर निकै घातकपूर्ण रोग भएता पनि समयमै रोगको पहिचान भए उपचार संभव छ । त्यसैले सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरको समयमै निःशुल्क क्यान्सर रोगको निदान तथा उपचारका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरको समयमै निःशुल्क निदान र उपचार गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका २ वटा प्रादेशिक अस्पताल ।
खर्च क्षेत्र	औषधी, रिएजेन्ट, सम्बन्धित औजार उपकरण खरिद ।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गत वसोवास गर्ने आमनागरीक ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> अस्पताल विकास समितिको समन्वयमा स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रेषण भई आएका विरामी तथा अस्पतालमा आएका सम्भावित विरामीहरूको सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरको निदान तथा उपचारका लागि चाहिने कक्षको व्यवस्थापन गर्ने । निदान तथा उपचारका लागि आवश्यक औषधी, औजार तथा उपकरणको सूची तयार गर्ने लागत स्टेमेन्ट गर्ने र प्रचलित ऐन नियमानुसार खरिद गर्ने ।

कि

C-14 922

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालले सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरका विरामीहरूको समुदायबाट प्रेपणको लागि स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरी उक्त कार्यालय मार्फत प्रचार प्रसार गराउने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	सर्भाइकल तथा स्तन क्यान्सरको निःशुल्क स्क्रिनिङ, निदान र उपचार हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

८. सि.एम.इ निरन्तरता

खर्च शिर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ७ लाख रुपैया मात्र	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	प्रदेश अन्तर्गत रहेका अस्पतालहरूका चिकित्सक, नर्सिङ स्टाफ तथा स्वास्थ्य कर्मीहरूको निरन्तर ज्ञान र सीप दक्षताको अध्यावधिक गराई आम नागरिकमा गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	अस्पतालका चिकित्सक, नर्सिङ स्टाफ तथा स्वास्थ्यकर्मीको दक्षतामा अभिवृद्धि गरी प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरू ।
खर्च क्षेत्र	प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यपत्र खर्च, खाजा तथा स्टेशनरी खर्च ।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गत वसोवास गर्ने आमनागरिक ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम संचालन योजना तयार गर्ने । कम्तिमा महिनाको १ पटक कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी बजेट बाँडफाँड गर्ने योजना अनुसार बजेटको परिधीमा रहि स्टाफ बीच छलफल, प्रस्तुतिका माध्यमबाट स्वास्थ्यकर्मीहरूको ज्ञान, सीप र दक्षतामा अभिवृद्धि गर्ने ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १२३

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	स्वास्थ्यकर्मीहरूको दक्षतामा वृद्धि भई गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

९. अस्पतालहरूमा ईमर्जेन्सि सेवा सुदृढिकरण

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड रुपैया मात्र	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा सवै नागरिकहरूको पहुचमा पुग्ने गरी प्रभावकारी रूपमा सेवा उपलब्ध गराउने नीती अनुरूप गुणस्तरीय आपतकालिन उपचारात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रभाव गर्नका लागि अस्पतालबाट प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवालाई समायानुकूल विकास र विस्तार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्यः	आपतकालिन स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरू।
खर्च क्षेत्र	आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पर्ने जनशक्ती व्यवस्थापन खर्च
लक्षित समुह	आपतकाल स्वास्थ्य सेवा लिने विरामी
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> अस्पताल व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा आपतकालिन स्वास्थ्य कक्ष निर्माण तथा मर्मत सुधार। आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा संचालन गर्न आवश्यक चिकित्सक तथा अन्य जनशक्ती व्यवस्थाका लागि प्रचलित नियमानुसार सेवा करारमा लिने । आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि चिकित्सकको २४ घण्टा उपस्थित भएको सुनिश्चित गर्ने ।

१

१२४

गा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा संचालन हुनेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदन:	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

१०. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा ईन्टेरेस्कोप मेसिन खरिद।

खर्चशीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
३११२२	रु ६ करोड ५० लाख रुपैया मात्र	बटा	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

परिचय	अस्पतालमा सेवा लिन आउने पेट रोगका विरामीहरूको निदानका गर्नको लागि आवश्यक औजार उपकरणहरूको उपलब्धताका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	पेट सम्बन्धित रोगको निदान गर्न ईन्टेरेस्कोप मेसिन खरिद गर्ने।
प्रतिफल	पेट सम्बन्धी रोगको पहिचान, उपचार तथा व्यवस्थापन गर्न सहज हुने।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। मेशिनको जडान तथा तालिम सञ्चालन गर्ने। वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment Inspection को आधारमा दाखिला गर्ने।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.६ करोड ५० लाख रुपैया मात्र। प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्गठन तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ ।

११. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा अत्याधुनिक मेसिन खरिद गरि फोहरमैला व्यवस्थापन ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु २करोड रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

परिचय	अस्पतालबाट दैनिक रूपमा निस्काशन हुने संक्रमित अस्पताल जन्य फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि निकै चुनौति रहेको देखिन्छ। अस्पताल जन्य फोहर व्यवस्थापनको लागि फोहर मैला उत्पादन हुने स्थानबाट नै फोहरलाई छुट्टाई(रातो,निलो र हरियो वाल्टिनको प्रयोग गरि) अन्तिम विसर्जन गर्न आवश्यक पर्ने मेसिन खरिद र स्थान निर्माणको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	अस्पतालजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्न।
प्रतिफल	अस्पताल जन्य फोहर निर्मूलिकरण भई व्यवस्थापन हुनेछ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियर वाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि वढाउने ।

१२६

१२६

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • मेशिनको जडान तथा तालिम सञ्चालन गर्ने । • वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment Inspection को आधारमा दाखिला गर्ने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.२ रुपैया मात्र । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ ।

१२. लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा नयाँ प्रसुती भवन संचालन(आवश्यक उपकरण खरिद)तथा जनशक्ती व्यवस्थापन ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु १५ करोड रुपैया मात्र	बटा	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

परिचय	लुम्बिनी प्रदेशको सवैभन्दा धेरै प्रसुति सेवा उपलब्ध गराउने अस्पताल जहाँ वार्षिक करिव १२००० जनाले सुत्केरी सेवा लिने गर्दछन् । अस्पतालमा निर्माण सम्पन्न भईसकेको नयाँ प्रसुती भवन संचालनार्थ आवश्यक पर्ने औजार उपकरण तथा आवश्यक जनशक्ती व्यवस्थापनको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	अस्पतालमा प्रसुति सेवा लिन आउने सेवाग्राहीले समयमै र गुणस्तरिय प्रसुति सेवा लिनेछन् ।
प्रतिफल	सेवाग्राहिले सहजै सेवा प्राप्त गर्ने छन् ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १२७

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन तथा औजार उपकरण खरिद
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • औजार उपकरण खरिदको लागि अस्पताल व्यवस्थापन समितिसँग समन्वयमा आवश्यक सुची तयार गर्ने। • बायोमेडिकल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने। • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। • सेवा विस्तारमा आवश्यक पर्ने जनशक्तीको सुची तयार गरी मन्त्रालयबाट पूर्व स्वीकृत लिई करारमा जनशक्ती व्यवस्थापन गर्ने।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका गर्भवती तथा सुत्केरी महिला।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २२५२२ मा विनियोजित रकम रु.१५ करोड रुपैया मात्र। प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

१३. राप्ती प्रादेशिक अस्पतालमा नयाँ भवनमा पेडियाट्रिक सेवा संचालन(आवश्यक उपकरण खरिद समेत)।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु १करोड रुपैया मात्र	बटा	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

३

१२८

मा. इन्द्रजीत शर्मा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय	राप्ति प्रादेशिक अस्पतालमा निर्माण सम्पन्न भएको भवन मा पेडियाट्रिक सेवा संचालनार्थ आवश्यक पर्ने जनशक्ती तथा औजार उपकरणको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	अस्पतालबाट पेडियाट्रिक सेवा संचालन हुनेछ।
प्रतिफल	अस्पतालको SNCU, NICU र पेडियाट्रिक वार्डको सेवा सुरु हुनेछ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा औजार उपकरण खरिद
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • औजार उपकरण खरिदको लागि अस्पताल व्यवस्थापन समिति सँग समन्वयमा आवश्यक सुचि तयार गर्ने। • वायोमेडिकल इन्जिनियर वाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। • सेवा विस्तारमा आवश्यक पर्ने जनशक्ती को सुचि तयार गरि स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट पूर्व स्वीकृत लिई करारमा जनशक्ती व्यवस्थापन गर्ने।
लक्षित समूह	विरामी शिशु।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २२५२२ मा विनियोजित रकम रु.१ करोड रुपैया मात्र। प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

३

C.H.

१२९

डा. इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१४. अस्पतालको शौचालय मर्मत सम्भार ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२२३१	रु १३ लाख रुपैया मात्र	वटा	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

परिचय	प्राय सबै अस्पतालहरूको शौचालय फोहोर भई प्रयोग गर्न नमिल्ने अवस्थामा रहेकोले ती शौचालयको मर्मत तथा सरसफाई गरी सर्वसाधारण सेवा ग्राहीलाई प्रयोग गर्न मिल्ने अवस्थामा राख्न अस्पतालहरूको शौचालय नियमित रूपमा मर्मत सम्भार तथा पानीको व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	अस्पतालका शौचालयहरू सफा राखी प्रयोग गर्न मिल्ने बनाउने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेशका १३ वटै अस्पतालहरू ।
खर्च क्षेत्र	मर्मत सम्भार
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • शौचालय मर्मत तथा सम्भारको लागि लागत अनुमान गर्ने • लागत अनुमान अनुसार मर्मत संभार गरी प्रयोग गर्न मिल्ने बनाउने • शौचालयमा नियमित पानीको व्यवस्था गर्ने ।
बजेट वाडफाँड	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ, र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१५. कपिलवस्तु अस्पतालमा थाईराईड मेसिन खरिद ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु ४० लाख रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम

परिचय	हाल नेपालमा नसर्ने रोगहरु मध्ये थाईराईड सम्बन्धि रोगहरुको समस्या पनि बढ्दै गईरहेको देखिन्छ, अस्पतालबाटै थाईराईड सम्बन्धि रोगहरुको पहिचान गर्न मेसिन खरिद गर्न यो कार्यक्रम राखिएको छ।
उद्देश्य	थाईराईड रोग सम्बन्धि रोगहरुको निदान गर्न
प्रतिफल	अस्पतालबाट नियमित र गुणस्तरिय ल्याव जाचँ सुरु हुनेछ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	कपिलवस्तु अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	मेसिन औजार खरिद
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियर वाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । मेशिनको जडान तथा तालिम सञ्चालन गर्ने । वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment Inspection को आधारमा दाखिला गर्ने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक ।
बजेट वाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.४० लाख विनियोजन गरिएको छ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
१३१

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।
---------------------	---

१६. भिम अस्पतालको लागि प्लासेन्टा पिट निर्माण।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु१० लाख रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम

परिचय	अस्पतालवाट निस्कने अस्पताल जन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरिएन भने त्यसैले नै रोगहरु फैलन सक्नेहुदा, उचित तरिकाले व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ। लेबर रुमवाट निस्कासन हुने प्लासेन्टालाई उचित व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने पिट निर्माणको लागि यो कार्यक्रम को व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	प्लासेन्टा पिट निर्माण गर्ने।
प्रतिफल	प्लासेन्टा पिटमा नै प्लासेन्टा विसर्जन हुनेछ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	भिम अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	प्यालासेन्टा पिट निर्माण
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित प्राविधिकवाट लागत स्टिमेट तयार गरी त्यसको आधारमा योजना बनाउने। सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाउने।
बजेट वाडफाँड	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] १३२

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।
---------------------	---

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१७. भिम अस्पतालको लागि एनेस्थेसिया मेसिन खरिद ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु५०लाख रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम

परिचय	अस्पतालबाट शल्यक्रिया सेवा सुचारु गर्न आवश्यक पर्ने एनेस्थेसिया मेसिन खरिद गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	एनेस्थेसिया मेसिन खरिद गर्ने ।
प्रतिफल	अस्पतालबाट नियमित र गुणस्तरिय शल्यक्रिया सेवा सुरु हुनेछ ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	भिम अस्पताल ।
खर्च क्षेत्र	मेसिन औजार खरिद
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । मेशिनको जडान गर्ने । वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment Inspection को आधारमा दाखिला गर्ने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक ।
बजेट वाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २२५२२ मा विनियोजित रकम रु.५० लाख विनियोजन गरिएको छ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१३४

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।
---------------------	---

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१८. गुल्मी अस्पतालमा Oxygen Plant को लागि Pipe line विस्तार।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु ५० लाख रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम

परिचय	गुल्मी अस्पतालमा स्थापना भएको अक्सिजन प्लान्टबाट उत्पादन हुने अक्सिजनलाई अन्तरंग विभाग, पोष्टअप तथा आई सि यु वेडमा उपचारमा रहेका अक्सिजन आवश्यक विरामी समक्ष प्रत्यक्ष पाइपद्वारा अक्सिजन आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।
उद्देश्य	अक्सिजन प्लान्टबाट उत्पादन भएको अक्सिजनलाई पाइपलाईन मार्फत वेडसम्म पुर्याउने।
प्रतिफल	अन्तरंग सेवामा भर्ना भएका विरामीहरूलाई आवश्यक परेको अक्सिजन
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	गुल्मी अस्पताल
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित प्राविधिकबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा लागत अनुमान गर्ने। सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।
लक्षित समूह	गुल्मी अस्पताल ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २२५२२ मा विनियोजित रकम रु.५० लाख विनियोजन गरिएको छ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१३६

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१९. बर्दिया अस्पतालको तल्ला थप ।

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु एक करोड रुपैया मात्र	वटा	१	प्रथम

परिचय	बर्दिया अस्पतालको सेवा विस्तार गरि अस्पताल बाट संचालीत सेवाहरुलाई व्यवस्थित तथा न्युनतम सेवा मापदण्डले निर्दिष्ट गरेवमोजिम आवश्यक रहने विभिन्न विभागहरु गराउनको लागी हाल संचालनमा रहेको भवनको तल्ला थप गर्नको लागी यो बजेट को व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	अस्पतालको भवनको तल्ला थप ।
प्रतिफल	अस्पतालको तल्ला थपभई सेवा विस्तार हुनेछ ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	बर्दिया अस्पताल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्राविधिकवाट नक्सा, डिजाइन तथा लागत अनुमान तयार गरी स्विकृत गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।
लक्षित समूह	बर्दिया वासी ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागी खर्च शिर्षक नं. २२५२२ मा विनियोजित रकम रु.एक करोड विनियोजन गरिएको छ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम बाडफाँड गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Signature)

(Signature)

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२०. सिकेल सेल एनिमिया तथा थालसेमियाको निदान, उपचार (कर्नर संचालन समेत)

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु १ करोड मात्र	वटा	१	प्रथम,दोस्रो,तेस्रो

परिचय	तराईका जिल्लाहरूमा विशेष गरी थारु समुदायमा प्रमुख स्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहेको सिकेलसेल तथा थालसेमिया रोगको समयमा रोग पत्ता लगाई समयमै उपचार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	सिकेलसेल एनेमिया तथा थालसेमियाका विरामीहरूको निःशुल्क निदान तथा उपचार तथा परामर्श गर्न
प्रतिफल	सिकेलसेल एनेमिया तथा थालसेमियाका विरामीहरूको निःशुल्क निदान तथा उपचार तथा परामर्श हुनेछ
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	वर्दिया अस्पताल, भेरी अस्पताल, राप्ती प्रादेशिक अस्पताल, कपिलवस्तु अस्पताल, लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, भिम अस्पताल र पृथ्विचन्द्र अस्पताल
खर्च क्षेत्र	रिएजेन्ट, औषधि खरिद (फोलिक एसिड, हाइड्रोक्सि युरिया आदी), जनशक्ति व्यवस्थापन, विरामी उपचार खर्च
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> सिकेलसेल तथा थालसेमिया रोगको निदान तथा उपचारमा रहेका विरामीहरूलाई उचित परामर्शका लागि अस्पतालमा परामर्श केन्द्र संचालन गर्ने । स्वास्थ्य मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशबाट जारी गरीएको "सिकेलसेल तथा रगतजन्य वंशाणुगत रोग सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७९" अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने । निदान तथा उपचारमा रहेका विरामीहरूको सिकेलसेल कार्ड उपलब्धता तथा अभिलेखका लागि स्वास्थ्य कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा प्रेषण गर्ने ।
लक्षित समूह	सिकेलसेल तथा थालसेमिया रोगको जोखिम समुदाय

(Signature)

(Signature)

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

वजेट वाडफाँड	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम वाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ, र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२१. रासी प्रादेशिक अस्पतालको र प्युठान अस्पतालको लागि ल्याप्रेस्कोपी मेसिन खरिद

खर्चशीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	सञ्चालन गर्ने अवधि
२२५२२	रु ४ करोड रुपैया मात्र	वटा	२	प्रथम

परिचय	रासी प्रादेशिक र प्युठान अस्पतालमा शल्यक्रिया सेवालाई थप विस्तार तथा प्रभावकारी बनाउनको लागि ल्याप्रेस्कोपी मेसिन खरिद गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	Mini Invasive Surgery सेवाको लागि आवश्यक औजार उपकरणको व्यवस्था गर्न
प्रतिफल	Mini Invasive Surgery प्रक्रियाद्वारा विरामीको सहज शल्यक्रिया हुनेछ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	रासी प्रादेशिक र प्युठान अस्पताल।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियरवाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी लागत अनुमान गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । मेशिनको जडान गर्ने । वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment Inspection को आधारमा दाखिला गर्ने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक ।
बजेट बाडफाँड	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

फ

रि

१४/०५/२०७५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१४०

२२. लुम्बिनी र राप्ती प्रादेशिक अस्पताल को लागि OPD र General Bed को सोधभर्ना

खर्च शीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड ५० लाख	अस्पताल	२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	राप्ती प्रादेशिक र लुम्बिनी प्रादेशिकमा OPD सेवा लिने र जनरल वेडमा भर्ना भई वस्ने विरामीले तिर्दै आईरहेको रकम सेवान्ग्राहीलाई निशुल्क गर्नको लागि यो कार्यक्रम विनियोज गरिएको छ।
उद्देश्यः	OPD सेवा लिने र जनरल वेडमा भर्ना हुने विरामीले निशुल्क सेवा लिनेछन्।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका २ वटा प्रादेशिक अस्पतालहरुः राप्ती प्रादेशिक र लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	OPD Ticket र General Bed निशुल्क गरेवापत अस्पताललाई शोधभर्ना।
सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालमा OPD सेवा लिन आउने र भर्नाभई जनरल वेडमा वस्ने विरामी लाई लाग्ने शुल्क निशुल्क गरेवापत शोधभर्ना रकम। उक्त रकमले अस्पतालको बहिरंग विभाग र अन्तरंग विभाग लाई सुधार गर्दै लानुपर्ने छ।
लक्षित समुह	प्रदेश वासी
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	OPD सेवा लिने र जनरल वेडमा भर्ना हुने विरामीले निशुल्क सेवा लिनेछन्।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने छ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत शर्मा
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२३. अस्पतालहरूको एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख	अस्पताल	५	प्रथम

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	सूचना प्रविधिको विकाससँगै स्वास्थ्य क्षेत्रले पनि समय परिस्थिती अनुसार आफ्ना कार्यक्रम अगाडि वढाउनु पर्छ । सोही अनुरूप प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरूलाई अनलाईन EHR सम्बन्धी अभिलेख र प्रतिवेदनका लागि क्रमश लागु गर्दै जानका लागि गत आ. व. सम्ममा वर्दिया, राप्ति प्रादेशिक अस्पताल, कपिलवस्तु अस्पताल, गुल्मी अस्पताल र लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा संचालित EHR कार्यक्रमको मर्मत तथा सुधारका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य:	अस्पतालको इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड सूचना प्रणालीलाई सुदृढ गरी सेवा ग्राहिलाई समयमै स्वास्थ्य सम्बन्धि सुचना उपलब्ध गराई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरीनेछ ।
लक्षित समुह	वर्दिया, राप्ति प्रादेशिक, गुल्मी कपिलवस्तु र लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।
खर्च क्षेत्र	EHR सँग सम्बन्धित सामग्री खरिद, मर्मत तथा संम्भार र सफ्टवेयर अध्यावधिकसँग सम्बन्धित खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित अस्पतालबाट इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड सेवा सञ्चालन निरन्तरताका लागि आवश्यक खरिद तथा मर्मत तथा संम्भार गर्नुपर्ने सामग्रीको सूची माग गर्ने । माग अनुसार बजेटको परिधिमा रहेर खरिद तथा संम्भार खर्चको भुक्तानीको व्यवस्था गर्ने । सफ्टवेयर अध्यावधिकसँग सम्बन्धित खर्चको भुक्तानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अभिलेख प्रतिवेदन चुस्त दुरुस्त भई सेवा प्रवाहमा गुणस्तरियता अभिवृद्धि हुने छ ।
अनुगमन मुल्याङ्कन	र कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निकायले नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ, र मन्त्रालयबाट सो कार्यप्रगतिको अनुगमन र मुल्याङ्कन गरिनेछ ।

१४२

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन

कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सासंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू

१. शिक्षकहरूका लागि आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण

शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु २४ लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोस्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	स्वस्थ समुन्नत जीवनको आधार विद्यालय शिक्षावाट नै प्रारम्भ हुन्छ। योग शिक्षाले विद्यार्थीहरूको Cognitive and Psychomotor function मा सकारात्मक प्रभाव पारेको विभिन्न अनुसन्धानवाट पुष्टि भएका छन्। यसरी विद्यालयको नियमित तथा अतिरिक्त पाठ्यक्रममा स्वस्थ जीवन जिउने आधार (दिनचर्या, ऋतुचर्या, यौगिक जीवनशैली) समावेश गरी विद्यार्थीहरूलाई सानै उमेर देखि स्वस्थ व्यवहार अवलम्बन गराउनका लागि विद्यालयका स्वास्थ्य शारीरिक शिक्षक/ शिक्षिकालाई आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण दिन यो कार्यक्रमको प्रस्तावना गरिएको छ।
उद्देश्य:	विद्यालयस्तरका शिक्षकहरूलाई आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्नु
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरू (विजौरी बाहेक)
खर्च क्षेत्र	दैनिक भ्रम तथा यातायात खर्च र अभिमुखीकरण सामग्री खर्च
लक्षित समुह	विद्यालयका शिक्षकहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण को पाठ्यक्रम तयार पार्ने विद्यालय एवं शिक्षकको छनौट गरि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखवाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालयस्तरका शिक्षकहरूलाई आयुर्वेद तथा योग सम्बन्धी अभिमुखीकरण सञ्चालन भई विद्यालयमा योग अभ्यास वानीको विकास हुनेछ।

(Signature)

(Signature) १४४

(Signature)
मा. इन्द्रजीत थापा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	अभिमुखीकरण को पाठ्यक्रम अभिमुखीकरणको योजना
---------------------	---

२. स्वस्थ जीवन शैली तथा प्रकृति मैत्री नमुना गाउ शहर प्रवर्धन कार्यक्रम

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु २४ लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोस्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	विश्व परिवेशमा बदलिदो जीवनशैली तथा खानपानका कारण नसर्ने रोगको जोखिम बढेको छ। नेपालमा गरिएका नसर्नेरोग सम्बन्धी अध्ययनको नतिजाले समेत यो रोगको जोखिमदर बढेको जनाएको छ। स्वस्थ खानपान, आनी वानी र व्यवहारको परिपालन गर्नाले सार्ने र नसर्ने रोग दुवैको समुदायस्तरबाट रोकथाम र नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी हुन्छ। जनस्वास्थ्यका संसाधन तथा विधीको समुचित उपयोगद्वारा नागरिको स्वास्थ्य रक्षा र प्रवर्द्धनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	नागरिकहरुको स्वास्थ्य चेतना र स्वस्थ व्यवहार पालना सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गराई स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गराउनु ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु (विजौरी बाहेक)
खर्च क्षेत्र	दैभ्रभ, यातायात खर्च, कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक पर्ने प्रयोगशाला किट तथा अन्य सामग्री खरिद
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> आफ्नो सेवा क्षेत्र भित्रका स्थानीय तह जहाँ आयुर्वेदको सेवा छैन सो स्थानहरुमध्ये कम्तीमा २ स्थान छनोट गर्ने। सो स्थानका सामुदायिक भवन वा अन्य सरकारी भवनमा महिनाको कम्तीमा २ पटक आयुर्वेद चिकित्सक/ आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मी र योग प्रशिक्षक सम्मिलित टोलीले योग, जीवनशैली, स्वस्थवृत्त, रसायन(वारेमा वृद्ध-वृद्धा, महिला बालबालिका, प्रौढ तथा युवाहरुलाई सचेतना तथा असल व्यवहार अवलम्बनका वारेमा सैद्धान्तिक एवं व्यावहारिक ज्ञान प्रदान गर्न अभियान सञ्चालन गर्ने

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १४५

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

वजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	नागरिकहरूको स्वास्थ्य चेतना र स्वस्थ व्यवहार पालना सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गराई स्वास्थ्य प्रवर्द्धन
अनुगमन र मुल्याङ्कन	

३. आयुर्वेद स्वा के र चिकित्सालयमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार

शिर्षक नं	वजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ३५ लाख	संस्था	७	प्रथम, दोस्रो र तेश्रो

शिर्षक:	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा शरीरमा उत्पन्न भएका विकार पदार्थको शरीरबाट बाहिर निकाल्ने (शोधन) र शरीर भित्रै उत्पन्न विकारलाई घटाउने/सन्तुलित पार्ने (शमन) चिकित्सा पद्धति अभ्यासमा छन्। यसमध्ये असन्तुलित जीवनशैली र खानपानका कारण रोगहरूको व्यवस्थापनमा शरीर शोधन पार्ने (पञ्चकर्म) चिकित्साको संसारभर माग र अभ्यास बढि प्रचलनमा आएको छ। उच्चरक्त चाप, मधुमेह, वातव्याधी, मोटोपना, एलर्जी तथा चर्म विकार लगायतका समस्याहरूको उचित व्यवस्थापनमा पञ्चकर्म सेवा प्रभावकारी भएको हुनाले यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरीएको हो।
उद्देश्य:	पञ्चकर्म सेवा सञ्चालनमा ल्याउनु।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	वर्दिया, बाँके, राप्ति, कपिलवस्तु, लुम्बिनी, पाल्पा र अर्घाखाँची जिल्लाका आयुर्वेद स्वा के र चिकित्सालय (विजौरी बाहेक)
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन आवश्यक औजार उपकरण औषधी तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:	पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक औजार उपकरण औषधी तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन। <u>जनशक्ति व्यवस्थापन</u>

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १४६

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि वी ए एम एस गरी कम्तीमा १ वर्ष पञ्चकर्म सेवा प्रवाहको अनुभव भएको चिकित्सक उपलब्ध गराईनेछ। अभ्यङ्गकर्ता पूर्वकर्म सेवा कार्यक्रमबाट व्यवस्थापन गर्ने। <p>यो सेवा विहान ७ वजेबाट सुरु भई ३ वजेसम्म उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।</p>
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धि:	पञ्चकर्म सेवाका माध्यमद्वारा विरामीहरुले स्वास्थ्य लाभ गर्नेछन।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट अनुगमन तथा मुल्यांकन गरिनेछ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

४. विस्तारित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (गुल्मी र प्युठान) निरन्तरता

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु १० लाख	संस्था	२	प्रथम, दोस्रो र तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद सेवालार्ई सुदृढिकरण र सबलिकरणका लागि औषधी, औजार, उपकरण, जनशक्ति तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्चका लागि बजेट व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य:	आयुर्वेद सेवालार्ई सुदृढिकरण र सबलिकरण गरी प्रभावकारी सेवा विस्तार गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गुल्मी र प्युठान
खर्च क्षेत्र	औषधी, औजार, उपकरण खरिद जनशक्ति तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च।
लक्षित समुह	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गुल्मी र प्युठान

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १४७

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनता रक्षा तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद सेवा विस्तारका लागि वि ए एम एस उत्तिर्ण कम्तिमा १ वर्ष भन्दा बढीको अनुभव प्राप्त १ जना चिकित्सक र १ जना कार्यालय सहयोगी करारमा भर्ना गर्ने । आयुर्वेद सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने औषधी औजार उपकरणहरूको सूचि तयार गर्ने लागत अनुमान गर्ने र सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार खरिद कार्य गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	आयुर्वेद सेवालार्ई सुदृढिकरण र सवलिकरण गरी प्रभावकारी सेवा विस्तार हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	सेवा विस्तारका लागि छनौट भएका चिकित्सक सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने औषधी औजार उपकरणहरूको सूचि

५. स्वस्थकर जीवनशैली प्रवर्द्धनमा गृहणीहरूका लागि भान्सा सुधार कार्यक्रम

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ६० लाख	संस्था	१२	दोस्रो र तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा स्वस्थ हुनका लागि असल खानपान, असल व्यवहार र असल विचार लाई प्रमुख मानिएको छ। स्वस्थ खानपानका लागि दिनचर्या, ऋतु चर्यामा धेरै असल अभ्यासहरू वर्णित छन्। प्राचित ऋषि महर्षिहरूको दीर्घजीवनको आधार नै स्वस्थ जीवनशैली हो। खानपिनकै कारणले नसर्ने रोग लगायत अन्य कुपोषणजन्य रोग लाग्न नदिन वाह्य उत्पादित पत्रु खानालाई निरुत्साहित गरी घरमै पाकेको खाना खाने वानिको लागि स्वस्थकर खानपानको व्यवहार परिवर्तन गर्न समुदाय स्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी स्वस्थकर खानपान गर्ने वानीको विकास गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	महिला स्वयं सेविका परिचालन गरी भान्सा सुधार कार्यक्रम लागू हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरू (विजौरी बाहेक)

Handwritten signature

Handwritten signature १४८

Handwritten signature
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

खर्च क्षेत्र	,गोष्ठी, अभिमुखीकरण, अभियान सञ्चालनको लागि सन्दर्भ पुस्तिका तथा ब्रोसर, छपाई, अभियान सञ्चालन तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशवासी आम नागरिक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अभियान सञ्चालन सन्दर्भ पुस्तिका, तालिम शिक्षण सामग्री तथा ब्रोसर तयार गर्ने • नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७६ वमोजिम स्थानीय तह र वडा सञ्चाल मार्फत भान्सा सुधार अभियान सञ्चालन गर्ने • शिक्षक, योग अभियान्ता, सामाजिक परिचालक र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई प्रशिक्षण दिने • महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका मार्फत आमा समुहमा स्वस्थकर खानपानको व्यवहार परिवर्तनको जानकारी दिई जनचेतना अभिवृद्धि गरी स्वस्थकर खानपानको बानीको विकास गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	भान्सा सुधार कार्यक्रम लागू भई असल खानपान संस्कृतिको विकास भई स्वस्थ मानव पूँजीको निर्माण हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।

६. प्रयोगशाला कन्ज्युमेववल सामग्री सहयोग

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२७२९३	रु १२ लाख	संस्था	१२	दोश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	चिकित्सा विज्ञानको आधुनिकीकरणसँग सँगै विरामीहरूको रोग निदान तथा चिकित्सकीय कार्यमा प्रयोगशाला परिक्षण र यसको नतिजा अपरिहार्य बन्दै गएको छ। यसबाट रोगको सहि निदान तथा उचित उपचारमा सघाउ पुर्याई अकालमा हुने जन धनको क्षति तथा व्यर्थ औषधोपचार खर्चको न्युनीकरण भएको छ।

Handwritten signatures and initials.

१४९

Handwritten signature and text:
 मा. इन्द्रजीति शारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	यसैले आयुर्वेद चिकित्सालयमा प्रवाह हुने विभिन्न खालका चिकित्सा सेवामा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्ने हतुले यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरिएको हो।
उद्देश्य:	आयुर्वेद संस्थाहरुमा प्रयोगशाला संचालनका गर्ने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु (विजौरी बाहेक)
खर्च क्षेत्र	प्रयोगशाला जन्य औजार उपकरण तथा सामग्री खरिद
लक्षित समुह	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक सामग्रीको सूची तयार गर्ने । • सम्बन्धित प्राविधिकबाट लागत अनुमान तयार गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम खरिद कार्य गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	आयुर्वेद संस्थाहरुमा प्रयोगशाला संचालन भई आयुर्वेद सेवा गुणस्तरीय र प्रभावकारी रुपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	आवश्यक सामग्रीको सूची संचालित प्रयोगशालाको संख्या

७. लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालय स्तरोन्नती

शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ७५ लाख	संस्था	१	दोस्रो तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा विरामीको चाप बढ्दै गएकोले आयुर्वेद सेवालार्ई विस्तार गरी अन्तरंग सेवा संचालन गर्न १५ शैयायुक्त चिकित्सालयमा स्तरोन्नती भएकोमा सो चिकित्सालयबाट स्तरोन्नती भए अनुसारको सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक जनशक्ति र औजार उपकरणको व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।

फ

C.H

१५०

इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उद्देश्य:	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा अन्तरंग सेवा संचालन गरी सेवालार्ई विस्तार गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालय
खर्च क्षेत्र	अन्तरंग कक्ष व्यवस्थापन, वेड, औजार उपकरण र जनशक्ती
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अन्तरंग सेवा कक्ष तयार गर्ने । • संगठन व्यवस्थापन सर्भेक्षण अनुसार आवश्यक जनशक्तीको व्यवस्थापन गर्ने । • स्तरोन्नति सहितको सेवा प्रारम्भ गर्ने
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा अन्तरंग सेवा संचालन गरी सेवा विस्तार हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	अन्तरंग सेवा कक्ष आवश्यक जनशक्तीको व्यवस्था स्तरोन्नति सहितको सेवा प्रारम्भ

घ. रुकुम पूर्वमा स्थानीयरूपमा उपलब्ध जडिवुटीको हर्वेरियम तयार गर्ने

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु २ लाख	संस्था	१	दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	यस प्रदेशको एक मात्र हिमाली जिल्ला, स्थानीयहरूको अनुसार विभिन्न किसिमका जडिवुटीहरूको पाईने र सोको प्रयोग भैराखेको भन्ने जानकारी प्राप्त भएको छ। आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानको चार पाद मध्ये औषधि पनि एक रहेको र गुणस्तरीय औषधि निर्माणमा कच्चा पदार्थको सुनिश्चितता र उपलब्धताको हिसावले दिगो हुनु अत्यावश्यक छ। अवैध चोरी निकासी, सङ्कटापन्न हुने तवरले सङ्कलन र परम्परागत ज्ञान तथा सीपको नयाँ पुस्तामा हस्तान्तरण हुन नसक्दा प्राकृतिक रूपमा पाईने बहुमूल्य जडिवुटीहरू नासिदै गएका छन्। यस्ता

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

१५१

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	औषधोपयोगी जडिवुटीहरूको संरक्षण, संवर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि स्थानीयहरूको सहभागिता गरी नमूना संकलन पहिचान र संभाव्यताको स्थितिलाई यकिन गरी दिगो प्रयोगलाई टेवा दिन सम्बद्ध सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण आवश्यक भएकाले यस कार्यक्रमको प्रस्ताव गरिएको छ।
उद्देश्य:	जडिवुटीको हर्वेरियम तयार हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	रुकुम पूर्व आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
खर्च क्षेत्र	सहभागी दै भ्र भ, विज्ञ परामर्श, हर्वेरियम सामग्री खर्च, अभिमुखीकरण सञ्चालन तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	रुकुम पूर्व वासी नागरिकहरू
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीयहरूको सहभागितामा स्थानीय रुपमा पाईने जडिवुटीहरूको स्थलगत अद्यावधिक गर्ने स्थानीयहरूलाई जडिवुटीबाट प्राथमिकि स्वास्थ्य रक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने राष्ट्रिय हर्वेरियम सङ्ग्राह्य गोदावरी ललितपुरको मापदण्ड बमोजिम हर्वेरियम जडिवुटीको लागी फूल, जरा, पात संकलन गर्ने
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	जडिवुटीको हर्वेरियम तयार हुने र सङ्कटापन्न लोपोन्मुख बहुमूल्य जडीबुटीको अभिलेख अद्यावधिक भई स्थानीयहरूमा दिगो उपयोग सम्बन्धी ज्ञान र सीपको विकास हुने
अनुगमन र मुल्याङ्कन	जडिवुटीको नाम नामेसी अनुसनरको हर्वेरियम तयार

९. रुकुम पूर्व र नवलपरासी आ स्वा के को भवन निर्माणका लागि डि पि आर तयार

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु १० लाख	संस्था	२	दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
----------	-------

फि

C.R. १५२

इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय:	यस प्रदेशका नयाँ जिल्लाकारूपमा रहेका रुकुमपूर्व र नवलपरासी वर्दघाट सुस्ता पश्चिम जिल्लामा प्रदेशस्तरको आयुर्वेद सेवा प्रवाह गर्ने आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र संस्था गत आ व वाट स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका छन्। यी दुवै स्वास्थ्य संस्थाको भवन निर्माणका लागि यो कार्यक्रमको प्रस्ताव गरिएको छ।
उद्देश्य:	आ स्वा के को भवन निर्माणका लागि डि पि आर तयार हुने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	रुकुम पूर्व र नवलपरासी आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
खर्च क्षेत्र	वैठक कार्यक्षेत्र शर्त विज्ञ परामर्श सेवा तथा प्रतिवेदन
लक्षित समुह	रुकुम पूर्व र नवलपरासी आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • कार्य क्षेत्र शर्त तयार गर्ने • ठेक्का आह्वान तथा सम्झौता गर्ने • स्थलगत अध्ययन एवं तथ्याङ्क संकलन रेखाङ्कन • मन्त्रालयमा छलफल एवं प्रस्तुतीकरण
वजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	रुकुम पूर्व र नवलपरासी आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र को भवन निर्माणका लागि डि पि आर तयार हुने
अनुगमन र मूल्याङ्कन	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट हुनेछ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्गठन तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१०. परम्परागत चिकित्साकर्मीको लगत संकलन

खर्च शीर्षक नं	वजेट (रु. हजारमा)	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१२ लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	नेपालमा आदिकाल देखी नै स्वास्थ्य सेवा आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवालाई सुदृढिकरण र सबलिकरण बनाउन योगदान पुर्याउने परम्परागत चिकित्साकर्मी यतार्थ विवरण सङ्कलन गर्ने आवश्यक पर्ने व्यवस्थापकीय खर्चका लागि वजेट व्यवस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	आयुर्वेद सेवालाई सुदृढिकरण र सबलिकरण बनाउन योगदान पुर्याउने परम्परागत चिकित्साकर्मी यतार्थ विवरण सङ्कलन गर्ने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेश भित्रका परम्परागत चिकित्साकर्मी
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरु
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरु	सङ्कलनमा संलग्न हुने प्राविधिकको दै भ्र भ तथा यातायात भत्ता, फर्म फर्म्याट छुपाई,प्रतिवेदन तथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरुको सम्भाव्यता अध्ययनको लागि विज्ञहरुको परामर्श सेवा खरिद गर्ने अथवा बहुपक्षीय सरोकारवालाहरु सम्मिलित समिति गठन गरि लगत संकलन जनशक्ती व्यवस्थापन तथा कार्यक्रम सम्बन्धी वृस्तृत अध्ययन गर्ने । लगत संकलन प्रतिवेदन माथि सरोकारवालाहरुसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने । प्रतिवेदन तयार पारी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।
सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरु संग समन्वय, सहकार्यतथा साझेदारी गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशको आवश्यकतानुसार संचालित कार्यक्रमहरुकोअध्यन तथा प्रतिवेदन तयार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य प्रदान हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरु	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञ नियुक्ति वा सम्भाव्यता अध्ययन समिति गठन परामर्श तथा छलफलका निर्णयहरु

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१५४

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	• अध्ययन प्रतिवेदन
वजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार वजेट बाँडफाँड गरिकार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

११. निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	वजेट (रु. हजारमा)	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	१० लाख	पटक	१	दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
कार्यक्रमको परिचय:	दुर दराजमा रहेका वस्तीहरूमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवाबाट नागरिकलाई लाभ पुर्याउन, विशेषज्ञहरू सम्मिलित चिकित्सकहरूबाट बृहत शिविर सञ्चालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
कार्यक्रमको उद्देश्य:	आयुर्वेद सेवालार्ई सुदृढिकरण र सबलिकरण बनाउन निःशुल्क आयुर्वेद विशेषज्ञ शिविर सञ्चालन हुने
कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या/समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी
कार्यक्रमका खर्च क्षेत्रहरू	स्थान छनौट एवं सम्बद्ध स्थानीयसँग समन्वय बैठक, औषधि उपकरण तथा जनशक्ति तयारी, शिविर सञ्चालन, प्रतिवेदन
कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन/विधि	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट सञ्चालित निःशुल्क आयुर्वेद विशेषज्ञ शिविर कार्यक्रमहरूको लागि उपयुक्त स्थान छनौट एवं सम्बद्ध स्थानीयसँग समन्वय बैठक, सम्भाव्यता अध्ययनको लागि विज्ञहरूको परामर्श सेवा खरिद गर्ने • बहुपक्षीय सरोकारवालाहरू सम्मिलित समिति गठन गरि औषधि उपकरण तथा जनशक्ती व्यवस्थापन गर्ने । • शिविर सञ्चालन प्रतिवेदन माथि सरोकारवालाहरूसँग कार्यशाला गोष्ठी, छलफल, बैठक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने । : • प्रतिवेदन तयार पारी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने।

(Handwritten signature)

१५५

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

सहकार्य, साझेदारी तथा समन्वय	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विकास साझेदारहरु संग समन्वय, सहकार्यतथा साझेदारी गर्न सकिनेछ ।
कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य सेवालाई जनताको पहुचमा पुर्याउने साथै नागरीकलाई समयमै रोगकोवाट सचेत बनाई सेवाको प्रतिवेदन तयार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य प्रदान हुनेछ ।
कार्यक्रम अनुगमनका सुचकहरु	<ul style="list-style-type: none"> • विज्ञ नियुक्ति वा सम्भाव्यता अध्ययन समिति गठन • सेवावाट लक्षित नागरीक • कार्यक्रम सञ्चालन प्रतिवेदन
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड गरिकार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

१२. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ्गमा आयुर्वेद औषधि उत्पादन केन्द्र संचालन (औजार उपकरण खरिदसमेत)

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२७२१३	रु ३ करोड	संस्था	२	दोस्रो र तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	आयुर्वेद सेवा प्रति आम नागरीकको आकर्षण वृद्धि हुदै गएको र प्रदेशवाट उपलब्ध गराइएका आयुर्वेदिक औषधीहरुको अपर्याप्त भएको हुँदा सो को परिपुर्तिका लागि प्रदेशमा उपलब्ध कच्चा जडिवुटीहरुको संकलन गरी प्रशोधन तथा आयुर्वेदिक औषधि उत्पादन कार्यकालागि प्रदेश स्तरीय आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ्गमा यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	प्रादेशिक आयुर्वेद औषधि उत्पादन केन्द्र सञ्चालनमा ल्याउने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय दाङ्ग विजौरी
खर्च क्षेत्र	प्रादेशिक आयुर्वेद औषधि उत्पादन केन्द्र सञ्चालनका लागि आवश्यक जनशक्ति, औजार उपकरण तथा औषधि निर्माणका लागि कच्चा पदार्थ र अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१५६

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनताङ्ग तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन विधि	औषधि उत्पादन केन्द्र सञ्चालनका लागि आवश्यक औजार उपकरण तथा जनशक्तिको लगत तयार गर्ने सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम खरिद तथा निर्माण जडान गर्ने जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने अत्यावश्यक आयुर्वेद औषधि निर्माणका लागि कच्चा पदार्थ खरिद गर्ने आयुर्वेदिक औषधि उत्पादन गरी आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा वितरण गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	विरामीहरुलाई आवश्यक आयुर्वेद औषधीको सहज उपलब्धता हुनेछ । स्थानीय जडिवुटीको उपयोग हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ।

१३. प्रा.आ.चि. बिजौरीमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार निरन्तरता

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु १० लाख	संस्था	३	प्रथम, दोस्रो र तेश्रो

शिर्षक:	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा शरीरमा उत्पन्न भएका विकार पदार्थको शरीरबाट बाहिर निकाल्ने (शोधन) र शरीर भित्रै उत्पन्न विकारलाई घटाउने/सन्तुलित पार्ने (शमन) चिकित्सा पद्धति अभ्यासमा छन्। यसमध्ये असन्तुलित जीवनशैली र खानपानका कारण रोगहरुको व्यवस्थापनमा शरीर शोधन पार्ने (पञ्चकर्म) चिकित्साको संसारभर माग र अभ्यास बढि प्रचलनमा आएको छ। उच्चरक्त चाप, मधुमेह, वातव्याधी, मोटोपना, एलर्जी तथा चर्म विकार लगायतका समस्यामाहरुको उचित व्यवस्थापन साथै शल्य चिकित्सा सेवालार्ई सुदृढिकरण तथा सवलिकरण गरी सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	पञ्चकर्म सेवा सञ्चालनमा ल्याउने।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १५७

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्गठन तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ ।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन आवश्यक औजार उपकरण औषधी तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृयाः	पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक जनशक्ति, औजार उपकरण औषधि तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन । <u>जनशक्ति व्यवस्थापन</u> <ul style="list-style-type: none"> • पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि पञ्चकर्म विषयमा स्नातकोत्तर गरी सम्बन्धित परिपद् मा दर्ता भएको हुनुपर्नेछ । • अन्य जनशक्ति व्यवस्थापन अस्पतालले स्तरोन्नति कार्यक्रमबाट गर्न सक्नेछ ।
बजेट बाँडफाँडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धिः	शल्य चिकित्सा र पञ्चकर्म सेवाका माध्यामद्वारा विरामीहरुले स्वास्थ्य लाभ गर्नेछन ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१४. आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केन्द्रमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार कार्यक्रम

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ३५ लाख	संस्था	७	प्रथम, दोस्रो र तेश्रो

शिर्षक:	विवरण
परिचय:	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा शरीरमा उत्पन्न भएका विकार पदार्थको शरीरबाट बाहिर निकाल्ने (शोधन) र शरीर भित्रै उत्पन्न विकारलाई घटाउने/सन्तुलित पार्ने (शमन) चिकित्सा पद्धति अभ्यासमा छन्। यसमध्ये असन्तुलित जीवनशैली र खानपानका कारण रोगहरूको व्यवस्थापनमा शरीर शोधन पार्ने (पञ्चकर्म) चिकित्साको संसारभर माग र अभ्यास बढि प्रचलनमा आएको छ। उच्चरक्त चाप, मधुमेह, वातव्याधी, मोटोपना, एलर्जी तथा चर्म विकार लगायतका समस्याहरूको उचित व्यवस्थापनमा पञ्चकर्म सेवा प्रभावकारी भएको हुनाले यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरीएको हो।
उद्देश्य:	पञ्चकर्म सेवा सञ्चालनमा ल्याउनु।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	लुम्बिनी र राप्ती आयुर्वेद चिकित्सालय, कपिलवस्तु, पाल्पा, बाँके, वर्दिया र अर्घाखाँची आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन आवश्यक औजार उपकरण औषधी तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:	पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि जनशक्ति, आवश्यक औजार-उपकरण औषधि तथा वस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन। <u>जनशक्ति व्यवस्थापन</u> <ul style="list-style-type: none"> पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि वी ए एम एस गरी कम्तीमा १ वर्ष पञ्चकर्म सेवा प्रवाहको अनुभव भएको १ जना आयुर्वेद चिकित्सक हुनुपर्नेछ। पञ्चकर्म चिकित्सामा अनुभव भएको १ जना कविराज हुनुपर्नेछ। अभ्यङ्गकर्ता पूर्वकर्म सेवा कार्यक्रमबाट व्यवस्थापन गर्ने। यो सेवा विहान ७ बजेबाट सुरु भई ३ बजेसम्म उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

१५९

१५९

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धिः	पञ्चकर्म सेवाका माध्यमद्वारा विरामीहरुले स्वास्थ्य लाभ गर्नेछन।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१५. लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयलाई १५ शैय्यायुक्त चिकित्सालयमा स्तरोन्नति

शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ७५ लाख	संस्था	१	दोस्रो तेस्रो चौथो

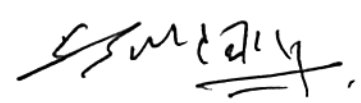
उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेशको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा आ व २०७८/०७९ देखि नै लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयलाई १५ शैय्या युक्त चिकित्सालयको रूपमा विकास गर्ने विषय समावेश छ। रुपन्देही जिल्ला हाल प्रदेश सरकारको मुकामको रूपमा रहेको, धेरै जिल्लाबाट सेवाग्राहीहरु सेवा लिन आउने र सोको लागि पायक पर्ने हुँदा लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा विरामीको चाप बढ्दै गएकोले आयुर्वेद सेवालाई विस्तार गरी अन्तरंग सेवा संचालन गर्न १५ शैय्यायुक्त चिकित्सालयमा स्तरोन्नति गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्यः	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा अन्तरंग सेवा संचालन गरी सेवालाई विस्तार गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालय

 प्रदेश सरकार
 लुम्बिनी प्रदेश
 स्वास्थ्य मन्त्रालय
 राप्ती उपत्यका (देउचुरी) बाड

१६०

खर्च क्षेत्र	अन्तरंग कक्ष व्यवस्थापन, शैय्या, औजार उपकरण, जनशक्ती र अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशवासी आम नागरिकहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अन्तरंग सेवा कक्ष तयार गर्ने। • आवश्यक जनशक्तीको व्यवस्थापन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	लुम्बिनी आयुर्वेद चिकित्सालयमा १५ शैय्यायुक्त अन्तरंग सेवा संचालन गरी सेवा विस्तार हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ।

१६. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरीको ५० शैय्यामा स्तरोन्नति

शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ५० लाख	संस्था	१	दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	साविकको मध्य पश्चिम क्षेत्रिय आयुर्वेद चिकित्सालयकोरूपमा रहेको हालको प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी ३० शैय्यामा सञ्चालनमा ल्याएको छ। यो अस्पताल नरदेवी आयुर्वेद चिकित्सालय काठमाडौं पछिको दोस्रो ठुलो आयुर्वेद चिकित्सालयको रूपमा रहेको छ। यस अस्पतालमा नेपालको लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेशका सेवाग्राहीहरु सेवा लिन दिनहु आउने गरेका छन्। प्रदेश सरकारले यस चिकित्सालयलाई आयुर्वेद सेवा प्रवाहका लागि एउटा गौरवको आयोजनाको रूपमा लिएको छ। दिन प्रतिदिन विरामीको चाप बढ्दै गएको र सेवालार्ई अझ बढी प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न चिकित्सालयको क्षमता विस्तार गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	चिकित्सालयको क्षमता विस्तार गरी सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ
खर्च क्षेत्र	सेवा विस्तारका लागि पूर्वाधार निर्माण, वेड, कक्ष निर्माण, औजार उपकरण खरिद, जनशक्ति व्यवस्थापनतथा अन्य व्यवस्थापकीय खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • अन्तरंग कक्ष विस्तारका लागि शैय्या तथा कक्ष निर्माण तथा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने । • तोकिए वमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन • आवश्यक औजार उपकरणहरुको सूची तयार गर्ने, प्राविधिक लागत अनुमान तयार गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार खरिद प्रक्रिया अघि बढाउने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सालयको ५० शैय्यामा विस्तार गरी सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ।

१७. प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालयबाट शल्य चिकित्सा सेवा विस्तार

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५२२	रु ६ लाख	संस्था	१	दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा शल्यचिकित्सा प्रणालीको बारेमा प्राचिनकालबाट नै सेवा सुरुवात भएको देखिन्छ। हाल आएर आयुर्वेद चिकित्सालयहरुमा गुदद्वार तथा मलाशय सम्बन्धी विकार, दीर्घ घाउ, चोटपक तथा भग्नवाट सृजित समस्याहरु लगायतमा सेवाग्राहीहरुको आकर्षण र समग्र विधाको अब्बल क्षमता रहेको देखिन्छ। क्षार सूत्र विधिबाट मलद्वार सम्बन्धी समस्याहरुमा गरिने लघु शल्यक्रिया संसारभरी नै प्रसिद्धि भैरहेको सन्दर्भमा प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय

फ

C.R. १६२

१६/०५/२०७५

	विजौरीको शल्य चिकित्सा सेवालार्ई सुदृढिकरण तथा सवलिकरण गरी सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य:	शल्य चिकित्सा सेवालार्ई सुदृढिकरण तथा सवलिकरण गरी शल्य चिकिस्ता सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङ ।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यवस्थापन तथा शल्य चिकित्साका लागि आवश्यक औजार उपकरण खरिद
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • जनशक्ती व्यवस्थापनका लागि आयुर्वेद शल्य चिकित्सामा स्नातकोत्तर उपाधी गरी कम्तिमा १ वर्ष अनुभव भएको चिकित्सक १ जना करारमा नियुक्त गर्नुपर्नेछ । • शल्य चिकित्सा सेवा संचालनका लागि आवश्यक अपुग औजार उपकरणहरूको सूची तयार गर्ने र वजेटको परिधिमा रहि खरिद गर्ने ।
वजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	शल्य चिकित्सा सेवालार्ई सुदृढिकरण तथा सवलिकरण गरी शल्य चिकिस्ता सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू

१. रुरल मेडिकल रेस्पोन्डर(RMR) तालिम

खर्च शीर्षक नं.	बजेट (लाख)	एकाइ	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५१२	१४ लाख	समुह	३ व्याच	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सडक दुर्घटना र अन्य आपतकालिन अवस्था उत्पन्न भई ज्यान जोखिममा परेका व्यक्तिहरूको जीवनरक्षाको लागि घटना स्थलमा नै यथासक्य छिटो समयमा पुगि घाइते तथा प्रभावितहरूलाई प्राथमिक उपचार तथा प्रेषण कार्यको लागि स्वास्थ्यकर्मी तथा चिकित्सकहरूको अभाव रहेको छ, यसरी राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई त्यस सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप वृद्धि गरी आकस्मिक सेवा प्रदान गर्न आवश्यक देखिएकोले यो तालिम कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	सडक दुर्घटना तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा परेका व्यक्तिहरूलाई यथासक्य सीघ्र उपचार गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका राजमार्ग तथा सडक नजिकका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरू ।
सहभागी छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएको स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरू हुनुपर्नेछ । राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई ग्राह्यता दिई छनौट गर्नुपर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधार	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित विषयमा तालिम प्राप्त जनशक्ति प्रशिक्षकका रूपमा लिने । सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको हुनुपर्ने । संयोजकको लागि स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मी हुनुपर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना तयार गर्ने/पूर्व तयारी गर्नुपर्ने ।

१६४

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • पूर्व तयारी बैठक गरी तालिम सञ्चालनको निर्धारण गर्ने । • स्थानीय तह मातहतको स्वास्थ्यकर्मी भए स्थानीय तहसँग समन्वय र प्रदेश तहको स्वास्थ्यकर्मी अस्पताल/स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरी समन्वित स्वास्थ्य संस्थामा आकस्मिक सेवामा काम गर्ने तालिम नलिएका चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरूको पहिचान गरी सहभागी छनौट गर्ने । । • तालिम सामग्री निर्माण गर्ने वा राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रसँग समन्वय गरी प्राप्त गर्ने । • राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरू , सूची तयार गरी तालिमका लागि सहभागीलाई आमन्त्रण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिमको अवधि तथा सहभागी संख्या	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम अवधि: ८ दिन • सहभागी संख्या: २० देखि २५ जना
अपेक्षित उपलब्धी	सडक दुर्घटना तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा परेका व्यक्तिहरूका यथासक्य सीघ्र उपचार गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय वुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न भए पश्चात प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारीताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात तालिम संयोजकले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १६५

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(ईम्प्लान्ट) सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. १० लाख	समूह	१०	पहिलो, दोश्रो, तेस्रो चौमासीक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	लामो अवधिको परिवार नियोजनका साधन (ईम्प्लान्ट) तालिम स्वास्थ्यकर्मी तथा नर्सिग स्टाफलाई प्रदान गरी परिवार नियोजनको प्रयोगदर वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	गुणस्तरिय परिवार नियोजन सेवा प्रदान र परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा वृद्धि गर्न चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूमा सीप, दक्षता र क्षमताको विकास गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	स्वास्थ्यकर्मीहरू र नर्सिङ कर्मचारीहरू
सहभागी छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्यकर्मीहरूको हकमा नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिपदमा र नर्सिङ कर्मचारीहरूका लागि नेपाल नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएको हुनुपर्नेछ । सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजक छनौटको आधार	<ul style="list-style-type: none"> सि.टी.एस. इम्प्लान्ट तालिम लिएका कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको । सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको । संयोजकको लागि सिटएस तालिम लिएको ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिमको योजना तयार गर्ने । जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने । सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको, सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रवाहमा निरन्तरता दिन कठिनाई भएको स्वास्थ्य संस्थाका कार्यरत कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । महिला सहभागीलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने । विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा संघ संस्थाहरूको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । तालिमको लागि संस्था छनौट गर्दा जहाँ सेवा दिनको लागि सेवा प्रदायकहरू छैनन सेही संस्थालाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।

३

C.R. १६६

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने र सहभागीलाई पायक पर्ने स्थानमा तालिमको स्थान छनौट गर्नुपर्नेछ । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात आफु कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसंग आफुले तालिममा सिकेको ज्ञान र सीपको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसंग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसंग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गरिनेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: ८ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: ४ जना
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	नर्सिङ कर्मचारी स्वास्थ्यकर्मीहरूमा परिवार नियोजन सेवा प्रदान गर्ने सीप र दक्षता विकास भई गुणस्तरीय परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा वृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ । ।

फ

C.R.

१६७

इन्द्रजीत थारु

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

३. अपरेशन थेयटरमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरूका लागि अपरेशन थेयटर व्यवस्थापन सम्बन्धी ४२ दिने तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. ८ लाख	समूह	१	दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सहभागीहरूलाई अस्पतालमा शल्यकक्षका सदस्यहरूसंग मिलेर शल्यक्रिया अघि शल्यक्रियाको दौरानमा र शल्यक्रिया पश्चात विरामीलाई उचित स्याहार गर्न र निर्णय लिन सक्ने बनाउनको लागि साथै विरामीको गोपनियता कायम गरी स्वस्थ हुन र सम्मान पूर्वक वाचन पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्नको लागि शल्यक्रिया तालिमको नितान्त आवश्यक पर्दछ।
उद्देश्य	शल्यक्रियाद्वारा हुने स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न सेवाप्रदायक (नर्सिङ स्टाफ)को शल्यक्रिया कक्ष र सो सम्बन्धी सेवाव्यवस्थापन सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास गर्ने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालमा कार्यरत कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएका नर्सिङ कर्मचारीहरू
सहभागी छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा स्टाफ नर्स कोर्ष उतीर्ण गरी नेपाल नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएको। सहभागी छनौट गर्दा शल्य कक्ष प्रविधि तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि जनशक्तिको आवश्यकता भएको शल्यक्रिया सम्बन्धि कार्य भईरहेको अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> CTS र शल्यकक्ष व्यवस्थापन तालिम लिएका चिकित्सक वा नर्सिङ स्टाफ हुनुपर्नेछ। सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको हुनुपर्नेछ। तालिम साइटको संयोजक CTS तालिम लिएको हुनु पर्नेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने। जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सूची तयार गर्ने। सो सूचिको आधारमा स्थानीय तह मातहतको अस्पताल भए स्थानीय तह र प्रदेश तहको अस्पतालसंग समन्वय गरी अस्पतालको अपरेशन कक्षमा कम्तिमा

३

१६८

१६८

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<p>३ जना दक्ष जनशक्ति हुने गरी तालिम नलिएका नर्सिङ्ग स्टाफहरुको पहिचान गरी छनौट गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात आफु कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको ज्ञान र सीपको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गरीनेछ ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम अवधि: ४२ दिन • सहभागी संख्या प्रति व्याच: ६-१० जना
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • सेवाप्रदायक (नर्सिङ्ग स्टाफ) को शल्यक्रिया कक्ष र सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास भई शल्यक्रियाद्वारा हुनेस्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर वृद्धिहुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन	<p>तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p>

(Signature)

(Signature)

(Signature)

४. चिकित्सकहरुलाई मिनिल्याप तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५१२	रु. ८ लाख	समूह	२	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
तालिमको संक्षिप्त परिचय	चिकित्सक तथा नर्सहरुको लागि परिवार नियोजन सेवा प्रदान गर्न चिकित्सकहरु तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई गुणस्तरीय मिनिल्याप सेवा प्रदायक उत्पादनको लागि यो तालिम आयोजना गरीएको हो ।
तालिमको उद्देश्य	गुणस्तरीयमिनिल्याप सेवा प्रदान गर्नको लागि सक्षम तथा आत्मविश्वासी मिनिल्याप सेवा प्रदायक तयार गर्न ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	चिकित्सकहरु तथा नर्सिङ स्टाफहरु
सहभागी छनौटका आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सक । नेपाल नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएको नर्सिङ स्टाफ । विगतमा तालिम नलिएको । परिवार नियोजन सेवा दिन इच्छुक हुनुपर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा संयोजक छनौटका आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> मिनिल्याप तालिम लिएको चिकित्सक । क्लिनिकल तालिम साईटको मापदण्ड अनुसार छनौट हुने । सम्बन्धि क्षेत्रमा कमिमा १ वर्षको कार्य गरेको । संयोजकको लागि सि.टि.एस. तालिम लिएको ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना तयार गर्ने । जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने । सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रवाहमा निरन्तरतामा कठिनाई भएको अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक र नर्सिङ कर्मचारीहरुलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । तालिम लिईसकेका चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

१७०

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: १२ दिन सहभागी संख्या: ४ जना(२ जना चिकित्सक र २ जना स्टाफ नर्स)
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरूको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई मिनिल्याप कार्य गर्न दक्षता हासिल हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. चिकित्सकहरूका लागि भ्यासेक्टोमी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५१२	रु. ४ लाख	समूह	२	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
तालिमको संक्षिप्त परिचय	चिकित्सकहरूको लागि परिवार नियोजन सेवा प्रदान गर्न चिकित्सकहरू गुणस्तरीय भ्यासेक्टोमी सेवा प्रदायक उत्पादनको लागि यो तालिम आयोजना गरीएको हो ।

फ

C. R.

१७१

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

तालिमको उद्देश्य	गुणस्तरीय भ्यासेक्टोमी सेवा प्रदान गर्नको लागि सक्षम तथा आत्मविश्वासी भ्यासेक्टोमी सेवा प्रदायक तयार गर्न ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	चिकित्सकहरु
सहभागी छनौटका आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सक । • विगतमा तालिम नलिएको । • परिवार नियोजन सेवा दिन इच्छुक हुनुपर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा संयोजक छनौटका आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> • भ्यासेक्टोमी तालिम लिएको चिकित्सक । • क्लिनिकल तालिम साइटको मापदण्ड अनुसार छनौट हुने । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको । • संयोजकको लागि सि.टि.एस. तालिम लिएको ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना तयार गर्ने । • जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने । • सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको, सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रवाहमा निरन्तरतामा कठिनाई भएको अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक र नर्सिङ कर्मचारीहरुलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । • स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • तालिम लिईसकेका चिकित्सकहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१७२

(Handwritten signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: १२ दिन सहभागी संख्या: ४ जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सकहरूको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई मिनिल्याप कार्य गर्न दक्षता हासिल हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. स्वास्थ्यकर्मिहरूका लागि एमएलपि (MLP) तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु १० लाख	समुह	२	पहिलो र दोस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	प्रदेश भित्र रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मिहरूको क्लिनिकल क्षमता अभिवृद्धिका लागि यो तालिम कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ । लामो समयदेखि क्लिनिकल सेवामा कार्यरत जनशक्तिको क्षमतालाई आधुनिक चिकित्सकिय पद्धति अनुसार पुनर्ताजगि गर्न आवश्यक हुने भएकोले यो तालिमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	मध्यमस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूले History taking ,physical examination , emergency obstetric first aid खास गरि २० थरिका common problems मा अभ्यास गरी क्लिनिकल सीप अभिवृद्धि गर्न ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत हेल्थ असिष्टेण्ट र अहेव उत्तिर्ण गरी कम्तिमा ५ वर्ष सेवा अवधी पुगेका स्वास्थ्यकर्मिहरू ।

(Signature)

(Signature)

१७३

(Signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

सहभागी छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> • कम्तिमा हेल्थ असिष्टेण्ट वा अहेव कोर्ष उत्तिर्ण गरि नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिपदमा दर्ता भएको • क्लिनिकल अभ्यासमा ५ वर्षको स्थायी अनुभव प्राप्त गरेको ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> • एमएलपि तालिम साइट भएका अस्पतालमा कार्यरत एम.एल.पि. र सि.टि.एस तालिम लिएका • अनुभवी मेडिकल अधिकृत, सिनियर हेल्थ असिष्टेण्ट
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना तयार गर्ने , • प्रदेश अन्तर्गत अस्पताल वा स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरि स्थानिय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कम्तिमा एक जना एम.एल.पि. तालिम प्राप्त जनशक्ति हुने गरि तालिम योजना बनाउने, • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • एम.एल.पि. तालिम साइटसंग समन्वय र सहकार्यमा तालिमको लागि छनौट भएका स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई तालिम प्रदान गर्ने । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए/नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्दछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम अवधि: ६० कार्य दिन • सहभागीसंख्या प्रति व्याच: १० जना
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्यकर्मीहरूमा खास गरि नेपालमा २० थरिका common health problems मा अभ्यास गर्न र क्लिनिकल सिप अभिवृद्धि गरि गुणस्तरिय क्लिनिकल समस्याहरू समाधान गर्न सक्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१७४

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थापुं
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ, तथा तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा प्रतिवेदनको आधारमा गर्नु पर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकता अनुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

७. आधारभुत फिजियोथेरापी सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं.	बजेट	एकाइ	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५१२	रु ४ लाख	समुह	१	दोस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	हाड, जोर्नी, नशा तथा उमेरको कारणले समस्या उत्पन्न भई दैनिक जिवनयापनमा असर परेको छ। यो समस्याको सम्बोधनको लागि अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि फिजियोथेरापी सम्बन्धि तालिम को व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा फिजियोथेरापी सेवा विस्तार गर्न दक्ष जनशक्ती उत्पादन गर्ने
कार्यावन्धन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरू ।
सहभागी छ/नौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा हेअ वा अहेव कोर्ष उत्तीर्ण सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएको अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा रही फिजियोथेरापी सेवा प्रदान गर्न इच्छुक ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा फिजियोथेरापी विषयमा स्नातक (BPT) उत्तीर्ण सम्बन्धित क्षेत्रमा ३ वर्ष अनुभव भएको हुनपर्ने । प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्राप्त जनशक्तीलाई प्राथमिकता दिने

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] १७५

[Handwritten signature]
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

संयोजकको छनौटको आधारहरू	
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना तयार गर्ने । • स्थानीय तह मातहतको भए स्थानीय तह र प्रदेश तहको संस्था भए अस्पतालसंग समन्वय गरी तालिम नलिएका स्वास्थ्यकर्मीहरूको पहिचान गरी योजना बनाउने । • सहभागी छनौटको अन्य आधारहरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • फिजियोथेरापी सेवा सञ्चालन गरेका/नगरेका अस्पतालवा प्रा.स्वा.के.हरूको सुची तयार गर्ने • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
वजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि तथा सहभागी संख्या	तालिम अवधि: ५ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: १२ जना देखि २० जना सम्म
अपेक्षित उपलब्धी	सेवाप्रदायकहरूको फिजियोथेरापी सेवा सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास भई स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर बृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ, तथा तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारीताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १७६

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात तालिम संयोजकले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

द. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड (RUSG) तालिम

खर्चशीर्षक नः	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५११	रु.१० लाख	व्याच	२	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रमा अल्ट्रासाउण्ड सेवा पुर्याउन कठिन हुने भएको र त्यस्ता क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुको गर्भमा रहेको समस्या र जटिलताहरुलाई समयमै पत्ता लगाई उचित व्यवस्थापन गर्न जरुरी भएकोले यो रुरल अल्ट्रासाउण्ड तालिमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्यः	दूर्गम तथा भौगोलिक विकट जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सहरुले जटिलताको समयमै पहिचान गरी सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा प्रेषण गर्न सक्षम बनाउने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ कर्मचारीहरु
सहभागीछनौटका आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> दूर्गम तथा भौगोलिक विकट जिल्लामा कार्यरत । दक्ष प्रसूतिकर्मी तालिम प्राप्त स्थायी स्टाफ नर्स वा अनमी । तालिम पश्चात जुन क्षेत्रबाट आएको हो सोहि क्षेत्रमा बसी कम्तीमा २ वर्ष सेवा गर्न ईच्छुक ।
प्रशिक्षक तथा संयोजकको आधार	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको रेडियोलोजी विषयमा स्नाकोत्तर उपाधी प्राप्त चिकित्सक । क्लिनिकल तालिमसीप र Portable Ultrasound Machine सम्बन्धि तालिम प्राप्त चिकित्सक CTS तालिम लिइ अल्ट्रासाउण्ड क्षेत्रमा कम्तीमा ५ वर्ष कार्य गरेको कम्तीमा स्टाफ नर्स उत्तीर्ण संयोजक को लागि CTS तालिम लिएको हुनु पर्ने

५

C. 97 977

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्गठन तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना तयार गर्ने प्रदेश मातहतका अस्पताल,स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसंग समन्वय गरि सहभागी छनौट गरि योजना बनाउने । स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । रास्ट्रीय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल अनुसार तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा तालिम व्याच निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । बजेट को परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्ने । तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ, सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाड	प्रचलित ऐन,नियम ,निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरूमा बाँडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधी: २१ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: ५ देखि ६ जना
अपेक्षित उपलब्धि	नर्सिङ्गर्मचारीहरूको ज्ञान,सिप र क्षमतामा विकास भइ आमा तथा नवजात शिशु दुवैको ज्यान जोखिमबाट बचाई मातृ तथा नवशिशुको रुग्णता र मृत्युदरमा कमि हुनेछ ।
अनुगमन तथा मुल्यांकन	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक विकास मन्त्रालय रस्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ ।

कि

१७८

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताको लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नेछ । तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
तालिम प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> तालिम सञ्चालन पश्चात सयोजकले स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने छ ।

९. एडभान्स एफ.सि.एच.भी. तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. २१ लाख	समूह	३	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	प्रदेशभित्र वसोवास गर्ने जनताहरू विशेष गरी महिला तथा बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य स्तर उकास्न तथा नयाँ स्वास्थ्य नीति अनुसार गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा वृद्धि गर्न आधारभूत तालिम लिईसकेका ८ कक्षा उत्तीर्ण भएका सम्बन्धित स्थानीय तहमा सेवारत महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई एडभान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तालिमको व्यवस्था गरीएको हो । यो मोडुल बेसमा आधारित तालिम हो ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई एडभान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तालिम प्रदान गरी उनीहरूको ज्ञान तथा सीप विकास गरी आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउने । स्वास्थ्य संस्थाको सेवाको पहुँचवाट टाढा रहेका सेवाग्राहीहरूलाई आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	आधारभूत तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरू
सहभागी छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> यसप्रदेशका पहाड र तराइलाई समेट्ने गरी महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई समावेश गर्नु पर्दछ । समुदायस्तरका कम्तिमा ८ कक्षा उत्तीर्ण र एडभान्स तालिम लिन ईच्छुक विवाहित महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका हुनुपर्नेछ । महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको उमेर २० देखि ४० वर्ष उमेर समुहका हुनुपर्दछ । छनौट भएका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका स्थानीय तहको आफ्नो कार्य क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा हुनुपर्नेछ । तालिम पश्चात महिला स्वास्थ्यस्वयंसेविकाहरूले कम्तिमा ३ वर्ष साविककै स्थानीय तहमा कार्य गर्न मन्जुर हुनुपर्नेछ ।

(Signature)

(Signature) १७९

(Signature)
 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • तालिममा पिछडिएका दलित मधेशी मुस्लिम तथा जनजाति र विकट स्थानका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा तालिम संयोजक छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> • यस प्रदेश अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सिङ्ग वा स्वास्थ्यकर्मीहरूबाट यो विषयसँग सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम लिएको हुनुपर्दछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । • दुर्गम क्षेत्रका कम्तिमा एउटा स्थानीय तहबाट १ जना सहभागी हुने गरी महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका छनौट गर्ने । • प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गरी योजना बनाउने । • दुर्गमका स्वास्थ्य संस्था जहाँ धेरै सेवाग्राही (WRA) को संख्या लाई प्राथमिकतामा राखेर तयार गर्नुपर्नेछ । • एक महिनाको पहिलो मोडुल तालिम लिई सकेपछि छनौट भएका सहभागीहरूको सम्बन्धित पालिकासँग यो कार्यक्रमको आवश्यकता तथा महत्वका बारेमा स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तोकेको कर्मचारी वा तालिम केन्द्रले छनौट गरेको परामर्शदाताको सहयोगमा कार्यक्रम सम्बन्धमा एक दिने अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै तालिम लिई सकेका सहभागीहरूलाई एक वर्षको लागि आवश्यक पर्ने सेवा किट र सामग्री हस्तान्तरण गरिनेछ र तत्पश्चात सेवा किट र आवश्यक सामग्री स्थानीय तहबाट नियमित रूपमा परिपूर्ति गर्नुपर्नेछ । • एडभान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तालिम निर्देशिका २०७५ बमोजिम स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च

१५०

१५०

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: कम्तीमा २ महिनाको अन्तरालमा १/१ महिनाका ३ वटा मोडुल सहभागी संख्या प्रति व्याच: १० देखि १२ जना
अपेक्षित उपलब्धी	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास गरी आमा र बच्चाको स्वास्थ्यको सम्बर्द्धन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१०. सुरक्षित गर्भपतन तालिम OAC (स्टाफ नर्स र मे.अ.)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	४ लाख	समूह	१	दोस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सरकारी अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरूको सुरक्षित गर्भपतन सम्बन्धी ज्ञान र सीप अभिवृद्धि गरी सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान र सम्बन्धित जटिलता कम गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरू कम गर्दै मातृ रुग्णता तथा मृत्युदरकम गर्न चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरूको सुरक्षित गर्भपतन सेवा सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल ।

१५१

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • संयोजकको लागि सिटएस लिएको हुनु पर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ol style="list-style-type: none"> १. तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने २. स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पताल र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरू छनौट गर्ने । ३. सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । ४. सम्बन्धित अस्पतालहरूसँगको समन्वय, सहजीकरण र सहकार्यमा सुरक्षित गर्भपतन कार्य सञ्चालन र प्रचलित तालिम निर्देशिका बमोजिम व्याच र सहभागी संख्या निर्धारण गरी तालिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । ५. बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । ६. तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । ७. सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । ८. प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । ९. तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: चिकित्सक-१०२ नर्सिङ कर्मचारी-१४ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: १० जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफको सुरक्षित गर्भपतन सेवासम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि हुन् गई असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरू कम गर्दै मातृ रूग्णता तथा मृत्युदरकम हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१८२

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
-------------------	---

११. औषधीद्वारा गरिने गर्भपतन सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. ६० लाख मात्र	पटक	२०	प्रथम, दोश्रो र तेस्रो चौमासिक
उपशीर्षक	विवरण			
परिचय	<ul style="list-style-type: none"> यो क्षमतामा आधारित तालिम हो यस तालिममा सहभागीहरूको ज्ञान र सिप दुवै समावेश गरिएको छ । यो तालिम नर्सिङ कर्मचारीहरूको लागि ५ दिनको हुने छ । 			
उद्देश्य	असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरू कम गर्दै मातृ रुग्णता तथा मृत्युदर कम गर्न चिकित्सक लाई सुरक्षित गर्भपतन सेवासम्बन्धी ज्ञान, सिप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।			
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, बुटवल			
लक्षित समुह	यस प्रदेश अन्तर्गत वा स्थानिय पालिका अन्तर्गत अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारिहरूलाई			
सहभागी छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएका नर्सिङ कर्मचारीहरू । विगतमा तालिम नलिएको । तालिम लिन इच्छुक हुनु पर्नेछ । सहभागी छनोट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी चिकित्सकलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ । 			
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम सयोजकको छनोटको आधार	<ul style="list-style-type: none"> तालिम लिएको चिकित्सक वा कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको नर्सिङ स्टाफ CTS तालिम लिएको चिकित्सक वा कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएका नर्सिङ स्टाफ । नर्सिङ क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको संयोजकको लागि सिटएस लिएको हुनु पर्ने । 			
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय अस्पताल र स्थानीय ,तहसँग समन्वय गरि चिकित्सकहरूकोसुची निम्न विषयलाई आधार मानि तयार पार्ने -: 			

(Signature)

(Signature) १८३

(Signature)
मा. इन्द्रजीत थावरु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • सुरक्षित गर्भपतन केन्द्र स्थापना गर्न आवश्यक र ईच्छुक भएको अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था • सुरक्षित गर्भपतन केन्द्र सुचिकृतका लागि यस आर्थिक वर्षमा बजेट छुट्याईएको, • असुरक्षित गर्भपतन र WRA(Women with Reproductive Age) सख्या धेरै भएको अस्पताल तथा स्वास्थ्य सस्थामा कार्यरत चिकित्सक । • सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पतालहरुको सुची तयार गरि तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय (गर्ने र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने छ । • पहिला तालिम लिईसकेकाहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । • सम्बन्धित अस्पतालहरुसँगको समन्वयसहजीकरण , र सहकार्यमा सुरक्षित गर्भपतन कार्य संचालन र प्रचलित तालिम निर्देशिका बमोजिम व्याच र सहभागी सख्या निर्धारण गरि तालिम संचालन गर्नुपर्नेछ । • तालिमका लागि सहभागीलाई कम्तिमा ७ दिन पहिले पत्र वा Mail र फोन वा दुवै मार्फत जानकारी गराउने र सहभागिताको लागि सुनिश्चितता गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम संचालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य सस्था वा आफु कार्यरत सस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको सिप र ज्ञानको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रुपमा गर्ने र सो को अनुगमन स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नुपर्नेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरि तालिम संचालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • विनियोजित वार्षिक बजेट: रु.६०,००,०००/- (रु साठी लाख मात्र) • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम संचालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	नर्सिङ स्टाफको सुरक्षित गर्भपतन सेवासम्बन्धी ज्ञान, सिप र क्षमता अभिवृद्धि हुन् गई असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरु कम गर्दै मातृ रुग्णता तथा मृत्युदरकम हुने।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ol style="list-style-type: none"> १. मन्त्रालयले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरियताको अनुगमन गर्नेछ । २. तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] १८४

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१२. दक्ष प्रसुतिसेवा तालिम चिकित्सक, नर्स तथा अ.न.मी.लाई (एस. वि. ए.) तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु ५० लाख	समूह	५	प्रथम, दोश्रो र तेस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सुरक्षित प्रसुति सेवाका लागि दक्ष प्रसुति तालिम नर्सिङ स्टाफहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। आमा तथा नवजात शिशु दुवैको ज्यान जोखिमबाट बचाइ मातृ तथा नवशिशुको रूग्णता र मृत्युदरमा कमी ल्याउन नर्सिङ स्टाफहरूको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको हो ।
उद्देश्य	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरूलाई तालिम प्रदान गरी सुरक्षित प्रसुति सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पर्ने ज्ञान, सीप तथा क्षमताको अभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ स्टाफहरू
सहभागी छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> विगतमा तालिम नलिएको । सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ । नर्सिङ काउन्सिल परिपदमा दर्ता भएको नर्सिङ स्टाफ हुनु पर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा संयोजकको छनौटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> एडभान्स एस. वि. ए. तालिम लिएको चिकित्सक CTS र एस.वि.ए.तालिम प्राप्त कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको नर्सिङ स्टाफ सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको तालिम साइटको संयोजकको लागि सि.टि.एस. तालिम लिएको हुनुपर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गर्ने । स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने ।

१८५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा तालिम व्याच निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: ६० कार्य दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: ८-१४ जना
अपेक्षित उपलब्धी	नर्सिङ्ग स्टाफको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई आमा तथा नवजात शिशु दुवैको ज्यान जोखिमबाट बचाइ मातृ तथा नवशिशुको रुग्णता र मृत्युदरमा कमी हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या लुम्बिनी प्रदेश वृटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. सर्पदंश व्यवस्थापन तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
----------------	------	------	--------	--

Handwritten signature and initials.

१८६

Handwritten signature.

मा. इन्द्रजीत थरु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

२२५१२	रु.५ लाख	समूह	२	पहिलो र दोस्रो चौमासिक
-------	----------	------	---	------------------------

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सर्पदंश सम्बन्धी समस्या भएका जिल्लाका कार्यरत चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई यो तालिमको आवश्यक पर्दछ । सर्पको टोकाई धेरै हुने गरेको समुदायमा रहेका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सर्पदंश सम्बन्धी तालिम दिन यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	विपालु सर्पको टोकाई पहिचान, समयमा व्यवस्थापन तथा आवश्यकतानुसार प्रेपण गर्न चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	यस प्रदेश वा स्थानीय पालिका अन्तर्गतका अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कार्यरत चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीहरू ।
सहभागी छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिपदमा दर्ता भएका स्वास्थ्यकर्मीहरू हुनु पर्नेछ । चिकित्सकको हकमा नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको हुनु पर्ने । सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा तालिम संयोजक छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्राप्त Critical Care विशेषज्ञ र फिजिसियन ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ol style="list-style-type: none"> १. तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । २. प्रदेश अन्तर्गत स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पताल र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी छनौट गर्ने ३. विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पतालहरूको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय, सहजीकरण र सहकार्यमा तालिम सञ्चालन गर्ने । ४. पहिला तालिम लिईसकेका चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई तालिममा सहभागी नगराउने । ५. राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम सहभागी संख्या र व्याच तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । ६. स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्नेछ ।

फि

१८७

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<p>७. बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ ।</p> <p>८. तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ ।</p> <p>९. सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।</p> <p>१०. प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।</p> <p>११. तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।</p>
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: ३ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: २० जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप र क्षमतामा अभिवृद्धि भई विपालु सर्पको टोकाई पहिचान, समयमा व्यवस्थापन वा उपचार तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण गर्न र सर्पको टोकाईबाट हुने जटिलता र मृत्युदरकमी आउने ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तथा जनसंख्या लुम्बिनी प्रदेश वुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकता अनुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator लेविस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्ने छ ।

१४. चिकित्सकहरूका लागि मेडिको लिगल तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. १० लाख	समूह	१	दोश्रो चौमासिक

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १८८

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	कुनै पनि अप्राकृतिक घटना वा कुनै कारणले मानिसको मृत्युको कारण पत्ता लगाउन जाचवुझ गर्ने चिकित्सकिय विधालाई मेडिको लिगल भनिन्छ। यो सेवा खास गरी नेपाल सरकारका चिकित्सकले मात्र गर्न सक्छ जसले गर्दा अप्राकृतिक मृत्युलाई वैधानिकता दिनको लागि पनि यो सेवा आवश्यक पर्दछ।
उद्देश्य	मेडिको लिगल सम्बन्धी सेवालार्ई व्यवस्थित गर्न चिकित्सकहरुको मेडिको लिगल सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	यस प्रदेश अन्तर्गत वा स्थानीय पालिका अन्तर्गत अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सकहरु
सहभागी छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सक। राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रद्वारा तालिम पूर्व अनलाईन परीक्षा उत्तीर्ण भए पछि मात्र सहभागिको सुनिश्चित गरीनेछ। सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरु	<ul style="list-style-type: none"> क्लिनिकल तालिम साइटको प्रशिक्षक मापदण्ड अनुसार हुनु पर्नेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने। प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गर्ने। सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरू तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने। सहभागिको सुची तयार गर्दा पहिला प्रदेश मातहतका अस्पतालमा प्रत्येक अस्पतालबाट प्रत्येक सिफ्टमा कम्तिमा १ जना हुने गरी सहभागी छनौट गर्ने। मेडिको लिगल केस धेरै हुने अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था प्राथमिकतामा राखेर सहभागिको सुची तयार गर्नुपर्नेछ। विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पतालहरुको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने। बजेटको परिधि भित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न र तालिम पश्चात मेडिको लिगल कार्यमा प्रयोग हुने एक सेट सामग्री समेत प्रदान गर्न सकिने।

फ

१८९

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरूप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधि: १६ दिन सहभागी संख्या प्रति व्याच: १५ जना देखि २० जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सकहरूको मेडिको लिगल सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि भई मेडिको लिगल सम्बन्धी सेवा व्यवस्थित हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश वुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ, तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजित थापा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१५. आयुर्वेद कार्यक्रमहरूको संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि निर्देशिका तयार गरी तालिम संचालन गर्ने तथा स्वास्थ्य जिवनशैली कार्यालयका लागि म्यानुअल तयार गरी TOT तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु.१० लाख मात्र	पटक	२	पहिलो र दोश्रो

परिचय	आयुर्वेद स्वास्थ्य सम्बन्धि ज्ञान सिप र क्षमता विकास गर्नुका साथै आयुर्वेद कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न सहयोग पुऱ्याउनका र नर्सनने रोग सम्बन्धि कार्यक्रमको लागि म्यानुअल तयार गर्ने तालिम लाई स्वास्थ्य जनशैलीमा परिवर्तन गरि नर्सने रोगको चापलाई व्यवस्थापन तथा रोकथामको लागि यो तालिम कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ । विशेष विज्ञहरू संग आवश्यक कार्यशाला सञ्चालन गरि म्यानुअल तयार गर्ने मन्त्रालयबाट स्वीकृत पश्चात TOT तालिम सञ्चालन गर्ने
उदेश्य	प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई तालिम प्रदान गरी आयुर्वेद सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन र व्यवस्थापन गर्न ।
जिम्मेवारी निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र वुटवल
लक्षित समुह	आयुर्वेद चिकित्सक एवं स्वास्थ्यकर्मीहरू
सहभागी छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> विगतमा तालिम नलिएको । तालिम लिन इच्छुक हुनु पर्नेछ । सहभागी छनोट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको सस्था कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनोटका आधारहरू	<ul style="list-style-type: none"> त्रिपयसंग सम्बन्धि तालिम लिएको हुनु पर्नेछ । विगत वर्षमा तालिम सञ्चालन गरेकोलागि प्राथमिकता दिनु पर्दछ । सम्भव भए सम्म यस प्रदेश अन्तर्गत सस्थामा कार्यरत आयुर्वेद चिकित्सक वा संयोजक छनोट गर्नु पर्दछ । सम्बन्धि क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको अनुभव भएको हुनु पर्दछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १९१

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

<p>तालिम संचालन प्रक्रिया</p>	<ol style="list-style-type: none"> १ स्वास्थ्य निर्देशनालय, प्रदेश र स्थानीय तहका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था र स्थानीय तहसँग समन्वय गरि आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मिहरूको सुची तयार पार्ने। संस्था सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । २ विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालहरूको सुची तयार गरि तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । ३ तालिम लिईसकेका आयुर्वेद चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिममा सहभागी नगराउने । ४ तालिमका लागि सहभागीलाई कम्तिमा ७ दिन पहिले पत्र वा Mail र फोन वा दुवै मार्फत जानकारी गराउने र सहभागिताको लागि सुनिश्चितता गर्ने । ५ बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम संचालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । ६ सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य संस्था वा आफु कार्यरत सस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र सस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको सिप र ज्ञानको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रूपमा गर्ने र सो को अनुगमन तालिम केन्द्रले गर्नुपर्नेछ । ७ प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरि तालिम संचालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।
<p>बजेट बाँडफाँड</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विनियोजित वार्षिक बजेट: रु.१०,०००००/- दश लाख मात्र गरिएको छ । ▪ प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा बाडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम संचालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
<p>अपेक्षित उपलब्धि</p>	<p>आयुर्वेद चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान सिप र क्षमता अभिवृद्धि हुन् गई गुणस्तरीय र प्रभावकारी आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुने ।</p>
<p>अनुगमन र मुल्याङ्कन</p>	<ol style="list-style-type: none"> १. मन्त्रालयले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरियताको अनुगमन गर्नेछ । २. तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ ।
<p>प्रतिवेदन प्रणाली</p>	<p>तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p>

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १९२

(Handwritten signature)
मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१६. Critical care तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. १० लाख मात्र	पटक	२	प्रथम र दोश्रो
उपशीर्षक	विवरण			
तालिमको संक्षिप्त परिचय	जटिल खालका विरामी जसलाई सामान्य कक्षमा राखेर उपचार गरेर नपुग्ने अवस्था हुन्छ र सो लाई थप व्यवस्थापन तथा उपचारको लागि सघन उपचार कक्ष को आवश्यकता पर्दछ । सो सघन उपचार कक्षमा कार्यरत चिकित्स र नर्सहरु विरामीलाई सेवा दिन प्रयोग हुने उपकरण तथा सेवाको सम्पूर्ण व्यवस्थापन गर्न सक्षम हुन जरुरी हुन्छ । यो प्रदेश भित्रका सघन उपचार सेवा सुरु भएका र सेवा र सेवा सुचारु हुन गइरहेका अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक र नर्सहरु जसलाई क्रिटिकल केयर सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्नको लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो । सहभागी सख्या १२ जना देखि १५ जना सम्म तालिम अविधि ४ दिन			
तालिमको उदेश्य	सघन उपचार कक्षमा काम गर्ने चिकित्स र नर्सिड कर्मचारीहरुको क्रिटिकल केयर व्यवस्थापन तथा उपचार सम्बन्धि ज्ञान सिप क्षमताको विकास गर्ने			
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र वुटवल			
लक्षित समुह	तालिम नलिएका स्वास्थ्य कर्मि तथा नर्सिड स्टाफहरु			
सहभागी छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित परिपदमा दर्ता भएको चिकित्सक तथा नर्सिड कर्मचारीहरु । विगतमा तालिम नलिएको । सो सम्बन्धि सेवा दिन इच्छुक हुनु पर्ने छ । 			
प्रशिक्षक तथा संयोजक छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> तालिम लिएको चिकित्सक तथा नर्सिड कर्मचारीहरु । क्लिनिकल तालिम साईटको प्रशिक्षक मापदण्ड अनुसार प्रशिक्षक छनोट हुने । सम्बन्धि क्षेत्रमा क्रमिमा १ वर्षको कार्य गरेको । संयोजकको लागि सिटएस लिएको हुनु पर्ने । 			
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरि सहभागी छनोट गरि योजना बनाउने । संस्था र सहभागी छनोटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । 			

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

१९३

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • त्यसपछि दुर्गमका स्वास्थ्य सस्था जहाँ धेरै सेवाग्राही (WRA) को संख्या लाई प्राथमिकतामा राखेर तयार गर्नुपर्नेछ । सहभागी गराउदा महिला लाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ । • विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा स्वास्थ्य सस्थाहरुको सुची तयार गरि तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । • पहिला तालिम लिईसकेका चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । • राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम व्याच तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम संचालन गर्ने । • तालिमका लागि सहभागीलाई कम्तिमा ७ दिन पहिले पत्र वा Mail र फोन वा दुवै मार्फत जानकारी गराउने र सहभागिताको लागि सुनिश्चितता गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम संचालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य सस्था वा आफु कार्यरत सस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र सस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको सिप र ज्ञानको अनुभव आदान प्रदान गर्ने र सो को अनुगमन स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नुपर्नेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरि तालिम संचालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विनियोजित वार्षिक बजेट: रु.१०,००,०००/- दश लाख गरीएको छ । ▪ प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र तालिम संचालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरुको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई क्रिटिकल केयरमा कार्य गर्न दक्षता हासिल हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	<ol style="list-style-type: none"> १. मन्त्रालयले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरियताको अनुगमन गर्नेछ । २. तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) १९४

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१७. किड्नी डाइलाईसिस सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	रु. १६ लाख मात्र	पटक	२	दोश्रो र तेस्रो
उपशीर्षक	विवरण			
तालिमको संक्षिप्त परिचय	नेपाल मृगौला रोगको समस्या जटिल बन्दै गइरहेको छ । गुणस्तरिय र सर्वसुलभ रूपमा डाइलोसिस सेवा उपलब्ध गराउनको लागि स्वास्थ्यकर्मिलाई हेमोडाइलोसिस सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम राखिएको हो ।			
तालिमको उद्देश्य	मृगौला डाइलोसिस सेवा विस्तार गरिने तथा डाइलोसिस सेवा सञ्चालन गरेका अस्पतालमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मिहरु डाइलोसिस गर्ने ज्ञान र सिपमा दक्षता प्राप्ति हुने छ ।			
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र वुटवल			
लक्षित समुह	तालिम नलिएका स्वास्थ्य कर्मि तथा नर्सिङ स्टाफहरु			
सहभागी छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित परिपदमा दर्ता भएको स्वास्थ्यकर्मि तथा नर्सिङ कर्मचारीहरु । विगतमा तालिम नलिएको । क्रिटिकल सेवा दिन इच्छुक हुनु पर्ने छ । 			
प्रशिक्षक तथा संयोजक छनोटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> तालिम लिएको चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरु । क्लिनिकल तालिम साईटको प्रशिक्षक मापदण्ड अनुसार प्रशिक्षक छनोट हुने । सम्बन्धि क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको । संयोजकको लागि सिटएस लिएको हुनु पर्ने । 			
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरि सहभागी छनोट गरि योजना बनाउने । संस्था र सहभागी छनोटको अन्य Criteria हरू स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । त्यसपछि दुर्गमका स्वास्थ्य सस्था जहाँ धेरै सेवाग्राही (WRA) को संख्या लाई प्राथमिकतामा राखेर तयार गर्नुपर्नेछ । सहभागी गराउदा महिला लाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ । विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा स्वास्थ्य सस्थाहरुको सुची तयार गरि तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । 			

५

१९५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनताङ्गना तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • पहिला तालिम लिईसकेका स्वास्थ्यकर्मि तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । • राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम व्याच तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम संचालन गर्ने । • तालिमका लागि सहभागीलाई कम्तिमा ७ दिन पहिले पत्र वा Mail र फोन वा दुवै मार्फत जानकारी गराउने र सहभागिताको लागि सुनिश्चितता गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम संचालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य सस्था वा आफु कार्यरत सस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र सस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको सिप र ज्ञानको अनुभव आदान प्रदान गर्ने र सो को अनुगमन स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नुपर्नेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिंग साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साइट नभएमा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरि तालिम संचालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विनियोजित वार्षिक बजेट: रु. १६,००,०००/- सोह लाख गरीएको छ । ▪ प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र तालिम संचालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।

५

C.R.

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१८. वायोमेडिकल वर्कसप सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (तलव, भत्ता, स्पेयर पार्ट्स खरिद, स्वास्थ्य उपकरण सञ्चालन सम्बन्धी तालिम, विविध खर्च

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	८५,००,०००/-	पटक	१	प्रथम, दोश्रो, तेस्रो, चौथो
उपशीर्षक:	विवरण			
परिचय:	यस प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका निमित्त स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका विभिन्न किसिमका चिकित्सकिय मेसिनरी तथा औजार उपकरणहरूको उचित छनौट, स्वास्थ्य संस्थाहरू अनुसार चिकित्सकिय मेसिनरी तथा औजार उपकरणहरूको सुची तयार र अधावधिक गर्ने, नियमित मर्मत सम्भार, क्यालिब्रेसन, संचालन सम्बन्धी तालिम र प्रयोग गर्न नसकिने उपकरणको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रदेश स्तरिय वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप स्थापना गरी गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा निरन्तरताको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।			
उद्देश्य:	प्रदेश मातहतका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूको चिकित्सकिय मेसिनरी तथा औजारहरूको उचित छनौटको लागि प्राविधिक सलाह प्रदान गर्ने, स्वास्थ्य संस्थाहरू अनुसार चिकित्सकिय मेसिनरी तथा औजार उपकरणहरूको सुची तयार गर्ने र अधावधिक गर्ने, नियमित मर्मत सम्भार, क्यालिब्रेसन, संचालन सम्बन्धी तालिम र प्रयोग गर्न नसकिने उपकरणको उचित व्यवस्थापन गर्ने।			
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय:	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, बुटवल ।			
कार्यक्रम सञ्चालन विधि:	<ul style="list-style-type: none"> वर्कसप सञ्चालनको लागि आवश्यक उपकरण, जनशक्ति, अवधारणा पत्र तयार गर्ने, वर्कसप सञ्चालनको लागि आवश्यक लागत अनुमान सहितको कार्य योजना तयार गर्ने, वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप संचालनको लागि प्रदेश मातहतका सम्बन्धित संस्थाहरू संगलन गरी वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप संचालक समिति गठन गर्ने, अवधारणापत्र, कार्ययोजना र संचालक समितिको निर्देशन बमोजिम वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप संचालनका लागि भवन मर्मत सम्भार, आवश्यक औजार उपकरण खरिद, निकट भविष्यमा स्थायी दरबन्दी सिर्जना गर्ने गरी तत्कालका लागि उपलब्ध जनशक्ति द्वारा सेवामा लिई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रको शाखाको रूपमा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिने, 			

(Signature)

(Signature)

१९७

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<ul style="list-style-type: none"> • वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप सञ्चालन गर्ने र प्रदेश मातहतका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेका चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको उचित व्यवस्थापनका निम्ती आवश्यक नीति/ नियम/ निर्देशिका/ कार्यविधि निर्माण गर्ने, • स्वास्थ्य निर्देशनालय, स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र र स्वास्थ्य संस्थाहरू संग समन्वय गरी, प्रदेश मातहतका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने विभिन्न किसिमका चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार क्यालिब्रेशन तथा भ्यलिडेसन गर्ने, स्वास्थ्य संस्थाहरू अनुसार चिकित्सकिय मेसिनरी तथा औजार उपकरणहरूको सुची तयार गर्ने र अधाबधिक गर्ने, उचित छनौटको लागि प्राविधिक सलाह प्रदान गर्ने, उपकरण तथा मेशिनरी संचालन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने र प्रयोग गर्न नसकिने उपकरणको उचित व्यवस्थापन गर्ने, • साना तथा ओसार्पोसर गर्न सकिने उपकरण वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसपमा पठाई मर्मत सम्भार गर्न सकिनेछ भने ठुला र ओसारपसार गर्न कठिन हुने वा नसकिने उपकरणको मर्मत सम्भारको लागि वायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसपले प्राविधिक खटाई सेवा प्रादान गर्ने, • प्रदेश मातहतका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका वायोमेडिकल वर्कसपलाई चिकित्सकिय उपकरण मर्मत सम्भार र व्यवस्थापनको लागि प्राविधिक साहयोग प्रधान गर्नुका साथै रेफरल सेन्टरको रूपमा काम गर्ने,
खर्च क्षेत्र	कार्यालय सञ्चालन ,तलव तथा पोशाक भत्ता, फर्निचर ,औजर, उपकरण, भवन मर्मत सम्भार ।
बजेट बाँडफाँड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ । <ul style="list-style-type: none"> • वायोमेडिकल इन्जिनियर, अधिकृतस्तर सातौं १(एक) • वायोमेडिकल टेक्सिसियन, सहायक पांचौं २(दुई) • कार्यलय सहयोगी, श्रेणी विहिन १(एक) • User/ Maintenance Training सञ्चालन खर्च, ३ व्याच १० (जना) को दरले • बाइक/स्कुटर खरिद, ३ वटा • प्रिन्टर, स्क्यानर,मेसिनरी/Testing Equipment/ Safety equipment खरिद • विविध

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] १९८

[Handwritten signature]

डा. इन्द्रजति थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

<p>अपेक्षित उपलब्धी</p>	<p>यस प्रदेशमा बायोमेडिकल इक्विपमेन्ट वर्कसप सञ्चालन भई</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूमा चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको व्यवस्थापनका निम्ती आवश्यक नीति / नियम/ निर्देशिका / कार्यविधि तैयारी हुने • प्रदेशमा चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको व्यवस्थापनको प्रणाली स्थापना हुने • प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका विभिन्न किसिमका चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको अभिलेख उपलब्ध हुने • चिकित्सकिय मेसिनरी औजार उपकरणहरूको नियमित मर्मत सम्भार, क्यालिब्रेसन तथा भ्यालिडेसन भई चुस्त दुरुस्त र गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुने।
<p>अनुगमन र मुल्याङ्कन</p>	<p>स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले प्रगति प्रतिवेदन र बजेट खर्च नियमित रूपमा स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ र सोको नियमित अनुगमन र मुल्याङ्कन स्वास्थ्य मन्त्रालयले गर्नेछ।</p>

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

१९. NTDs सम्बन्धी तालिम

खर्च शिर्षक नं	लाख	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५१२	१७ लाख ५० हजार मात्र	समुह	५	पहिलो, दोस्रो र तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	विश्व स्वास्थ्य संगठनले विश्वमा २० वटा रोगहरुलाई उपेक्षित रोगको सूचीमा राखेको छ ती मध्ये हाम्रो देशमा रहेका प्रमुख उपेक्षित उष्णप्रदेशिय रोगहरुको समयमै रोकथाम, निदान तथा उपचारका लागि दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुको आवश्यकता पर्ने भएकोले स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	उपेक्षित उष्ण प्रदेशिय रोगहरुको निदान उपचार रोकथाम प्रेषण तथा स्याहार सम्बन्धी स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्न ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र , वुटवल
लक्षित समुह	प्रदेश वा स्थानिय तहका स्वास्थ्य सस्थामा कार्यरत हेल्थ असिष्टेण्ड र सिअहेव वा अहेव पास गरेका स्वास्थ्यकर्मिहरु
सहभागी छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> • कम्तिमा हेल्थ असिष्टेण्डर सिअहेवा वा अ हे व कोर्प उत्तिर्ण गरि नेपाल स्वास्थ्य व्यवसाय परिपदमा दर्ता भएको • स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नमा अनुभवि तथा स्थायी सेवामा प्रवेश गरेको कम्तिमा २ वर्ष पुगेका हेअ र अहेवहरु यो तालिमको लागी योग्य हुन्छन । • तालिममा सहभागीताको लागी स्वास्थ्य तालिम केन्द्र , वुटवलले सहभागी छनौट गरि एमएलपि तालिम साइटमा तालिमको लागी पठाइने गरिन्छ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटका आधार	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धीत विषयमा तालिम लिएका मेडिकल अधिकृत , सिनियर हे अ र स्टाफ नर्स यो तालिममा प्रशिक्षक हुन सक्दछन ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम योजना तयार गर्ने , • प्रदेश अन्तर्गत अस्पताल वा स्वास्थ्य कार्यालयकासंग समन्वय गरि स्थानिय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कम्तिमा तालिम प्राप्त जनशक्ति हुने गरि तालिम योजना बनाउने • पहिला तालिम लिई सकेका स्वास्थ्यकर्मिलाई तालिममा सहभागी नगराउने • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • तालिमको लागी सुचि तयार गरि तालिम सञ्चालन हुनु भन्दा कम्तिमा एक हप्ताअगावै पत्रचार वा mail र फोन दुवै माध्यमद्वारा जानकारी गराउने र सहभागिताको लागी सुनिश्चता गर्ने, • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागी आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • एमएलपि तालिम साइट अस्पतालहरूसंग समन्वय , सहजीकरण र सहकार्यमा तालिमको लागी छनौट भएका स्वास्थ्यकर्मिहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।

वजेट वाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित वजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शीर्षकहरूमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालि सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्दछ ।
अपेक्षित प्रतिफल	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित निर्देशिका तथा खर्च मापदण्ड अनुसार तालिम(प्रति व्याज १० जनामा हुने छन) सञ्चालन गरिनेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्यकर्मीहरूमा खास गरि नेपालमा ११ थरिका common health problems मा अभ्यास गर्न र क्लिनिकल सिप अभिवृद्धिगरी गुणस्तरिय क्लिनिकल समस्याहरू समाधान गर्न सकनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङकन	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालयले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ, तथा तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा प्रतिवेदनको आधारमा गर्नु पर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन , मुल्याकन तथा आवश्यकता अनुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training coordinator ले विस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

Handwritten signatures and initials.

मा. इन्द्रजीत शारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू

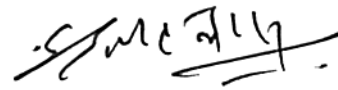
१. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमका लागि Portable USG Machine खरिद

खर्चशीर्षक न.	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३११२२	रु २ करोड मात्र	वटा	१	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

परिचय	अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीहरूका लागि Portable USG Machine खरिद ।
उद्देश्य	अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीहरूको सेवा गुणस्तर सुदृढिकरण गर्न ।
प्रतिफल	सम्बन्धित रोगको पहिचान, उपचार तथा व्यवस्थापन गर्न सहज हुने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, वुटवल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्था/अस्पतालहरू सँग समन्वय गरी सूची तयार गर्ने । • वायोमेडिकल इन्जिनियर वाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि वढाउने । • वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने । • स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट माग भएबमोजिमका सामग्रीहरू खरिद गरी वितरण गर्ने ।

 २०३

 मा. इन्द्रजीत थारु
 मन्त्री
 स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

लक्षित समूह	ग्रामीण क्षेत्र तथा सेवाको पहुँचवाट टाढा रहेका नागरिकहरुलाई उपचार सेवाको पहुँच पुर्याउन ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.२,००,००,०००।— (दुई करोड) ।
अभिलेख प्रतिवेदन	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

२. चार पाङ्ग्रे सवारी खरिद

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३११२१	रु २ करोड मात्र	वटा	४	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

परिचय	स्वास्थ्य कार्यालय कपिलवस्तु, नवलपरासी, दाङ र गुल्मीका लागि औषधी तथा भ्याक्सिन ढुवानी प्रयोजनका लागि चार पाङ्ग्रे सवारी साधन खरिद गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो ।
उद्देश्य	सवारी साधन खरिद गर्न
प्रतिफल	औषधी तथा औषधी जन्य सामग्रीहरुको सहज ढुवानी हुने
कार्यक्रम संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> मेकानिकल इन्जिनियरसँग स्पेशिफिकेशन तयार गर्ने । स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । लागत अनुमान तयार गर्ने । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।

(Signature)

(Signature) २०४

(Signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

लक्षित समूह	स्वास्थ्य कार्यालय नवलपरासी पश्चिम, स्वास्थ्य कार्यालय कपिलवस्तु, स्वास्थ्य कार्यालय दाङ र स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं.३११२१ मा रकम रु.२ करोड (तेह लाख) ।
अभिलेख प्रतिवेदन	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

३. वुटवल तामनगरमा रहेको भ्याक्सिन कोल्ड स्टोरको विद्युत ट्रान्सफर्मर खरिद तथा श्री फेज लाईन जडान

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३११२२	रु २५ लाख मात्र	वटा	१	प्रथम चौमासिक

परिचय	सवै कोल्डचेन इक्युपमेन्टहरुमा विद्युतीय सप्लाई गरी भ्याक्सिन व्यवस्थापन गरि राख्ने ।
उद्देश्य	भ्याक्सिनको व्यवस्थापन गर्न ।
प्रतिफल	निश्चित तापक्रममा खोप तथा भ्याक्सिन भण्डारण हुने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, वुटवल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरसँग स्पेशिफिकेशन तयार गर्ने । स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । लागत अनुमान तयार गर्ने । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।

कि

२०५

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शीर्षक नं.३११२२ मा विनियोजित रकम रु.२५,००,०००।— (पच्चीस लाख) ।
अभिलेख प्रतिवेदन	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

४. गुल्मी, वर्दिया, प्युठान र पृथ्वीचन्द्र अस्पतालको लागि DR xray खरिद

खर्च शीर्षक नः	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३११२२	रु १ करोड ४० लाख मात्र	वटा	४	प्रथम चौमासिक

परिचय	गुल्मी, वर्दिया, प्युठान र पृथ्वीचन्द्र अस्पतालका लागि DR xray मेसिन खरिद गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो । ।
उद्देश्य	रोग निदानको लागि सहयोग गर्ने।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> वायोमेडिकल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने । स्वास्थ्य मन्त्रालयमा निर्णय भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा x-ray machine उपलब्ध गराउने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने ।

२०६

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शीर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.१,४०,००,०००— (एक करोड चालिस लाख मात्र) ।
अभिलेख प्रतिवेदन	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

५. स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला विस्तारका लागि औजार उपकरण खरिद

खर्चशीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३११२२	रु ५० लाख	वटा	१	पहिलो

परिचय	स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थामा उपचारमा आएका विरामीहरूलाई रोगको पहिचानका लागि ती संस्थाहरूमा प्रयोगशाला विस्तार गर्न औजार तथा उपकरण खरिद गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	रोग निदानको लागि सहयोग गर्ने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयले तयार गरेको औजार उपकरणको सूची र सो सामग्री उपलब्ध गराइने स्वास्थ्य संस्थाका लागि आपूर्ति केन्द्रबाट खरिद भई वितरण गरिनेछ । वायोमेडिकल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । वायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने । स्वास्थ्य मन्त्रालयमा निर्णय भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उक्त औजार उपकरण उपलब्ध गराउने ।

(Handwritten signature) २०७

(Handwritten signature)
गा. इन्द्रजीत थापा
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

लक्षित समूह	दाङको वंगलाचुली अस्पताल, बल्कोट प्रा स्वा के अर्घाखाँची लगाएतका स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरु ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.५०,००,०००।— (पचास लाख रुपैया मात्र) ।
अभिलेख प्रतिवेदन	प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ वमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन वमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

६. औषधि भ्याक्सिन तथा भ्याक्सिन जन्य सामग्री साधन रिप्याकिड तथा ढुवानी

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	३० लाख मात्र	बटा	१	प्रथम दोस्रो तेस्रो

परिचय	कुनै पनि कार्यक्रमलाई सफलता पूर्वक संचालन गर्नको लागि औषधि भ्याक्सिन, भ्याक्सिनजन्य सामग्रीहरु औजार उपकरण अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामहरु, साधन तथा समय समयमा प्राप्तहुने अन्य सामग्रीहरु प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रको लागि रिप्याकिड, तथा ढुवानी र पुनः वितरण गर्नाका लागि यस शिर्षक अन्तरगत बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि निःशुल्क औषधिहरु निरन्तर आपूर्ति गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधिको मौज्जात कायम राख्ने औषधि तथा साधनको त्रैमासिक भ्याक्सिनको मासिक वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने
अपेक्षित प्रीतफल	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा नियमित औषधि तथा खोप खोपजन्य सामग्री नियमित रूपमा उपलब्ध हुने
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बूटवल

२०८

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • यस प्रदेशवाट स्वास्थ्य संस्थाहरु कति दुरीमा छन् । ढुवानीको माध्यम के के छन् । एक पटक निश्चित परिमाण सामान ढुवानी गर्दा कति खर्च लाग्छ । अनुमानित लागत इस्टिमेशन तयार गर्ने फाराम अनुसुचि ३ मा समावेश गरिएको छ । स्थानीय ढुवानि व्यावसायहरु संग वाट प्राप्त विवरण ढुवानीको दररेटलाई आधार मान्न सकिन्छ । • औषधि, औजार उपकरण रिप्याकिङ तथा ढुवानी एकिकृत अवधारणा वमोजिम नै सम्पन्न गर्नु पर्ने पर्दछ । प्राप्त भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमका सरसामानहरु संभव भए सम्म एकै पटक ढुवानी गर्नु पर्दछ । • ढुवानी कार्यको लागि आवश्यक पर्ने समाग्रीहरु सहित प्याकिङ ज्याला आदि समेत यसै कार्यक्रम अन्तरगत खर्च गर्न सकिनेछ । • यस बजेट शीर्षक अन्तरगत राखिएको बजेटलाई मुख्य गरी औषधि तथा औषधीजन्य समाग्री, खोप, खोप जन्यसमाग्री, औजार उपकरण ढुवानी तथा प्याकिङ कार्यमा मात्र खर्च गर्न पाईनेछ • स्वास्थ्य संस्थाहरुवाट प्राप्त LMIS मासिक प्रतिवेदनको आधारमा मौज्जातलाई आधारमानी नियमित आपुर्ति गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । • स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ढुवानी गर्दा शिलवन्दी दरभाउ पत्र वा वोलपत्र वा ईविडिङ प्रक्रिया द्वारा ढुवानी सम्बन्धि कार्य गर्न सकिनेछ ।
लक्षित समुह	लुम्बिनी प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरु
बजेट बाडफाड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शीर्षक नं २७२१३ मा विनियोजन रकम रु. ३००००० तीस लाख) मात्र प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७६ वमोजिम बाडफाड गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अभिलेख तथा प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्याक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

७. निशुल्क वितरणका लागि औषधी खरिद

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु २ करोड मात्र	बटा	१	प्रथम दोस्रो

(Handwritten signature)

(Handwritten signature) २०९

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा (आयुर्वेद समेत)का लागि निःशुल्क वितरणका गर्न औषधी खरिद गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट दिइने निःशुल्क औषधी वितरण सेवालार्ई गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने । • गरिव तथा विपन्न वर्गका जनताहरुमा अत्यावश्यक औषधीको पहुँच बढाई लाभान्वित गराउने • सेवाको गुणस्तरलाई बढाउने
अपेक्षित प्रीतफल	आधारभुत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक निःशुल्क औषधीहरुको समयमै आपूर्ति हुनेछ ।
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, वूटवल
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • आधारभुत स्वास्थ्य सेवा(आयुर्वेद समेत)का लागि औषधी खरिद गर्न पूर्वानुमान तयार गर्ने । • आधारभुत औषधी खरिद गर्दा स्वास्थ्य सेवा विभागद्वारा प्रदेशलाई खरिद गर्नुपर्ने वर्गिकृत औषधी खरिद गरिनेछ । सो लिष्ट www.dohs.gov.np मा उपलब्ध छ । • आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभागबाट स्वीकृत अत्यावश्यक आयुर्वेद औषधी खरिद गरिनेछ । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । • WHO-GMP Certified प्राप्त कम्पनी वा फर्मबाट औषधी खरिदको लागि छनोट गर्नुपर्ने छ । • आयुर्वेद औषधीहरु माइक्रोवाइलोजिकल टेस्ट पास भएको हुनुपर्नेछ ।
लक्षित समुह	स्वास्थ्य संस्थामा उपचारको लागि आउने विभिन्न रोगका विरामीहरु
बजेट बाडफाइ	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं २७२१३ मा विनियोजन रकम रु.२,००,००,०००।— (दुई करोड मात्र) मध्ये रु पचास लाख आयुर्वेद स्वास्थ्यका लागि बजेट व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाइ गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।

२१०

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अभिलेख तथा प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्याक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
----------------------	---

द. औपधि परिमाण निर्धारण गोष्ठि

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु १० लाख मात्र	बटा	१	प्रथम

परिचय	Forecasting quantification and Procurement सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धिका लागि पुर्नताजगि तथा अभिमुखिकरण गराउन बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
उदेश्य	• प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुका सम्बन्धीत कार्यका Focal Person हरुलाई Forecasting quantification and Procurement सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
अपेक्षित प्रीतफल	Forecasting quantification and Procurement सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि हुने
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बूटवल
संचालन विधि	• प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुका सम्बन्धी कार्यका Focal Person हरुलाई क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्ने । • प्रदेशका लागि आवश्यक औपधि परिमाण निर्धारण गर्ने । • प्रशिक्षक प्रदेश आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट खटाउने
लक्षित समुह	प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुका सम्बन्धी कार्यका Focal Person हरु
बजेट वाडफाड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शीर्षक नं २२५२२ मा विनियोजन रकम रु १०,००,०००।— (दश लाख) प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाड गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।

५

२११

मा. इन्द्रजीत थारु

मन्त्री

स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

अभिलेख तथा प्रतिवदेन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
----------------------	--

९. महामारी र विपतका लागि औषधी र उपकरण खरिद

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु ५० लाख मात्र	बटा	१	प्रथम दोस्रो तेस्रो

परिचय	प्रदेश अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट महामारी र विपतका लागि अत्यावश्यक औषधीहरू वितरण सेवालाई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउन औषधी र उपकरण खरिद गरी सर्वसुलभ तरिकाले उपभोक्तामा सेवाको प्रयोगदर वढाइ प्रदेशका अधिकांश जनतालाई लाभान्वित गराउन बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट दिइने औषधी वितरण सेवालाई गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने । महामारी र विपत व्यवस्थापनका लागि । सेवाको गुणस्तरलाई वढाउने ।
अपेक्षित प्रीतफल	रोगबाट पीडित उपभोक्ताहरूलाई सर्वसुलभ तरिकाले औषधी उपलब्ध गराई स्वस्थ बनाउने
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपुर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बूटवल
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधी खरिद गर्न पूर्वानुमान तयार गर्ने । आकस्मिक औषधी खरिद गर्दा स्वास्थ्य सेवा विभागद्वारा प्रदेशलाई खरिद गर्नुपर्ने वर्गिकृत औषधी खरिद गरिनेछ । सोका लागि WHO Guideline अनुशरण गर्ने । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि वढाउने । WHO-GMP Certified प्राप्त कम्पनी वा फर्मबाट औषधी खरिदको लागि छनोट गर्नुपर्ने छ ।

[Handwritten signature] २१२

[Handwritten signature]

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

	<p><u>अनुगमनका सूचकहरु:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> आकस्मिक औपधी, भ्याक्सीन, स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारका सामाग्रीहरु जिन्सी किताव (eLMIS)मा अध्यावधिक भए नभएको एकिन गर्ने । आपूर्ति व्यवस्थापन कार्य तथा कार्यक्रम अनुसार अनुगमन गर्ने जस्तै: FIFO, Temperature Monitoring, नियमित फ्रिज संचालन, भ्याक्सीन सप्लाईमा गर्नुपर्ने ICE Pack Conditioning, म्याद गुज्रेका औपधीहरु छुट्टाएर राख्ने गरेको छ, छैन एकिन गर्ने । <p><u>अभिलेख प्रतिवेदन</u></p> <ul style="list-style-type: none"> केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट प्राप्त भएका र खर्च भएका सामाग्रीहरुको जिन्सी खातामा अभिलेख राखि अध्यावधिक गरिएको छ, छैन हेर्ने । जिन्सी खाता र भौतिक मौज्जात मिले/नमिलेको एकीन गर्ने । खर्च भएर नजाने सामानहरुको व्यवस्थापनको अवस्थालाई एकिन गर्ने
लक्षित समुह	स्वास्थ्य संस्थामा आकस्मिक उपचारको लागि आउने विभिन्न रोगका विरामीहरु
बजेट वाडफाड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शीर्षक नं २७२१३ मा विनियोजन रकम रु.५०,००,०००।- (पचास लाख मात्र) । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७६ बमोजिम वाडफाड गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अभिलेख तथा प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्याक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

१०. औपधी भण्डार मर्मत

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने अवधि
२२२३१	रु ३५ लाख मात्र	वटा	१	प्रथम दोस्रो

फि

२१३

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय

परिचय	प्रदेश भित्र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वितरण गरिने औषधीहरूको गुणस्तर कायम गरि भण्डारण गर्न र विस्तार गर्ने ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • औषधीहरूको गुणस्तर कायम गर्न । • भण्डारण गर्न । • सेवा विस्तार गर्न ।
अपेक्षित प्रीतफल	औषधी भण्डारण गर्न
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बूटवल
संचालन विधि	<ul style="list-style-type: none"> • मेकानिकल र सिभिल इन्जिनियरबाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने • मेकानिकल र सिभिल इन्जिनियरको उपस्थितिमा inspection को आधारमा निर्माण गर्ने
लक्षित समुह	ग्रामीण क्षेत्र तथा सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका नागरिकहरूलाई गुणस्तर उपचार सेवाको पहुँच पुऱ्याउन ।
बजेट बाडफाइ	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं २७२९३ मा विनियोजन रकम रु ३५,००,०००।— (पैंतिस लाख) । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाइ गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।
अभिलेख तथा प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

२१४

(Handwritten signature)

मा. इन्द्रजीत थारु
मन्त्री
स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय